NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
MAY 22
NEWSPAPER
SECTION

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada ✆ Tel. 466-0951
Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h.-5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l.
Tellimishinnad: Kanadas: 1 a. $24.00, 6 k. $13.00, 3 k. $8.50. USA-sse: 1 a. $26.00, 6 k. 14.00, 3 k. 9.00. Ülemeremaadesse: 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3. k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostilisa USA-sse 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $23.50, 6 k. $11.75.
Üksiknumber —.50¢.
Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $3.75, tekstis $3.50, kuulutuste küljel $3.25.

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

„OUR LIFE" — „MEIE ELU" — Estonian Weekly. Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 ✆ Tel. 466-0951

— ☆ —

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum.
Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773

— ☆ —

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas.
Asut. A. Weileri algatusel 1950.

Nr. 19 (1526) 1979 — NELJAPÄEVAL, 10. MAIL — THURSDAY, MAY 10 — XXX aastakäik

MÄLESTUSSAMMAS KOL. REBASELE JA KOL.LTN. RIIPALULE

Võitlejate Ühingute Liit pidas koosoleku

K. Eesti Võitlej. Ühingute Liidu aastapeakoosolekul Hamiltonis olid esindatud kõik Kanada võitlejate ühingud. Kolonel A. Rebasele ja kol.ltn. H. Riipalule asetatakse mälestussammas V. Hubeli kavandi järgi Seedriorule, mis loodetavasti valmib Liidu aastapäevaks 25. augustiks, mil toimuvad seal Põhja-Ameerika mandri sõjameeste Suvepäevad, millest ka USA võitlejate ühingud osa võtavad. Otsustati toetada Saksamaal ilmuvat sõjameeste häälekandjat „Võitleja", milline on raskustes. Liit paneb välja eriauhinnad hea eesti keele oskuse ja paremale sportlasele lastesuvekodust osavõtjale nii Jõekääru, kui ka soovi korral Seedrioru suvekodule. ESTO-80 Stokholmis täiendati sõjameeste üritusi Sõjameeste kongressi ja rongkäiguga. „H. Kiwi Travel" korraldab lühemaajalise lennu Estole, neile kes ei saa 2 nädalat Kanadast ära olla. Kritiseeriti ka Eesti Liidu E. V. aastapäeva volikirjakut ja leiti, et selle levitamine sel kujul ei ole otstarbekohane.

Koosoleku avas esimees K. Tori tervitustega ja andis kosolekule edasi ka aupeakonsul I. Heinsoo tervitused. I. Heinsoo on Liidu esinduskogu liige, kuid oli oma ametikohustustega mujal seotud ja ei saanud Hamiltoni tulla. Koosoleku juhatajaks valiti A. Jurs ja protokollijaks E. Lindaja ja A. Kala. Liidu möödunud aasta tegevuse aruanne ja rahaline aruanne kinnitati. Liit täiendas ESTO-80 Stokholmis toimuvaid sõjameeste üritusi Sõjameeste Kongressi ja rongkäiguga, nii et seal toimuvad kõik sõjameeste üritused, mis olid Toronto ja Baltimore ESTO-del. Liit annab välja stensileeritud trükist „Sõdalane". Võidupüha tähistamine lahendati niimoodi, et nüüd toimub võidutule süütamine sõjameeste kaasabil aupeakonsul I. Heinsoo poolt Seedrioru pidustustel juuni kuu lõpupäevadel. Aruanded kinnitati.

Ülevaate Ülemaailmse Vabadusvõitlejate Keskuse tööst andis esimees A. Jurs,

millest selgus, et sõjameeste organisatsioonid ülemaailmses ulatuses töötavad innukalt. Rootsis Stokholmis asutati ka võitlejate ühing, milline astus Keskuse liikmeks. Asutraalias oli kolm eraldi ühingut, mis on nüüd liitumas liiduks. Möödunud suvel dekoreeriti TEVÜ 25-da juubeli puhul Ü.E.V. keskuse teeneteristidega kol.ltn. A. Tomander VR I/3, major B. Leeman VR II/3, K. Tori ja endine USA sõjameeste liidu kauaaegne esimees Buschman. Viimasele anti rist üle alles mõni nädal tagasi USA liidu aastakoosolekul. A. Jurs märkis, et eeltööd Teise Maailmasõja kahele sõjakangelasele kolonel A. Rebasele ja kol.ltn. H. Riipalule V. Hubeli kavandi järele mälestussamba püstitamiseks Seedriorule on jõudnud niikaugele, et sammas võiks tulla avamisele K.E.V. Liidu 25-da aastapäeva puhul Seedriorul toimuvatel Põhja-Ameerika sõjameeste päevadel. Keskusel on tihe koostöö kõigi sõjameeste organisatsioonidega üle maailma.

Toronto V. Ühingu TEVÜ tegevusest rääkis esimees A. Kala,

kes märkis, et suuremaks ja rohkesti tööd nõudvaks oli TEVÜ 25-da juubeli trükise „Vabadusvõitluse Teedel" toimetamine, tükkimine ja levitamine. Trükis on leidnud senini liikmeskonnas ja Eesti ühiskonnas väga head vastuvõttu, sest mõne kuuga on müümisele tulevast 300-st eksemplarist realiseeritud üle poole ja ülejäänud on müügikohtades ning laos on veel vaid mõnikümmend eksemplari. Ta tänas kõiki, kes selle trükise saamiseks ja levitamiseks on kaasa aidanud. Trükise toimetuses on: A. J. Kala, H. Kore, M. Randla ja H. Teder. TEVÜ aastapäeval dekoreeriti Võitlejate kuld teenetemärgiga H. Lupp, R. Moks ja F. Tamm. Sõjaliste auavaldustega maeti liikmed O. Tuulas, O. Toivonen ja üks esimesi Eesti ministreid F. Petersen. TEVÜ on võtnud osa paljudest üritustest ja esimees A. J. Kala esines sõnavõtuga Sõnasild kodumaale.

Montreali ühingu tegevusest ja selle koostööst kohaliku Eesti „Kalevi" skaudi lipkonnaga kõneles E. Ruberg, kes tõstis esile eriti sealsete skautide kõrget lasketaset, nii et nad on võitnud kõik laskevõistlused, mis on äratanud isegi põhjendatud kadedust ja tulemuseks on, et nad ei mahu enam kohalikku skautide perre. Ta kirjeldas rahvarohkeid üritusi,

(Järg lk. 3)

Eesti Ev. Luteri Usu Peetri koguduse leerinoored teel kirikusse. Ees koguduse õpetaja praost O. Puhm ja piiskop K. Raudsepp.
Foto — O. Haamer

BRITI KONSERVATIIVIDE VALIMISVÕIT

Inglismaa sai naispeaministri

Viimase aja kõige suurema tähtsusega poliitiliseks sündmuseks peetakse Inglise konservatiivide partei maalibisemis võitu, sest partei sai 44-jaokohalise enamuse. Suurema enamuse Briti ajaloos. Konservatiivid said 635-kohalises Briti alamkojas 339 kohta, tööerakond 268 kohta, liberaalid 11 kohta ja teised parteid 17 kohta. Kõige suurema kaotuse osaliseks sai liberaalide partei juht Thorpe, kes kaotas oma 20 aastat püsinud koha parlamendis. Seda võitu loetakse suurel määral isiklikuks võiduks konservatiivide partei esimese naisjuhile, 53-aastasele Margaret Thatcherile, kes on elukutselt advokaat ja oli Edward Heathi valitsuses haridusministriks. Ta asus juba laupäeval Briti peaministri kuulsasse residentsi, 10 Downing Street Londonis.

See pöördeline valimisvõit saabus ühe ägedama valimisvõitluse tulemusena Briti ajaloos. Esmakordselt toimusid valimiskoosolekutel vägivaldsed kokkupõrked Rahvusliku Frondi erakonna, keda sõimatakse Inglismaa natsideks ja tööerakonna poolt Aasiast ja Aafrikast Londoni sissetoodud värviliste immigrantide vahel. Viimased tungisid kallale politseile ja kokkupõrgetes oli isegi surmaohvreid. Rahvuslik Front nõuab, et need värvilised immigrandid, kes ähvardavad hävitada Inglise pealinna senist inglispärast ilmet tulevad saata tagasi oma maadele.

Teiseks ja võibolla suuremaks põhjuseks tööerakonna lüüasaamisel olid ametiühingud, kes korraldasid vahetpidamata streike ja esitasid tohutu suuri palganõudmisi.

See toimus nii, et ametiühingute juhatus toimis sageli ilma liikmete nõusolekuta. Konservatiivid nõuavad, et streigi jaoks peab olema ametiühingute liikmete salajasel häältelusel tehtud otsus. Teiseks nad taotlevad anda seadust, et streikijatele tuleb ametiühingutel omast kassast maksta toetust. Senini maksti neile tööerakonna poolt toetust riigikassast rahva rahast. Kõige suurema kahju Inglismaa majandusele tegi möödunud talvel veoautojuhtide streik, mille tulemusena tööstused ei saanud vajalikku toormaterjali, surnud jäid matmata ja prügi kogunes tänavatele, sest prügivedajad streikisid.

Konservatiividele hääletasid kõik paikkonnad Inglismaal, arvatud välja Shotimaa,

kus oli eriti rohkesti nn. surnud tööstusi, mis töötasid suurte kahjudega, kuid neid toetas tööerakondlik valitsus, et säilitada tööliste töökohti. Konseravtiivid kavatsevad sellistele ettevõtetele toetusi piirata. M. Thatcher lubas peatada senise ulatusliku sotsialiseerimise protsessi ja toetada rohkem eraalgatusi. Tööerakond püüdis sekkuda inimese ellu hällist hauani niipalju kui võimalik. M. Thatcher tahab teha Inglismaad jälle õnnelikuks. Enamik ametiühingute juhte lubasid uut peaministrit toetada, kuid tuli ka ähvardusi.

Kavatsetakse seniseid valitsuse agentuure vähendada, kes jagasid rahvale riigikassast raha ja toetusi. Programmis on ka seniseid immigratsiooni väravaid koomale tõmmata. Inglismaa ei ole ju immigratsiooni maa, kuid tööerakond laskis vabalt Aasiast ja Aafrikast värvilisi sisse, kes koondusid peamiselt Londoni, kus neid arvatakse olevat üle 2 miljoni. Nad on muutnud Londoni inglispärast ilmet ja inglased ei tunne oma pealinna enam ära.

Nende vastu asutati uus erakond — Rahvuslik Front, kes nõudis, et nad tulevad tagasi saata omale maale. On tekkinud kummaline olukord. Aasias ja Aafrikas kuulutavad uued sotsialistlikud riigid, et Aafrika ainult mustadele ja Aasia ainult Aasia rahvastele. Kuid Inglismaal paneb konservatiivide valitsus pidurid peale.

(Järg lk. 2)

Leerinoorte õnnistamine Peetri koguduses

Peetri koguduse leerinoorte õnnistamine praost Oskar Puhmi poolt, pühapäeval, 6. mail Toronto St. Pauli kirikus kujunes pidulikuks sündmuseks koguduse ja paljude perekondade elus. Õnnistati 62 leerinoort. Jutluse pidas piiskop Karl Raudsepp ja jumalateenistust kaunistasid lauluga Õnne Laikve, Estra Väli-Toompuu, leerinoorte koor Margit Viia juhatusel, viiulil mängis Marianne Urke. Leerinoortest luges pühakirja Rihard Laanvere ja palvuse pidas Kristiina Valter.

Vaatamata vihmasele ilmale oli suur kirik rahvast täis. Järgnesid leeripeod mitmel pool linnas. Suurim nendest oli Toronto Eesti Majas, kus kõik kolm saali olid täis leeripeolisi. Suures saalis korraldasid Kriisa ja Kurvitsa perekonnad ühise leeripeo Anne Lee ja Peeter Paul Kriisale ja Anne Kristiina Kurvitsale. Keskmises saalis oli leeripidu Hanno Jaan ja Heili Reet Niidas'tele. Kolmandas saalis oli leeripidu Stephan Toivo Makk'ile. Eesti Maja on näinud harva nii suurel arvul koos noori ja nende külalisi.

WACL 12. konverents peeti Paraguais

Ülemaailmse Anti-kommunistliku Liidu (WACL) konverents, mis oli arvult 12-es peeti aprilli viimasel nädalal Paraguai pealinnas, Asuncionis. Kohal oli üle neljasaja anti-kommunistliku organisatsiooni esindaja ja enam kui 1000 vaatlejat ning ajakirjanikku 72-elt maalt. Tähelepandav oli see, et Kanada suurematest ajalehtedest ükski ei olnud saatnud sinna oma kirjasaatjat ega refereerinud selle konverentsi käiku.

Käesoleva aasta WACL konverents erines selle poolest eelmiste aastate omast, et seal esines iseseisva esindusega EUROWACL — Euroopa antikommunistlik liit. See moodustati möödunud aasta lõpul ja rõhutab suurema aktiivsuse vajadust kommunismivastases võitluses. EUROWACL kõrval oli esindatud konverentsil WACL Euroopa osakond.

Terroristid hõivasid Prantsuse saatkonna

San Salvadori pealinnas hõivasid terroristid Prantsuse saatkonna ja vangistasid saadiku, tema abikaasa ja saatkonna personali. Teine grupp hõivas Costa Rica saatkonna. Nad nõuavad vangistatud töölisjuhtide vabastamist.

Khomeini formeerib ihukaitseväge

Iraani moslemite revolutsiooniline juht Khomeini moodustab usaldusväärsetest moslemi fanaatikutest Hitleri SS meeste taolist ihukaitseväge oma peakorteri juures.

Tööstus-spionaazh Soomes

HELSINGI (M. E.) — Soome ajalehed kirjutasid, et venelaste kasuks spioneerinud naisdirektorit Kemira Oy-st süüdistatakse kodumaa reetmises Helsingi õuekohtus.

Diploomimsener olevat loovutanud salajas hoitud teadmisi võõrale riigile selle suursaatkonna vahendusel. Ta on vahistatud.

Uurimise kestel „kadus" Soomest üks Nõukogude Liidu suursaatkonna ametnik.

Tööstusspioneerimine on Soomes märgatavalt suurenenud.

Ettevõtted suhtuvad salakuulamisse lubamatult naiivselt ja õpetus saadakse kibedate väärsammude kaudu. Soomes pole ühtki firmat, mis oleks tõhusalt- tööstusspioneerimise vastu kaitstud.

Mõni aeg tagasi oli Soomes kaks protsessi kus võõra riigi kasuks spioneerimise pärast mõistati süüdi tollivalitsuse endine ülemaktuaar ja ühe firma müügidirektor.

TORONTO EESTI VANEMGAIDIDE KOORI
KEVAD-ESINEMINE
Teisipäeval, 15. mail, kell 8.00 õhtul
Eesti Maja Noorte Ruumis
Kohvilaud TERETULEMAST! Pääse $2.00

1979
P.-AMEERIKA EESTLASTE ÜLDLAULUPIDU TORONTOS
110 aastat eesti üldlaulupidusid
Reedel, 25. mail
SÜMFOONIAKONTSERT kl. 8 õhtul Metropolitan United Church (Church & Queen)
Laupäeval, 26. mail
LAULUPIDU — RONGKÄIGU algus kl. 1:30 Queen's Pargis
LAULUPIDU kl 3:00 p.l., Varsity Arena
RAHVAPIDU kl. 8 õ. North York Centennial Centre (Finch & Bathurst)
Pühapäeval, 27. mail
VAIMULIK KONTSERT kl. 3:00 p.l. Metropolitan United Church
TEATRIETENDUS: „Oleksin Laululind" kl. 5:00 p.l. Ryersoni teater (Gerrard & Yonge)

EKKT EESTI KUNSTNIKE KOONDIS TORONTOS
Kevadnäitus
26. ja 27. mail 1979 Toronto Eesti Maja väikeses saalis
avatud kella 12—10 õ. Sissepääs vaba.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUSE
NÄITEMÜÜK-PEREKONNAÕHTU
toimub 12. mail s.a. Peetri Kiriku saalis, algusega kell 5 õhtul.
KÄSITÖÖDE MÜÜGILAUD AVATUD KELL 4 P.L.
RIKKALIK KÄSITÖÖDE MÜÜGI LOTERII, OKSJONID JA KOHVILAUD.
KÕIK SÜDAMEST TERETULNUD!

VALIJASKOND TEADMATUSES

Kanada valimiskampaanias on suurem osa ajast mööda jooksnud. Vaatamata sellele ei suuda ikka veel 30 protsenti valijaskonnast otsustada, millist parteid nad tahavad valitsuses näha. Vähemalt nii ütlevad gallupi tulemused. Oleks vale oletada, et see osa valijaskonnast on lihtsalt passiivne ja huvitu ajal, mil Ottawas peaks istuma kompetentsed mehed, kes oskavad maa läbi kriisikaride juhtida.

Valijaskonnal puduub lihtsalt pilt, milliselt rahva usaldusele pretendeerivad kandidaadid tahavad Kanada majandust ja inflatsiooni likvideerida või milliste vahenditega tahavad nad Kanada terviklust hoida. See, mis valijaskond on kuulnud kampaanias olevalt erakondade liidereilt on olnud sageli tühine, üldsõnaline ja täpsustamata. Ühelgi liideril ei ole olnud üldist programmi ei majanduse elustamise ega inflatsiooni pidurdamise, rääkimata Kanada püüdlustest rahvusvahelisel areenil.

Kampaania käigust on jäänud mulje, et liiderid on alles valimisvõitluse kestel asunud noppima juhuslikult meeldetulevaid elemente ja need siis paisanud valijaskonna ette, nagu sellest oleks piisav. Sellest tulenevalt ongi tegemist 30-protsendilise otsustamatusega valijaskonnas, sest ei teata, millisele liiderile järgneda. On vaevalt usutav, et erakonnad, kes kõik püüdlevad võimu juurde, valijaskonda meelega ignoreerivad... Pigemini on olukorrad sedavõrd komplitseeritud, et liiderid ja nende nõuandvad staabid ei ole suutelised koordineeritud programmi, mis töötaks, isegi koostama. Nii ei julge nad esitada midagi sellist konkreetselt, mis hiljem olukordade sunnil tuleb vastupidiseks muuta.

Mida siis tahaks valijaskond oma liideritelt kuulda? Kuidas näiteks tahaks mõeldav uus valitsus vastu minna eksisteerivale energiakriisile ja milliselt kavatseb valitsus suunata tulusid õlidest maapõuevarade uurimisele ja võimalikule ekspluateerimisele? Milliselt näeb valitsus maapõuevarade (õli, gaas) kasutamist vahekorras lõunanaabriga? Milline oleks iga liideri nägemus Kanada riigikaitse alal, kuna on eriti juttu olnud Kanada kaitseväe varustuse taasuuendamisest ja sellega seostuvatest suurtest kuludest. Kuhu kavatseb Kanada minna sotsiaal-hoolekande programmidega, millest oleneb elanikkonna heaolu ja tuleviku endakindlus. Paljuks kavatseb Kanada kulutada osavõtuks NATO organisatsiooni-ga koostöös. Millist panust peavad pretendendid Kanada „troonile" sobivaks ja õiglaseks seoses välistoetustega. Kes ja milliselt suvatsevad liiderid vähendada eelarvelisi kulutusi seoses administratsiooniga ja paljude eriprojektidega. Milliseks kujuneb etnilise rahvastiku osatähtsus tuleviku Kanadas kahe põhigrupi kõrval.

Vastustest neile ja paljudele teistele küsimustele oleneb valijaskonna poolehoid ja usaldus rohkem kui blanko ja üldsõnaliselt antud lubadustest. Ning lõpuks jääb endiselt õhku rippuma Kanada ühtsuse küsimus seoses Quebeci separatismiga. Kahjuks ei suutnud praegune peaminister lahendada ka Kanada põhiseaduse küsimust, sest täpsustatud põhiseaduse juures võib garanteerida ka Kanada tulevikku praeguse vabalt liitunud territoriaalse föderatsiooni asemel.

Kuna käimasolevas valimiskampaanias on liiga vähe puudutatud konkreetseid küsimusi, siis erineb seekordne kampaania mitmetest eelmistest, kus paljud päevaküsimused leidsid sõelumist ja kus liiderid suvatsesid oma mõtlemisviise tutvustada. Kiirelt läheneva valimispäeva eel ei ole valijaskonna mälus muud kui Trudeau, Clark ja Broadbent. Üks neist on küll küps ja esinduslik poliitik, kelle üksteist aastat valitsuses langevad kokku süveneva kriisiga ja vähenenud usaldusega. Teine on noor ja algav poliitik, kellel on puudunud võimalused end näidata positiivselt ega negatiivselt ja kes kahtlemata toob endaga kaasa tugeva murrangu riigiasjade ajamisel ja seejuures valijaskonnale teadmata, milliste tulemustega. Kolmas on teatud poliitiliste parlamentlike kogemustega ja hea argumenteerija, kuid seisab arvuliselt tagasihoidliku erakonna ees ja seega võimalusteta peaministri toolile.

Nii ootab 30 protsenti valijaskonnast seni vastamata vastuseid ja võib valimispäeval tuua Ottawasse üllatusi.

V.

KAASMAALASED

Laenu vajaduse korral kasutage TORONTO EESTI ÜHISPANGA madalaid laenuintressimäärasid.

HÜPOTEEKLAENUD ..... **10.75% aastas**
Intressid arvestatakse veerandaasta viisi — laenud on lahtised

PERSONAALLAENUD ..... **11.4% aastas**

Personaallaenud on laenuvõtja surma ja jäädava töövõimetuse puhul kindlustatud $10,000.00 ulatuses.

ÜHENDUSES ON JÕUD

MINU EMA ELAB SÜDAMES

Christian oli saanud hiljuti 8-aastaseks. Tema ema lamas raske vähihaigena voodis. Arstid ei suutnud enam aidata. Ta oli oma poega ettevalmistanud kõigele võimalikule, mis tulemas on. Lihtsate ja arusaadavate sõnadega oli ta rääkinud, et inimene koosneb surevast kehast ja surematust vaimust. Ta ise uskus kaljukindlalt sellele, mida ta pojale jutustas ja selgitas.

Emadepäev oli saabumas. Christian ja tema klassikaaslased olid koolis valmistamas Emadepäeva kinke. Christiani kingiks oma emale oli värvilisest paberist mütsike.

Ühel päeval tuli poeg oma haige ema voodi juurde ja ütles: „Ema, ma loodan, sa saad varsti terveks." Ema haaras oma poja lähemale, võttis ta väikese käekese oma pihku ja ütles: „Ma ei taha sinu eest, armas poeg, tõtt varjata. Ma ei saa paremaks, mu tervis on halvemaks läinud. Kui sa kord tuled mu matusele, kuuled teistelt ja näed ise mind kirstus lamamas, siis see on kõik nii loomulik sinu vanusel poisil mõelda ja uskuda, et seal kirstus lamab sinu ema. Kuid see ei ole mitte nii. Seal on vaid minu keha. Sinu ema vaim ei sure mitte kunagi! Ta jääb alatiseks sinu juurde."

Veel kolm päeva enne Emadepäeva küsis Christian oma isalt, kas ema elab Emadepäeval ja kas ta võib emale kingi üle anda niipea kui see on valminud. Isa rahustas poega ja lubas, et ema saab tema kingi.

Haige tervis oli üha halvenenud ja mõni tund enne Emadepäeva saabumist sulges Christiani ema silmad igavesele unele. Ema sai oma poja valmistatud kingi. See pandi talle kirstu kaasa...

Järgmise aasta Emadepäeva eel olid Christiani klassikaaslased jälle koolis valmistamas emadele üleandmiseks kinke. Ka Christian valmistas oma emale kinki. Seekord maalis ta suure südame, värvis selle oma võimete kohaselt, lõikas siis maalitud südame mööda äärejooni välja. Südame keskele oli ta kirjutanud: „Minu ema elab igavesti minu südames."

Aastad mööduvad. Aasta järele tuleb jälle teine — koos Emadepäevaga. Tärkav kevad oma võimsate tukusetega elustab uuesti ka igavesti kestva emaarmu. Väikesed tüdrukud ja poisid annavad emale kinke, toovad lilli ja püüavad sel päeval ema vastu paremad olla kui tavaliselt. Igapäevases elus ollakse tihti vägagi tagasihoidlikud õrnuse väljendustes oma ema vastu.

Meie põhjamaisel iseloomul on nagu raske ema kaela ümber omad käed põimida ja öelda: „Ema, ma armastan sind!" Eestlane ei armasta sõnades oma tunnete väljendamist, ta teeb seda südamega. Emale tänu, — helluse ütlemisel jäävad sõnad nagu kurku kinni. Süda tunnetab rohkem kui suu saab seda avaldada. Meil ei ole igapäevaseks tarvitamisviisiks siin maal nii sageli kuuldav ütelus: „I love you!" Oleme jätnud emalegi oma tänu, kiituse ja armastussõnad ütlemata — kuni see liiga hilja on.

Aastakümnete möödudes viivad Emadepäeva mälestused ammuhäälbunud aegadele ja kadunud ema kalmukünka juurde. Ei ole ema kalmuküngast näinud ega ta muldasängitamisel viibinud. Mõtteis aga tuhandeid kordi seal seisnud. Vahemaa ema kalmule on nii pikk, et sinna ei ulata käsi oma lillekimbuga ja seal ei saa ka suu enam öelda seda, mis elus ütlemata on jäänud. Käed ei ulata lilli asetama kodumaa maakamara kalmukünkani. Saab seda vaid mõtetes teha ja loota, et järeljäänud ja lähemalviibivad lastekäed seda teevad ka selle nimel, kelle käsi nii kaugele ei ulata.

Kuid Emadepäeval kohtuvad taas meie mõtted, armas ema. Tajun, nagu seisaksid mu juures oma igavesti armastava emasüdamega. Tahan nüüd minagi sulle öelda, mida aastakümneid oma südames olen kandnud ja mida suu sulle ütlemata on jätnud: „Emake, ma armastan Sind! Sa elad ikka mu südames."

Albert Rammul

EMA ARM

See, mis kord aegade algusest antud,
südameverde on tallele pandud,
valude vaevast ja rõõmudest kantud
— ema arm.

See, mida maailma vara ei osta,
millele teadjate tarkus ei vasta,
millele ainult üks süda võib kosta —
ema arm.

See, mis on püsivam kivist ja rauast,
ikaldusaastatel tugevam põuast,
õrnam on õhust ka sügavam hauast
— ema arm.

See iidne kui tuul üle vete,
kui kevade pakatus puus.
See vanem kui sõna või mõte
ja
igavesti uus.

H. S.

Briti . . .

(Algus esiküljel)

le. Need uued immigrandid elavad enamik hoolekande summadest ja nad on puutumatus positsioonis. Neil ei tarvitse töötada ja kui nad on tööl, siis nad teevad seda, mis tahavad, sest keegi ei tohi neid puutuda.

M. Tatcher kavatseb vähendada ka suuri makse,

mis läksid sotsialiseerimise projektidele. See asjaolu elustab ise majandust, sest rahval jääb rohkem raha ostudeks. Inglismaal käis võitlus tööerakonna sotsialiseerimise ja võõrandamise poliitika ja konservatiivide eraalgatuse suurendamise ja indiviidi väärtuse tõstmise vahel. Sotsialistid sekkusid inimese ellu hällist kuni hauani ja piirasid indiviidi tegevust niipalju kui võimalik. Taheti inimest muuta riigi töömoonakaks, tööorjaks.

M. Thatcher kavatseb inglasi teha õnnelikumaks ja ta arvab, et Inglismaa peab jälle tõusma praegusest sotsialismi halvatusest ning muutuma sama tugevaks, kui ta oli alles mõni aastakümme tagasi Inglise maailmariigina. Need, kes uskusid Inglismaa tulevikku, need hääletasid konservatiividele ja viisid M. Thatcheri 10 Downing Streeti. Need, kes olid usu kaotanud Inglismaa tulevikku, need andsid omad hääled J. Gallaghanile ja neid oli vähem. Olukord Inglismaal ja Kanadal valimistel on mitmeti sarnane. Kahtlemata annab konservatiivide suur võit uut tuult Kanada konservatiivide ja Joe Clarki purjedesse. Ka siin käib võitlus ühelt poolt eraalgatuse suurendamiseks ja teiselt poolt liberaalide sotsialiseerimise ja riigi sekkumise suunas era ettevõtlusse. Tööerakond toetas koos USA, Kanada jt. maadega Rodeesia N. Liidu poolt relvastatud terroriste. Uus valitsus töötab välja uue poliitika ja on oodata, et piiskop Muzareva mustade valitsust toetatakse.

Kõikideks kindlustusteks

H. LATER & CO. LTD.
„Insurance"

1482 Bathurst St.,
Toronto, M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

LUGEJA KIRJUTAB

„Meie Elu" avaldab meelsasti oma lugejate mõtteavaldusi — ka neid mis ei ühtu ajalehe seisukohtadega. Palume kirjutada kokkuvõtlikult ja lisada oma nimi ja aadress. Toimetus jätab endale õiguse lugejate kirju redigeerida ja lühendada ning mittesobivuse korral jätta avaldamata.

Kõige suurem havi

Kirjutan teile kõigesuuremast kalast, mis on Eesti vetest püütud. See oli 1943. a. olin Peipsi ääres Nina külas rannavalves. Seal panid kohalikud kalavenelased märtsikuus jäälikumise ajal, läbi jääaukude võrgud sisse, hõrnade saamiseks. Olin väljavõtmise juures. Võrku vinnav mees, ütles, et puuront on jäänud võrku aga tõmbamisel paistis suur havi pea, kes oli jäänud lõuakihva pidi võrku. Kaalumisel selgus, et havi kaalus 27 kg 800 grammi. Arvestades, et havi võtab iga aastaga kaalus juurde viissada grammi, pidi ta olema vanem kui 55 aastat.

August Karise

F. R. Kreutzwaldi reputatsiooni kaitseks

E. Toiger lugejakirjas „Kreutzwaldist ja pärisorjusest" (M.E. 13, 1979) põhjendab oma argumente Okup. Eesti Kreutzwaldi muuseumi andmestikuga, milles aga Kreutzwald on vastavalt kompartei liinile, nagu muudki eestlased, kuulutatud sihilikult „pärisorjaks". Igal,kel vähegi aimu on Eesti akadeemilisest elust möödunud sajandil ja rangest aumehelikkuse printsiibist, mis tollal valitses, peaks olema häbi väita, et Kreutzwaldi enda antud andmed „Album estonorumis" on tahtlikud valed. Valeandmete andmine tolle aja commenti kohaselt oli sama kui võtta vastu otsus korporatsioonist väljaheitmises. Korp! Estonial oli konvendi maja juba Kreutzwaldi päevil ja viimane koguni elas seal paar semestrit. (Vt. avaldatud dokumendid „Tulimuld", 1969, nr. 2&4)..

E. T. väidab ju ise, et Kreutzwaldi isa oli Rägaveres Aru kõrtsi pidajaks..., ja „siis 3 või 4 aastat Ohulepa mõisakese majapidamise juhtija". Seega mõisavalitseja! Mis õigus on siis teda nimetada kingsepast pärisorja pojaks! Pealegi polnud Ohulepa (a. 1241 Aekizae) mingi „mõisakene" vaid vastavalt LCD-le 7 haagimaa suurune (s.o. 7 ruutklm.) asustuskeskus, mis kuulus sajandeid eesti soost Taani kuninga vasallidele, Lechtes, Sawijerve, Lode (LCD. 312). Kui kirikukirjad E.T. sugukonna esisade osas ei näita perekonna nimesid, siis pole muud järeldust kui et need olid vaid eesnimedega maatamehed. Dokumentatsioon näitab, et valdav osa eesti rahvast, talupereme-hed ja nende omaksed kirikukirjas, kui ka riigi — ja mõisate — revisjonides on 1582. alates oma perekonna, resp. talu-nimedega ja neil polnud midagi tegemist „pärisorjusega". Allakirjutanul ilmub sel aastal uurimus mainitud küsimuses ja seal leiduvad vajalikud dokumentide fotokoopiad.

E. V. Saks

Poliitilisel malelaual

„SOTSIALISTLIK ÕIGUS" TERRORI ÕIGUSTUSEKS

Vaatamata välisele vaikusele ja Ida-Lääne näilisele üksteisele lähenemisele teravneb, võitlus klasside-vahelisel pinnal kulisside taga. Selle tulemuseks on poliitiliste mõrvade ja terroriaktide sagenemine. Tähelepanu nendele on hakatud juhtima Ida-Lääne vahekordade eriteadlaste poolt, eriti pärast Bulgaaria emigree Georgi Markov'i mõrvamist Londonis ja anti-kommunistliku ajakirjaniku, Dominique de Roux mõrvamist Prantsusmaal.

Poliitilised mõrvad omavad legaalse staatuse kommunistlikus blokis kui „sotsialistliku õigusmõiste" kohased karistused. Seda rakendatakse isikute suhtes, kes astuvad üle „sotsialistliku õiguse" mõiste piiridest ja kritiseerivad või halvustavad sotsialistlikku korda väljaspool kommunistlikku blokki. Nende inimeste röövimine või mõrvamine Nõukogude mõiste kohaselt ei ole kuritegu vaid „sotsialistliku õiguse" rakendamine sotsialismi vaenlaste suhtes.

Ida-Saksamaa uue kriminaalseaduse alusel (7. apr. 1977.), väljaspool Ida-Saksamaad kordasaadetud kuriteod Ida-Saksamaal valitseva korra vastu on karistatavad Ida-Saksamaa seaduste kohaselt ja karistuste täideviimine „sotsialistliku õigusmõiste" kohaselt ei tunnista riiklikke piire.

Ungari kohtupidamise seaduses, peatükk 10 on määritletud „kuriteod riigi vastu". Nende kuritegude sooritajad väljaspool Ungari riiklikke piire on karistatavad Ungari seaduste kohaselt, nende kodumaal, vaatamata sellele, kas sealse korra kohaselt nad on teostanud mingi kuriteo või mitte.

Ida-Saksamaa ja Ungari seaduste kohaselt sakslased ja ungarlased on sooritanud riikliku kuriteo, kui nad on astunud vabatahtlikult või seadusliku korra kohaselt, näiteks NATO üksuste teenistusse. Karistus on 6 kuud kuni 5 aastat. Nende poolt teostatud „sotsialistliku õiguse" rikkumine loetakse kuriteoks kõigis kommunistlikes maades, eriti N. Liidus. Ungari seaduste alusel loetakse ungarlaseks igat väljaspool Ungarit sündinud last, kui tema isa või ema oli ungarlane ja on karistatav Ungari seaduste kohaselt (sama on kehtiv segaabieludest sündinud eestlaste suhtes).

Need on üksikud näited sotsialistliku õiguse" ja karistuse rakendamisest väljaspool kommunistlikku blokki. „Sotsialistliku õiguse" aluseks on Lenini teesis, et „kõik on aus", mis aitab levitada kommunismi ja hävitada tema vaenlasi. Tapmine ei ole mitte kuritegu ja meie ei eita tapmise vajadust poliitilistel kaalutlustel. Üksikud terrori aktid võivad olla isegi kasulikud, kui need aitavad kaasa masside liikuma panemisele. Need on vahendid, et kommunismi võidule viia."

Ajalugu näitab, et võitja võidetakse kunagi hiljem tema oma taktika ja relvadega. Varem või hiljem demokraatlik õigus peab midagi õppima „sotsialistliku õiguse" mõistest ja taktikast.

A. N.

AKTUAALSEL TEEMAL

VABADUSVÕITLEJAD VAHETATI SPIOONIDE VASTU

President J. Carteri omapärast vahetuskaubandust, kus kaks vene spioon, Valdek Enger ja Tsherniajev, vahetati välja viie rahvusvahelise kuulsusega dissidendi ja inimõiguste ning kodanikevabaduste eest võitleja vastu, hinnatakse kõrgelt. Suure rahvusvahelise kuulsuse omasid nende hulgas eriti Aleksander Ginsburg ja Ukraina rahvuslane ja ajaloolane Valentin Moroz. Mõni aasta tagasi ingliskeeles ilmunud N. Liidu vastupanuliikumise trükis „Samizdat" osutab neile rohkesti ruumi. Kuid neist on pidevalt kirjutatud ka vaba maailma ajakirjanduses. Nende vabastamiseks on korduvalt avaldatud proteste vabas maailmas.

Aleksander Ginsburg sai üldtuntuks suurt avalikku tähelepanu N. Liidus ja väljaspool äratanud nn. neljas suure, vene luuletajate protsessil. Väga suurt tähelepanu oli osutatud ka Valentin Morozile, kelle vangistamise vastu protesteerisid ukrainlased vabas maailmas väsimata. Georgi Vins oli baptisti usulahu jutustaja ja tema eest võitlesid baptistid. Eduard Kusnetsov ja Mark Dymshhyst olid juudi rahvusest ja nad mõisteti omal ajal surma lennuki kaaperdamise katses süüdistatuna, millega nad tahtsid lennata Iisraeli. Kuid hiljem muudeti juutide protestide tõttu nende karistus elu-aegseks vangistuseks range rezhiimiga töölaagris.

Nad toodi oma vangilaagritest, enamik Mordva vangilaagrist järsku Moskva, kus Lefortovo vangilaagris 30. vangivahi juuresolekul neilt võeti N. Liidu kodakondsus, viidi Moskva lennuväljale ja sõidutati New Yorki, kus neid pidulikult vastu võeti.

Nende vastu välja vahetatud vene spioonid on ka eestlastele ajalehtede veergudelt hästituntud, sest üks neist on eestlane Valdek Enger ja teine venelane Tserniajev, mõlemad kuulusid venelaste esinduste hulka USA-s. V. Engeri nimetatakse kurikuulsa Viljandi massmõrvari Aleksander Engeri pojaks. F. Tamme raamatus „Need Teod Süüdistavad" lk. 131—139 kirjeldab üks masshauast päästnu, kuidas hävituspataljonlane A. Enger talle ja kümmekonnale tema kaasvangile püstolist surmavaid kuule kukla laskis. Päästnu oli A. Engeri kaasteenija 1941. a. 8. juunil Viljandis.

Valdek Enger ja tema venelasest kaaslane mõisteti spioneerimises süüdi, kuid vangi neid millegipärast ei pandud ja nad jalutasid New Yorgis vabalt pärast kohtu otsust ringi. Alles nüüd selgus, et nendega tehti omapärast vahetuskaubandust. Nad viidi USA lennukiga Moskva lennuväljale, kus neid ootasid ainult mõned üksikud inimesed.

Aleksander Ginsburg on kahtlemata üks suurema rahvusvahelise kuulsusega inimõiguste ja kodanikevabaduste eest võitlejaid N. Liidus. Ta sai kuulsaks ja tuntuks mitte üksi üle N. Liidu, kuid ka vabas maailmas nn. nelja suure protsessil 8.—12. jaanuarini 1968. a. kus kohtuall olid tuntud vene luuletajad Andrei Sijavski, Yuli Daniel, Yuri Galantsov ja Aleksander Ginsburg. Y. Kalantsov suri Mordva vangilaagris. Nad kõik kuulusid Demokraatlikku liikumisse, mis oli levinud ka N. Eestis. Neid süüdistati tol ajal suure levikuga illegaalse ajakirja „Jooksvate sündmuste krooonika" toimetamises ja levitamises. A. Ginsburg toimetas veel „Süntaxi" nimelist tsenseerimata ajakirja. Nad nõudsid, et N. Liidu põhiseaduses garanteeritud õigused tegelikus elus rakendatakse. Nende protséss kutsus esile protesti avaldusi ja N. Liidu võimudele saadeti rohkesti protestikirju. Nende eest astusid avalikult välja sellised kuulsad dissidendid, nagu endine punaarmee kindral Grigorenko, Kosterin, A. Solzhenitsõn jt.

A. Ginsburg mõisteti pika-ajalist range rezhiimiga töölaagri karistust kandma. Kuid laagri võimudele hakkas ta korduvalt vastu, organiseeris ja korraldas streike ja nõudis põhiseadusega kindlustatud õigusi. Ta ütles New Yorgis ajakirjanikele, et N. Liidus on praegu iga ausa inimese õigeks kohaks Siberi vangilager. Ta sai vabaks, kuid vangistati korduvalt jälle. Tema kaudu saab vaba maailm tõenäoliselt kuulda paljudest N. Liidu orjalaagri koledustest. Ta sõitis Vermonti A. Solzhenitsõni juurde külla.

Valentin Moroz on Ukraina rahvuslane ja ajaloolane. Ta vangistati esmakordselt 1965. a. koos paljude Ukraina rahvuslastega põhjusel, et ta võitles venestamise vastu Ukrainas. Talle mõisteti neli aastat, millise karistuse ta kandis Mordva vangilaagris. Kuid vabanemisel võeti ta uuesti kinni ja nüüd karistati teda juba koos asumisele saatmisega ligi 10 aastase karistusega. Ukrainlased võitlesid vabas maailmas väsimatult tema vabastamiseks. Selleks korraldati proteste Vene saatkonna ees jne. Ukraina noored ehtisid teda pidulikult USA-s lilledega.

Georgi Vins oli baptisti jutlustaja ja president J. Carter osutas talle erilist tähelepanu, kui kaasbaptistile. Tema vabastamiseks võitlesid baptistid. Eduard Kusnetsov ja Mark Dymshyst võtsid New Yorgis osa suurest protesti marsist N. Liidus vangistatud juutide kasuks. Anatoli Scharanski on veel vangis ja Moskva ei lasknud teda vabaks.

See vahetuskaubandus on üks USA president J. Carteri positiivsemaid samme viimasel ajal.

AJK

Lubaduste asemele vastaste mahategemine

Liberaalide juht P. E. Trudeau suunas oma valimiskampaania vastasparteide, eriti konservatiivide partei juhi Joe Clark'i poolt valijatele antud lubaduste kritiseerimisele. Ta ise peab kinni tugeva keskvalitsuse moodustamise vajadusest ja Kanada ühtsuse rõhutamisest, kuigi paljude valijate arvates see on kõrvaline küsimus inflatsiooni ja tööpuuduse kõrval. Omalt poolt ta lubab naistele suuremaid õigusi ja valmisolekut kaubelda Quebeciga kui see tahab Kanadast lahku lüüa või suveräänseks saada Kanadas. Ta hirmutab valijaid, et Joe Clark'i poolt antud lubadused lähevad maksma miljardeid dollareid mis maksumaksjate taskust peab tulema. Joe Clark'il pole kuju, kogemusi ega kindlat joont nagu temal. Omapoolseks viimaseks lubaduseks oli 80 miljoni dollarit perekondadele vastastikuseks külastamiseks Kanadas. Trudeau nimetab seda „Open House" programmiks ja loodab palju pooldajaid.

Konservatiivide partei lubadused Joe Clark'i arvestuste kohaselt pidavat tulema ligemale 3 korda odavamad kui liberaalid hirmutavad, aga selle tulemusena riigi majandus võtab uue ning terve suuna. Tema peamiseks lubaduseks on endiselt toetus uute majade ostjatele hüpoteekide protsendiraha mahaarvamise näol tulumaksust, kesk- ja väiketööstuste toetamine ning uute töökohtade soetamine. Tasakaalustatud eelarve juurde ta lubab jõuda ning inflatsiooni pidurdada 4 aasta jooksul.

NDP juht Broadbent on teinud samalaadseid lubadusi kui konservatiivide juht, selle vahega, et tema ei hakka piirama palkade tõusu vaid hindade tõusu ja on nõus Quebeci laskma lahkuda föderatsioonist kui Quebeci enamus seda soovib.

Kommunistlik partei, kes esineb 27 kandidaadiga Suur-Toronto piirkonnas, esineb paljulubava kavaga — las rikkad maksavad ja palju muud. mis peaks andma hääled temale. Partei korraldas isegi demonstratsiooni Torontos Inglismaa tööliste unionide kaitseks, et seal ei tuleks valitsust, kes kavatseb rünnata unionide õigusi.

„Libertariate" partei, kes ka esineb oma kandidaatidega igas valimise ringkonnas, on jäänud oma lubadustega teiste varju ja enesele tähelepanu võitnud ei ole.

Vaatleja

Nädalakroonika

KHOMEINI IDEEKAASLANE MÕRVATI

Ayatollah Khomeini parim sõber ja ideekaaslane M. Motaheri mõrvati Teherani tänaval massdemonstratsiooni ajal, kus eriti kommunistid demonstreerisid 1. mai puhul. Moslemite revolutsiooniline kohus mõistis oma salajasel istungil jälle mitu endise korra pooldajat surma. Surmamõistetute arv tõuseb juba üle 180-ne.

Iraanist teatatakse, et Iraan müüb rohkem õli ja ostab vähem relvi. Shahhi poolemiljonilist armeed vähendatakse poole võrra, sest Iraani uus valitsus ei pea ennast enam Pärsia lahe valvuriks.

Viimane gallup ennustas Kanadas konservatiividele 10-ne punktilist edu. Eriti suurt edu ennustatakse Torontos ja Ontarios. Peaminister P. E. Trudeau oma kampaanias rõhutas eriti riigijuhi suurt tähtsust ja märkis seal juures nagu ei võivat riigijuhi kohta J. Clarkile anda.

Samas jälle tuuakse ette, et peaminister halvustas üliõpilasi ja käskis neil välismaale tööd otsima minna. Nimetas talumehi nurisejateks ning tarvitas töötute kohta solvavaid väljendusi.

Mida aeg läheneb valimistele, seda ägedamaks läheb kampaania.

Viimasel ajal täidetakse ajalehe veerge sellega, et kirjeldatakse kui vigased on aatomjõujaamade seadeldised, nii, et raadio aktiivsed kiired pääsevad loodusesse. USA-s toimusid suured massdemonstratsioonid aatomenergia kasutamise vastu, kus koguni 284 demonstranti vahistati. Vigasteks peetakse ka Pickeringi ja teisi Kanada aatomenergia-jaamu.

Mustad said pärast Rodeesia valimisi kõik tähtsamad postid uues mustade enamusega Muzareva valitsuses. Kuid Liitunud Rahvaste Organisatsioon keeldus oma sanktsioone leevendamast. USA ja Briti jäid hääletamisel LRO-s erapooletuks.

Three Mile Islandi aatomjaama lekkimine põhjustas 10 surmajuhtu, teatas USA tervishoiuminister J. Califano. See põhjeneb statistikal, mis tehtud pärast Harrisburgi aatomjõujaama õnnelikult lõppenud õnnetust. Enamik surmajuhtumeid toimusid vähjatõve diagnoosi alusel. J. Califano märkis, et oht on palju suurem, kui teadlased arvestasid ja radioaktiivne mõju palju hävitavam.

Ontario parlamendi komitees seletas Hydro üks juhatajaist, et Bruce aatomjõujaamas on juhtunud mitmeid inimestest tingitud õnnetusi, kuid paanikaks ei ole põhjust. Kanadas juhtunud õnnetused Pickeringi jõujaamas, mis on ainult kümmekond miili Toronto südalinnast eemal oleks selline õnnetus, nagu pidi juhtuma Harrisburgis hävitanud sadu tuhandeid inimesi. Bruce aatomjõujaamas toimus mitu õnnetust, mis on häirinud mäid, kes ostsid Kanada „Candu" aatomreaktoreid. Eriti häiritud on jaapanlased, argentiinlased, mehhiklased jt.

Itaalias suureneb terrori-brigaadide tegevus. Kristliku demokraatliku partei peakorterisse heideti relvastatud terroristide poolt pomm ja kohalejõudnud politseinik tapeti ja teisi haavati. Peaterroristiks oli ka üks naine, kes tulistas püstolkuulipildujast. Terroristid viisid kaasa ka kõik dokumendid.

Kambodzhalased, kes põgenesid oma maalt Vietnami vägede eest, selgitasid, et Hanoi kommunistid ja nende okupatsiooniväed sooritasid Kambodzhas kohutavaid veretegusid. Naisi ja lapsi valati üle petrooliumiga ja põletati. Neid süüdistusi esitas Kambodzha saadik Liitunud Rahvaste Organisatsiooni peasekretär K. Waldheimile. LRO on Khmer Rouge peaminister Pol Pot veel praegu tunnustatud, vaatamata Vietnami okupatsioonile.

Quebeci valitsus kavatseb võõrandada ameeriklaste omandi, suure asbestitööstuse, mille vastu ameeriklased protesteerivad.

USA õlikompaniide vastu tõsteti süüdistus, et nad on teinud lubamata viisil koguni $1,7 miljardi profiiti. Seitse USA õlikompaniid on müünud õli, mis maksis neile sisseostes ainult 4 dollarit vaat tarvitajatele nagu oleks nad maksnud vaadist 12 dollarit. USA energia osakond märkis, et see ei toimunud mitte eksituse, vaid sihiliku tegevuse tagajärjel.

Ghana sõjaväevalitsus hukkas endise sõjaväelise hunta juhi kindral Ignatius Acheampongi, kes sõjaväelaste poolt möödunud aastal võimult kõrvaldati. Praegune sõjaväeline hunta kavatseb üle minna tsiviilvalitsusele ja 5. juulil oodatakse uusi valimisi.

Kaks venelast hüppasid Inglismaal ära ja palusid, et neile antakse poliitilist assüüli. Ärahüppas juba 2 nädalat tagasi kurikuulsa Novosti teadete agentuuri teenistuja Aleksander Istomin ja ta sai loa jääda Inglismaale üheks aastaks.

N. Liidu rahvatantsijate tõlk, kolmekümnendates aastates Galina Orionova, eraldus oma grupist ja palus ka assüüli.

Võimult kõrvaldatud Iraani shahh M. R. Pahlavi, tema abikaasa ja kolm last peatavad praegu Bahama saarel, kus nende asukohaks on üks hästivalvatud hotell. President J. Carter on saatnud oma esindaja, kes on shahhile seletanud, et USA ei suuda kindlustada shahhi ja tema perekonna julgeolekut, sest Palestiina terroristid ja Araabia rikkad õliriigid on suurte rahadega ähvardamas shahhi ja tema perekonna elu. Shahhi õdé on asunud elama Mehhikosse ja peetakse võimalikuks, et Mehhikos leiab shahh ja tema perekond assüüli.

Järelvalimistel Quebeci provintsiparlamenti võitsid liberaalid suure enamusega R. Levesque separatistide parteid. Liberaalide juht Quebecis C. Ryan võitis oma vastast häälte vahekorraga 16,693 häält 7403 hääle vastu. Liberaal Jean Claude Rivest lõi oma vastast Quebecoisi partei esindajat 14,684 häält 8934 hääle vastu. Seda peetakse märgiks, et separatistid kaotavad rahvahääletusel.

Mälestussammas . . .

(Algus esiküljel)

mis sõjameeste ja skautide ühiskorraldusel kohapeal toime on tulnud.

Ottawa sõjameestest kõneles esimees R. Piirvee, kes märkis, et nende pere ei ole nii rohkearvuline kui mujal, kuid nad on kõik mitme mehe eest väljas ja pea igaüks neist on mõne Eesti organisatsiooni esimees ja tuntud oma tulemusrikka tegevusega, nagu EKN abiesimees Ottawas W. Pent j.t.

Hamiltoni sõjameeste aktiivsest tegevusest kõneles A. Voode. Neil on 55 liiget. On olnud surma läbi väljalangemisi, kuid uusi liikmeid on tulnud juurde. Lisakohustusena asub Hamiltonis Ülemaailmne E. V. Keskus ja ühingu esimees A. Jurs on ka Keskuse esimees. Tegevus oli väga pingerikas. Seisab ees mälestussamba asetamine A. Rebasele ja H. Riipalule ning ühingul lasub koos Toronto ühinguga ka 25. augusti Põhja-Ameerika sõjameestepäevade ettevalmistamine.

Sõna anti ka

USA sõjameeste liidu esindajale Raimond Trallale,

kes kirjeldas mõne nädala eest toimunud liidu aastakoosolekut Baltimores, kus senine liidu esimees kol.ltn. Ü. Anson tagasi valiti. Otsustati astuda välja nende Eesti sõjameeste eest, keda tahetakse vale andmetega teha sõjakurjategijateks. Põhja-Ameerika sõjameeste suvepäevi sel aastal USA-s ei tule, vaid nad tulevad 25. augustil Seedriorule. Kokkutulekul Baltimores anti üle II kl. Ü.E.V. Keskuse teeneterist endisele USA Liidu kauaaegsele esimehele Buschmanile.

K. E. V. Liidu eelseisvaks aastapäevaks 25. augustiks antakse välja Liidu ajakiri „Sõdalase" erinumber, milleks kaastöö on juba osaliselt saabunud. Kuna Kanada ESTO-le lendude korraldajate poolt Lawsoni lennuliini kaudu sõites tuleb Rootsi jääda 2 nädalaks, mis ei ole paljudele võimalik ja selle tõttu anti „H. Kiwi Travelile" volitus korraldada Liidu nimel lühema-ajaline ESTO-le sõit teise lennuliiniga, mille tulust 25% lubas H. Kivi Liidule, mida võiks kasutada näiteks invaliidide toomiseks Saksamaalt ESTO-le. Liidule ei jää sellejuures mingit majanduslikku riisikot.

Pikemalt refereeris H. Teder Eesti Liit Kanadas E. V. aastapäevaks ilmunud voldikust „Estonia A Nation in Crosswinds". Kõneleja põhjendas paljude näidetega, et see trükis Eesti tutvustaja on pealiskaudne, vigane ja kohati esitab ekslikke andmeid eestlastest ja nende minevikust. Koosolek asus seisukohale, et selle levitamine sellisel kujul ei ole otstarbekohane ja leidis, et EKN peaks oma poolelioleva voldiku varsti valmis saama.

Asjalik töökoosolek lõppes koosoleku juhataja tänusõnadega. Lauldi eesti hümni. Vanemaks delegaadiks oli Hamiltoni Vabadussõja veteran, endine eesti kohtunik Enn Aarend.

„Georg Ots" Tallinn-Helsingi liinile

STOKHOLM (EPL) — N. Liit on tellinud olümpiaregati ajaks uue parvlaeva Poola riiklikelt laevatehastelt Tallinn-Helsingi liini jaoks.

Uus laev sõidab 80 km vahemaa kolme tunniga ja see on kõlbulik ka talveliikluseks, olles tugevdatud jääolude jaoks.

Parvlaev võtab peale 1100 reisijat, on 134 m pikk ja varustatud 17.400 hobusejõulise masinaga. Nimeks pannakse kadunud populaarse laulja Georg Otsa nimi.

Kui te rajate uusi töökohti Ontario noortele, siis aitab Ontario maksta neile töötasu.

Kui te juhite äri või farmi ja loote juurde uusi töökohti ajavahemikul 30. aprillist kuni 21. oktoobrini 1979, siis võite apelleerida Ontario Youth Employment programmi alusel $1.25 tunnis toetusele (maksimaalselt 50 dollarit nädalas) igale sobivale töölevõetud noorele palga maksmiseks.

Apelleerige varakult. Toetussummad on piiratud.

Kui te soovite palgata mõnda noort inimest tööle programmi kestvuse jooksul, siis andke oma sooviavaldus sisse nii kiiresti kui võimalik. Sooviavaldused vaadatakse läbi sissesaatmise järjekorras. Sooviavalduste viimaseks sisseandmise tähtajaks on 3. juuli, 1979 või varasem tähtpäev kui kõik toetussummad on välja jagatud.

Kõlvulised tööandjad

on sellised isikud, kes on aktiivselt tegutsenud äri või farminduse alal enne 30. aprilli, 1979, vähemalt üks aasta Ontarios ärilistes ettevõtetes, millede nimel on võimalik sisse anda sooviavaldusi toetussummade saamiseks.

Kõlvulised töötajad

peavad olema vähemalt 15 aastat vanad kuid nende vanus ei tohi ulatuda üle 25 eluaasta 30. aprillil, 1979. Nad peavad elama ja töötama Ontarios. Nad ei tohi olla tööandja sugulased nagu see on määritletud Ontario Youth Employment Act'is.

Programmi kestvus:

Programmi kestvus on ette nähtud 25 nädalat 30. aprillist kuni 21. oktoobrini 1979. Tööandjalt ei nõuta, et ta palkaks noore tööle kogu 25 nädalaseks perioodiks.

Töökoha tingimused:

Toetusi antakse ainult nendele uutele töökohtadele, mis on rajatud lisaks regulaarsetele hooajalistele töökohtadele, mis rakendatakse normaalselt programmi kestvuse perioodil. Töökoht peab andma kuue nädala kestel igas nädalas minimaalselt 25 tundi järelvalve all toimunud tööd.

Toetused:

Tööandjad võivad kvalifitseeruda igas oma kõlvulises ärilises ettevõttes toetustele, mis hõlmavad kuni 150 noorte teenistujate töönädalat. Kui te tahate toetussummasid ära kasutada maksimaalselt, siis võite palgata 10 noort inimest 15 nädalaks, 6 isikut 25 nädalaks või 15 noort 10 nädalaks. Kõlvulised tööandjad saavad $1.25 tunnis toetust, maksimaalselt 50 dollarit nädalas (40 tundi), igale noorele, kes on palgatud programmi alusel.

Töötajate palkamine:

Enne kui te palkate töötaja programmi alusel, peab teil selleks olema provintsilt kirjalik nõusolek.

Möödunud aastal kinnitati programmi alusel kogu provintsis noortele inimestele 40.000 uut töökohta. Kui te olete arvamisel, et te kvalifitseerute programmi alusel toetuste saamiseks, siis soovitame teil apelleerida.

Ontario Youth Employment Program'i kohta üksikasjalise informatsiooni saamiseks ja sooviavalduslehtede hankimiseks palutakse kontakti võtta: Ministry of Intergovernmental Affairs, Subsidies Branch, Queen's Park, Toronto M7A 2R8. Telefon 1-800-268-7592 (tasuta). Metro Torontos on telefon 965-0570, Põhja-Ontarios (Area Code 807) tuleb helistada Toronto collect 965-0570. Palutakse helistada esmaspäevast kuni reede õhtuni kella 8 e.l. kuni kella 5 p.l.

Märkus:

Kui te võtsite noorte tööle-rakendamise programmist (OYEP) osa möödunud aastal, siis on teile nosti teel saadetud sooviavalduse formular ja juhiste broshüür.

OYEP töötab meie kõigi kasuks

William Davis,
Premier
Province of Ontario

EESTI LIIDU VOLDIK LUUBI ALL

Harald Teder võttis Kanada Eesti Võitlejate Ühingute Liidu esinduskogu koosolekul Hamiltonis luubi alla Eesti Liit Kanadas poolt välja antud voldiku. Ta ütles muuhulgas:

„Meie eeldame, et iga ingliskeelne broshüür tutvustab avalikkuses meie nime, selgitab olukorda okupeeritud Eestis ja meie õigustatud nõudlusi riikliku suveräänsuse taastamiseks. Kuna meil selletaolise trükise järele oli tõsine vajadus, siis võtsime healmeelel teatavaks, et Eesti Liit Kanadas asus täitma seda tühikut. Äsja ilmunud „Estonia, A Nation in the crosswinds" (taskussepandavas formaadis voldik) hajutas meie loodetava rõõmu pettumuste piiskadeks.

Toimetuse koosseis on jäetud märkimata. Kuuldavasti kolm isikut autoritena ei suutnud moodustada toimetusele omast ühist sihiasetust.

„Ei ole niisuguseid asju nagu väikerahvas. Kes iganes annab suure eeskuju — on suur". See Victor Hugo tõdemus pidanuks olema toimetuse lähtealuseks ja kreedoks.

Teaduslikud uurimused kinnitavad, et meie hõimud on elanud praeguses asukohas vähemalt 6000 (mõnede arvates isegi 7000—8000) aastat. Voldik märgib millegi pärast 4000.

Meie kirjapandud rahvaluule võrreldes rahvaarvuga on maailma suurimaid ja vaimuloominguliselt üks omapärasemaid.

Tartu Ülikool (1632) on üks vanemaid ja andnud rahvusvaheliselt üldtuntud teadlasi.

Meie olime üks neid väheseid rahvaid, kelle hulgas oli suhteliselt kõige rohkem kõrgema haridusega isikuid.

Meie Asutav Kogu 1919 teostas maareformi. See oli ainulaadne mitte ainult õiguslikust aspektist lähtudes, vaid ka suuremeelne. Võõrandati ka 57 eestisoost mõisniku maad ja kõikidele tasuti selle eest. Kõik see leidis rahvusvahelises ulatuses tähelepanu ja imetlust.

On märgitud, et Palusalu saavutas 1936 olümpiamängudel maadluses 2 kuldmedalit. Selle asemel võinuks märkida, et kuuel olümpiaadil (1912—1936) saavutasid eestlased aga kokku 23 medalit. Rahvaarvuga võrreldes olime esimeste hulgas kuulsast spordirahvast soomlasist mitte just palju kaugemal taga.

Seitsmest pildist ainult ühte võib lugeda sobivaks (Toompea talvel). Teised võtted on majadest ja väheütlevad. Nende asemel võinuks olla mõni motiiv meie ajaloolisest Tallinnast. Väga hästi sobinuks ka meie kunstipäraselt kujundatud Vabadussõjas langenute mälestussambad (näiteks Tallinna Reaalkooli ees asetsev). Ja kõik need on ju okupantide poolt hävitatud! Ka mõni ülesvõte ajaloolisest maalinnusest (näiteks Otepää) väärinuks äratoomist.

Tekstis on palju liigliha, mitteolulisi andmeid, mis ei huvita ringkondi, kelledele see trükis määratud.

Tekst pidanuks jätma mulje, et oleme pika ajalooga elujõuline ja töökas ning rahvusliku identsusega rahvas oma ürgesi-isade maal.

Okupatsioonivõimud võivad meid rünnata selles, et erinevais väljaandeis kasutame arve ja fakte suvaliselt. Okupeeritud kodumaalt on suudetud välja saata andmeid, et 1949 küüditati umbes 80.000 kuni 90.000 inimest. Meie oleme siin järjekindlalt jäänud esimese arvu juurde, milles ei ole lijaldust. Broshüüris märgitakse aga arvu 60.000. Ka ei vasta tõele, et venelased ja lätlased kasutasid kultuur-omavalitsuse loomist.

Balti Liidus kulgeb meil sujuv ja sõbralik koostöö nii lätlaste kui ka leedulastega. Eesti päritolu märkimisel etnilis-keelelisel taustal võinuks peenetundelisuses ära jääda võrdlev vihje meie naabritega.

Seda broshüüri on saadetud asupaigamaa poliitikuile ja parlamendi liikmeile. Kahjuks on lhk. 10—11 üks raske komistus poliitilise „luumurdega" aset leidnud. Vihjatakse, et oktoobris 1939 Stalin ütles meie delegatsioonile nagu oleks huvipiirkondade jagamine teostunud kokkulepes Saksamaaga. See ei vasta tõele! Seda asjaolu on üks meie noorema põlvkonna teadlane ka varem kasutanud, et halvustada meie vabariigiaegset poliitilist juhtkonda. Tema arvates Stalinile „kaelalangemine" kergendanuks meie maa ja rahva saatust.

Prof. J. Uluotsa andmeil 1130. a. alates on Eesti pinnal peetud 40 sõda ja 36 neist on tulnud idast. Moskva praegune kommunistlik sõjaline agressioon on ju tsaari Venemaa imperialistliku poliitika jätkamine. Broshüüris tulnuks pikemalt ja põhjalikumalt käsitella meie Vabadussõda. Paljud tuntud ajaloolased, kes lähenevad sellele sõjalisele sündmusele avaramast aspektist, väidavad, et meie Vabadussõja kaotamisega olnuks Euroopa poliitiline pale juba 1930 alates hoopis erinev. Voldikus minnakse mööda 1. dets. 1924 mässukatsest, mis oli ju organiseeritud Vene poolt. Samuti ka sõjast meie teise ajaloolise vaenlase vastu lõunarindel. Balti parunitest ja Saksa sõjaväe osadest koosnev Landeswehr purustati ju Võnnu lähistel.

Broshüür jätab mulje nagu olnuksime poliitiliselt apaatsed ega avaldanud sõjalist vastupanu Vene teisele okupatsioonile 1944. Eesti väeosad peatasid punaarmee meie riigipiiridel vähemalt pooleks aastaks. Selles võitluses kandsime raskeid verekaotusi — kümme korda rohkem kui seda nõudis Vabadussõda.

See on täielikult eesti sõjameeste teene, et umbes 6% rahvast võis põgenemiseks läände kasutada mereteed. Asupaigamaades oleme etnilise grupina respekteeritud peamiselt oma vaimuloomingulise eneseteostusega ja kommunismiohu selgitustööga.

Mõnerealine märkimine ka meie välisesinduste ja paguluses demokraatlikul viisil valitud keskorganisatsioonide vabadusvõitluslikust tegevusest andnuks sellele väljaandele juurde rohkem sisulist kaalu ja väärikust.

On tõsiselt kahju, et meie piiratud majanduslike võimaluste taustal ELK ei ole seda väljaannet mitte toimetanud koostöös teiste organisatsioonidega. See väljaanne täitnuks üpris tõhusamini oma eesmärki, kui oleks konsulteeritud isikuid, kelledel on rohkem kogemusi sellesarnaste apellatsioonide koostamisel ja kes tunnevad paremini selle ringkonna poliitilist mina, kellele voldik saadetakse."

EKN Vabadusfondi seis:

Laekunud	$19.581
Eelarve	25.000
Veel vaja	5.419

TOETAGE MEIE VABADUSVÕITLUST!

SAATKE OMA PANUS

aadressil:
Eestlaste Kesknõukogu Kanadas
958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

YOUR Independent Insurance AGENT "SERVES YOU FIRST"

H. KIRIK INSURANCE AGENCY

23 WESTMORE DR.
SUITE 404, REXDALE,
Ont. M9V 3Y7 — Tel. 745-4622

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Kord peab maa ja rahvas lõplikku vastutust kandma . . .

Kanada riigivõlg on viimase 10 aasta jooksul „liberaalselt" suurenenud 37-lt biljonilt $118 000 0000 000.— (118 bilj.)

Ka meie kanname osa vastutust. On vajalik usaldada valitsemine konservatiividele, Inglismaa ja Saksamaa eeskujul.

E. RANDE, Design Co.

T.E.R.R. „Kungla" 25. Mai-ballilt. Vasakult Kaia Telmet, Pärja Tiislar, Jaan Schär, Ene ja Gunnar Lomp, Hedy ja Larry Later. Foto — Elna Kungla

„Kungla" 25. Mai-ball

Toronto Eesti Rahvatantsu Rühma „Kungla" liikmed ja sõbrad olid kogunenud laupäeval 25-le Mai-ballile, moodsasse Furlane Klubisse, et tähistada rühma 30 aastast tegevust. Juubeliball toimus piduliku õhtusöögi ja lauaveinidega. Tantsuks mängis Bob Cringan'i orkester, kes on aastaid mänginud mai-ballidel.

Ilus ja avar saal oli mugavalt sisustatud, dekoratsiooniks palju värvilisi õhupalle ja pilte möödunud ballidest ja rühma koosviibimistest. Kohal oli 250 külalist. Kui oma avasõnas ja tervituses Toomas Metsala palus käed tõsta nendel, kes varem „Kunglasse" kuulunud, siis selgus, et pool balli külalisi on olnud kunagi rühma liikmed.

Eeskava oli hästi koostatud, oli ainulaadne ja huvitav. Lisaks eesti rahvatantsudele kasutati veel soome, saksa, leedu ja rootsi rahvatantse, millede esitamine täielikult õnnestus populaarse pillimehe Allan Liik'i muusika saatel. Tantsisid 1. ja 2. rühm Toomas Metsala ja Reet Marley juhtimisel. Kõik tantsud esitati rühmale omase hoogsuse ning lõbusa meeleoluga. Humoorikalt mõjus Piret Komi tantsimine poisi osas, tüdrukuks oli Anne Järviste. Korraldatud oli mitu loteriid rikkalikkude võitudega.

Kõigil oli üllas tuju. Suurema osa pidulistest moodustasid noored kes nii oma riietuselt kui käitumiselt olid täielikult piduliku balli tasemel. Tantsiti üle kesköö. Kõikide külaliste sümpaatia kuulus rühma esimehele Toomas Küttile karkudel, kes oli arvatavasti oma jalad „ära kulutanud" balli korraldamisega! Ta ütles, et juubelialbum on peatselt valmimas, kolmveerand raamatut on juba trükitud ja kujuneb väga meeldivaks. Veel võetakse vastu eeltellimisi.

elna

Laulupeo rahvapidu

On mõeldamatu korraldada suuremat eesti rahva kokkutulekut peoõhtuta. Nii pidupäevade tegelased kui tähelepanelikku osavõttu osutunud pealtkuulajad tunnevad vajadust ühiselt arutada möödunut. Pidupäevade kava on väga tihe, sest peale esinemist toimuvad neil päevil veel üldproovid. Nii on rahvapidu tihti ainuke võimalus vanade sõprade kohtamiseks.

Peoks on varutud suur moodne rahvamaja Finch Ave., üks blokk läänepool Bathursti tänavat. Asukoht on kergesti kättesaadav bussidega, samuti on seal avar parkimisvõimalus eraautodele.

Saali suurus on küllaldane Toronto Maple Leaf hokimeeskonnale treeningmängudeks kui põrand jääga kaetakse.

Peo korraldajateks on vastavalt traditsioonile Toronto Eesti Maja juhatus, kellel on selleks pikaajalised kogemused. Peolisi ootab ees 100 m pikkune einelaud ja vähemalt 5 baari, et vältida sabas seismist.

Jalakeerutamise eest hoolitseb populaarne eesti noorte orkester „Kaja" kes oma tuleristsed sai 1972. a. Eesti päevadel ja on 1976 a. Baltimore Eesti päevade veteranid. Neile ei ole võõras ei „Santana" ega ka „Tango Nokturno".

Ettekannete osas kuuleme kõigepealt „Külapoisse" kellele meeskoor on korduvalt noodilugemist proovinud õpetada. Kuulete esmakordselt kontrapunkti seatud rahvalikke laule.

Silmailu eest hoolitseb Kai Käärid'i tantsutrupp.

Peoeesmärgiks on liita lauljaspere ja pealtkuulajad, noored ja vanad, ühiseks „Kunglarahvaks" nii nagu sellega alustab laulupeo kavas leiduv ühislaul.

Rahvapeo pileteid saab osta eelmüügilt iga neljapäeva õhtul Toronto Eesti Majast.

1. ja 2. rühma esinejaid maiballil. Üksikult ees paremal Toomas Kütti — esimees. Vasakult ees: Toomas Metsala — rühma „Suurjuht", Kay Tüll, Susan Valvur, Kati Kütti, Christina Greenbaum, Anu Tani, Maret Kapp, Jaanus Marley, Reet Marley, Elda Käärman, Tiina Toop, Ester Kapp, Riina Niit, Erik Teose, Allan Mägi, Martin Vahtra, Harry Weide, Peeter Vilde, Robert Kivi, Toomas Pirso ja Martin Toomes. (Pildilt puuduvad: Aime Ilves, Anne Järviste, Piret Komi ja Peeter Hannus). Foto — Elna Kungla

Koosolek peaks andma vastuse:

KAS TARTU INSTITUUT ON VAJALIK?

Kas Tartu Instituut on vajalik? See on üks põhilistest küsimustest, mis tõstetakse esmaspäeval, 14. mail Tartu College'is peetaval koosolekul kuhu lisaks poolesajale akadeemiliste organisatsioonide üldelegaadile on kutsutud kümmekond isikut väljaspoolt.

Nagu ütleb sekretär dr. Endel Aruja koosoleku kutses, antakse seal kokkuvõtlik ülevaade Instituudi struktuurist ja senisest tegevusest ning selle järele on sõna vaba arupärimiseks, oma seisukoha avaldamiseks ja ettepanekute tegemiseks. Kirjalikud esildised hõlbustaksid toimingut, kuid pole eeltingimuseks. Millele tahaks vastust või ka lahendust saada on, näiteks:

Kas Instituut, mille eesmärk ergutada, abistada ja toetada eestiainelist õppe- ja uurimistööd ja levitada teadmisi sellest on see vajalik — nii Eesti kui ka Kanada seisukohalt? On see läbiviidav? Kui ja, kuidas seda paremini teha? Kas Instituudi organisatoorne külg on sobiv? Kuidas paremini kaasa tõmmata akadeemilisi organisatsioone? Kuidas ahvatleda noori vajalikule akadeemilisele ettevalmistusele? Vanema generatsiooni kaasatõmbamine sobivajs projekti osades. Majandusliku toe hankimine.

Varustuse ostmiseks on kavatsus taotleda toetust „Wintario" summadest. Sel puhul on eeltingimuseks, et omalt poolt tuleks välja panna kas rahas või lubaduste näol umbes 15.000 dollarit. Tartu Instituudi eelarve on koostatud 1979. aastaks ligi 12 000 dollarit. Eestiainelise õppetooli asutamine vajaks 300 000 dollarit, mis on kaugemaks eesmärgiks.

— Tartu Instituut on tegutsenud 8 aastat ja teeotsimise faas näib enamvähem möödas olevat, üteldakse aruandes. Loengute, stipendiumite ja eesti keele kursuste toetamise kaudu on Instituut üldiselt saanud tuttavaks. Teaduslikuks otstarbeks kogutud arhiiv, raamatu- ja helilintidekogu on jõudnud praktiliselt kasutatava suuruseni.

Juhtkonna moodustavad (sulgudes määramise lõppaasta): dr. Endel Aruja (sekretär, 1980), dr. Karl Aun (1982), dr. Jüri Daniel (Tartu College'i esindaja), Peeter Einola (laekur, T.C.), dr. Ivar Ivask (USA, 1980), dr. Elmar Järvesoo (USA, 1980), dr. Endel-Jakob Kolde (USA, 1979), dr. Jüri Kork (USA, 1979), dr. Ilse Lehiste (USA, 1982), dr. Heldur Meema (1980), dr. Silvia Meema (abiesimees, T.C.), dr. Harry Meindok (esimees, 1982), dr. Felix J. Oinas (1982), dr. Tõnu Parming (USA, 1979), dr. Jaan Puhvel (USA 1982), dr. Martin Puhvel (1982), dr. Vello Sermat (1979), dr. Vello Soots (1980), Elmar Tampõld (T.C.), dr. Olev Träss (1979), dr. Maret Tuuvert (1979).

TALLINNA FESTIVAL NOORTE KORRALDUSEL

Palju aastaid on Torontos toimunud suured etnilised pidustused „Karavani" nime all. Viimasel ajal on neid pidustusi häirinud mõnede rahvusgruppide omavahelised lahkhelid. Aastaid Tallinna Paviljoni organiseeriv kogu inimesi otsustas tänavustest „Karavani" pidustustest mitte osa võtta.

See otsus valmistas suure pettumuse eriti nooremale eesti generatsioonile, kes nii edukalt on tutvustanud meie rahvusgruppi viimastel aastatel. Spontaanselt tuli kokku eesti noori, et vahetada mõtteid, mida võiks või saaks teha eesti rahvusgrupi tutvustamiseks eelnevate aastate eeskujul. See väike grupp ettevõtlikke ja rahvuslikult meelestatud noori langetas otsuse — korraldada väljaspool Karavani iseseisvalt Tallinna pidustused. 21.—24. juunini „Tallinna Festival" nimetuse all. Pidustused toimuvad kodumaal kasutatud võidu- ja jaanipäeva pidustuste motiividel. Ettevalmistused on täies hoos. Igal teisipäevaõhtul toimuvad korraldava toimkonna koosolekud. Pidustuste koordineerivaks juhiks on äsja ülikooli lõpetanud Jaak Järve.

Pidustuste päevade kava ja programm on koostatud järgmiselt: 21. juunil on „Pööripäev" ja Tallinna „väravad" avatakse neljapäeval kell 18:00. Reedel, 22. juunil on „külalispäev" algusega kell 18:30. Laupäev, 23. juuni on pidustuste suurpäev „Võidupüha ja Jaaniöö" algusega kell 15:00. Pühapäeval, 24. juunil on „Jaanipäev" jällegi algusega kell 15:00. Pidustuste kõrgpunktiks on „Miss Tallinna" valimine.

Tööülesanded on jaotatud järgmiselt: Avo Kittask — kava, Tõnis Birkenbaum — majandus, Milvi Puusepp — „Miss Tallinna" valimine, abistavad Avo Kittask, Benita Vomm, Ants Vomm ja Viive Tork — Kunstiline kujundus — Evi Tarkus-Kindek, Merike Toomes — side ühiskonnaga, Hannes Oja ja Elna Kungla — ajalehtede esindajad, Rita Paju ja Lilly Valge — sponsorite muretsemine, Piret Komi ja Karin Simpsons — passid (pääsmed), Hilja Jukkum — toit, Laas Leivat — kavaraamat, Allan Teder, tehniline ala ja Lembit Joselin — male.

Pidustustel esinejate arv on suur ja mitmekülgne. Esinevad „Kaja" lauluansambel Portlandist, „Kaja" tantsuorkester Torontost, meeskoor, Tiiduse ja Kalev Estienne võimlejad, Kungla rahvatantsijad, Lindau õed, „Külapoisid", Vanemgaidide koor, „Jaanikuu" lauluansambel, Õnne Laikve ja Laikve õed, Guido Laikve orkester ansambel, Olav ja Peeter Kopvillem.

„Miss Tallinna" kandidaatide registreerimiseks kirjutada — Milvi Puusepp, 161 Graighurst Ave., Toronto, Ont. M4R 1K1 või helistada õhtuti või nädala lõpul 489-4658. „Miss Tallinna" tiitlile võivad kandideerida eesti neiud 17 aastat ja vanemad. Viimaseks registreerimise kuupäevaks on 31. mai. 4 neidu on juba registreerinud. Soengute eest hoolitsevad „Gerald ja Lloyd". „Miss Tallinnale on väärtustik reisiauhind.

Valminud on pidustuste märk ja kirjapaber Tallinna siluetiga. Koostamisel on kavaraamat koos Tallinna sadama ajalooga, sponsorite nimedega ja „Miss Tallinna" kandidaatide nime ja piltidega. Raamatusse on reserveeritud leheküljed reklaamiks ning oodetakse selles osas eesti ettevõtjate toetust. Passe on müügiks 3100. Eelmüügi hinnaks on $3.00, uksel $4.00. Passid on müügil ka „Meie Elu" talituses. Passide müüki korraldavad Piret Komi 447-7616 või Karin Simpsons 449-9974. Nende käest võib passe tellida helistades õhtuti. Valmistamisel on T-särgid Tallinna märgiga.

Toitlustamine toimub Hilja Jukkumi juhtimisel ning baari peameheks on Rein Raud.

elna

Laulupeo märkmik

P.-Ameerika eestlaste üldlaulupeo korraldav toimkond teatab, et laulupeo peaproov toimub laupäeval, 26. mail kell 9 hommikul Varsity Arenal. Kõikide kooride vanemail palutakse kohal olla pool tundi varem s.t. kell 8.30.

☆

Toronto Eesti Maja juhatus, kes on rahvapeo korraldaja, teatab et North York Centennial Centre'issa, kus rahvapidu toimub 26. mail kell 8.00 õhtul, on linnast hea bussiühendus ja eraautodele on avarad parkimisvõimalused. Pidulisi ootab ees rikkalik einelaud ja baar.

Eesti vaipade näitus

Torontos toimuva Põhja-Ameerika eestlaste üldlaulupeo puhul korraldab Eesti Kunstide Keskus koostöös Toronto Eesti Naisseltsiga, Etnograafilise Ringiga ja eesti rakenduskunstnikega pühapäeval, 27-ndal mail Tartu College'is — 310 Bloor St. West (sissekäik Madison Ave.) — 20-nda sajandi eesti vaipade näituse.

Näitus avatakse kell 10 hommikul.

Väljapanekute hulka kuuluvad kodumaalt kaasa toodud rahvuslikud vaibad, paguluses eesti motiividel valmistatud vaibad ja paguluses tehtud eesti rakenduskunstnike looming.

Kavalises osas linastatakse näituse kestel EKK etnograafilise sisuga film „Alati meeles", mis hiljuti auhinnati Rochester'i amatöörfilmide [illegible].

Näitamisele tulevad ka diapositiivid eesti rahvarõivaist ja EKK senisest tegevusest.

Filmi ja diapositiivide esitamine toimub kahel korral — kella 11—12 ja 1—2.

Ühtlasi pöördub EKK nende kaasestlaste poole, kellega seni veel pole suudetud vaipade näituse osas kontakti luua ja kes omavad eelpool kirjeldatud vaipu, et nad endist teataksid koordinaatorile — Laine Pant'ile tel. 766-0203.

Eestlased Buffalo pidustustel

Möödunud nädalalõpul toimusid Buffalos „Ethnic Heritage Festival", mis on samailmelised Toronto karavaniga, kuid toimuvad ühise katuse all moodsas Convention Hallis. Seal esitati eesti rahvatantse Hamiltoni Eesti Rahvatantsijailt, naisvõimlemist H. Tiiduse võimlejate rühmalt, harfisolistina esines Elna Mikk Rochesterist. Esineti üle 500-le publikule. Väljapanekute osa korraldas kohaliku Eesti Seltsi kutsel Eesti Kunstide Keskus, mille üldkorraldajaks oli R. Kirss. Väljapanekud olid R. Marten, M. Eerme, N. Aer'i ja A. Elkeni poolt. Eestiainelised olid N. Aeru [illegible] kenduskunsti tööd ja [illegible] E. Kõksi eestimotiividel loodud graafika. Eestit ja väljapanekuid [illegible] sid rahvarõivais noored: [illegible], Mai Povvat, Piret Oja ja [illegible] aru, kellele lisandusid eestlaste [illegible] nemiste üldkorraldaja R. Kirss EKK poolt K. Rosen ja E. Eerme.

Väga suure külastajate arvu tõttu rast tuli palju selgitust jagada suusõnaliselt. Olnuks palju kergem, kui selleks oleks olnud trükitud materjal. Erilise huvi äratasid meie käsitöö neiud oma rahvarõivaste erinevusega.

☆

Pühapäeval peeti kohaliku eesti koguduse 27. aastapäev, millest võeti suurearvuliselt osa. Jutlustas esimene õpetaja E. Pähn, orelil P. P. Lüdig, hiljem pr. Pähn, solistina esines V. Tali Hamiltonist. Kõrvalruumes toimus omavaheline koosviibimine ja eesti graafika väike näitus, kus esitati E. Kõksi, E. Pehapi ja M. Uesso graafikat.

Sõnalises osas tervitas kokkutulnuid koguduse esimees O. Varik, lisaks õpetaja J. Teras, esim. kog. esimees G. Hark. EKK nimel tutvustas E. Eerme eesti kunstipärandi säilitamise vajadust ja eesti kunstimuuseumi ideed ja sellele kaasaaitamise võimalust.

ESTO 80

ÜHISLENNULE REGISTREERIMINE PIKENDATI SÜGISENI

Kolmapäeval, 2. mail toimus „Põhjakotka '80" lennutoimkonna ja Sihtasutus Eesti Päevad Kanadas juhatuse ühine koosolek, millest võttis osa ka P. Lawson Travel reisibüroo esindaja. Koosolekul selgus, et vastavate läbirääkimiste tulemusena reisibüroo ja lennuliinidega ei ole vajalik lõplikule ühislennu lepingule allakirjutada mitte käesoleva aasta juuli alguses, vaid alles septembri lõpus. Seega on nüüd võimalik reisijate registreerimise ja sissemaksu tegemise tähtpäeva pikendada.

See on eriti teretulnud, kuna mitmed eesti organisatsioonid on avaldanud soovi registreerimise tähtpäeva edasilükkamiseks sügisese tegevusperioodi alguseks.

Vastavalt sellele otsustas Lennutoimkond, et registreerimise lõplikuks tähtpäevaks on nüüd 15. september 1979.

Registreerunutel, kes on oma sooviavaldused sisse saatnud koos registreerimise maksuga $50.00 ei ole vajalik teha 30. juunil järgmist sissemaksu $100.00 suuruses. Lennuhinna viimasest tasumisest arvestatakse maha $2.00 mis on intress registreerimisel tasutud summalt 4½ kuu eest intressi määraga 10% aastalt.

Uued registreerijad tasuvad 15. septembriks 1979 koos registreerimisega $150.00 ning varemregistreerinud tasuvad $100.00 samaks kuupäevaks.

Ülejäänud osavõtu tasude kuupäevades ei ole muudatusi, s.t. tasuda tuleb 31. oktoobriks 1979 — $100.00, 31. jaanuariks 1980 — $100.00 ja 15. aprilliks 1980 vajalik (tarvilik) lõpp summa.

Noorte ringreisist osavõtu summade tasumine toimub samuti endise kava alusel. Ringreisist osavõtu tasu on praegustel andmetel umbes $540.00 ja sellest osavõtu otsust on tõenäoliselt võimalik teha kuni 31. jaanuarini 1980, kus juures busside täitmine toimub registreerimise järjekorras.

6. maiks 1979 oli ühislennuks registreerunud üle 300 osavõtja, mis arvestades registreerimise varast kuupäeva, on küllaltki rahuldav arv. Lennutoimkond on veendunud, et tähtpäeva edasilükkamise tagajärjel see arv tunduvalt suureneb.

Lennutoimkond soovitab siiski registreerimised teha nii kiiresti kui võimalik, sest ühislennust osavõtmine toimub registreerimiste saabumise järjekorras.

elna

JAAN ALMER KATUSETÖÖD

Teeme uusi ja parandame vanu, samuti suvilate katuseid.

Helistada tel. 699-5295

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA

K. Päts — 1918

PONTIAC

PAUL JUTTUS

HOGAN PONTIAC BUICK LTD.

348 Danforth Ave.

Telefon äris: 461-3561

PONTIAC
BUICK
LEMANS
PHOENIX
FIREBIRD
SUNBIRD
CENTURY
ACADIAN
SKYHAWK

G.M.C. Veoautod

Pruugitud autod

Kiri Inglismaalt

„RAUDNE LEEDI" RÜNDAS VENEMAAD

COVENTRY („Meie Elu" kaastööliselt) — Inglismaal hääletati ülekaalukalt parlamenti konservatiivide partei kandidaadid ja uueks peaministriks sai nende liider Margaret Thatcher.

Paaril korral oma varasemates kõnedes Margaret Thatcher on rünnanud veendunud antikommunistina Venemaad, nii et „Pravda" tituleerid briti konservatiivide juhti pilkenimega „raudne leedi".

Ka tänavuses valimiskampaanias ei jätnud proua Thatcher puudutamata välispoliitiliselt õrna kohta — Venemaa küsimust. Ta ütles Birminghamis (19. aprillil): „1976. a. venelased nimetasid mind „raudseks leediks", kui ma hoiatasin Britanniat Vene ekspansiooni ohu eest. Ja millised on need ilmingud selle kolme aasta jooksul? Nõukogude Liit oma Kuuba liitlas-agentuuri kaudu on saavutanud marksistlikud ülevõtmised Angoolas. Etioopias on tekkinud kommunistlik baas strateegiliselt tähtsa Aafrika Sarve kujul. Aafrikas leidub praegu 40—50.000 kuubalast. Samuti on toimunud kommunistlik riigipööre Afganistanis ja Iraanis toimuvad segadused." Proua Thatcher rõhutas, et NATO on alles siis võimeline tegutsema, kui kõik tema liikmed nõustuvad täitma oma kohustusi ja panuseid võrdselt ja jõuliselt ühise sihiga. Briti sõjaline panus Töölispartei juhtimise juures on allakäinud ja relvastustase on meil aegunud. Proua Thatcher ütles: „Konservatiivide valitsuse korral ma annan tõotuse, et püüame viia Briti armee moodsale tasemele".

Ja pöörates Venemaa sisepoliitilise küsimuse juurde, briti konservatiivide juht jätkas: „President Carter on võtnud hoiaku inimõiguste küsimuses ja ma kiidan seda, kuid kuidas on lood inimõigustega tänapäeva Venemaal? — Kui teie olete nõukogude kodanik, teil ei ole võimalik valida konservatiivide ja tööerakonna vahel (isegi mitte kahte erinevat kommunistlikku kandidaati! — A.). Teil ei ole seal valikuvõimalust. Seal puudub ajakirjanduse- ja sõnavabadus. — Tõeline erinevus nõukogude süsteemi ja vaba maailma vahel ei ole üksnes see, et oleme materiaalselt, elustandardilt kõrgemal tasemel, vaid oluline on see, et Läänemaailm usub individuaalvabadusse, sõnavabadusse ja valida valitsussüsteemi, kuidas teda valitsetakse".

Margaret Thatcher jätkas: „Keegi ei soovi kulutada hiigla summasid relvastusele. Keegi ei ole pinge lõdvendamise — detente, kuidas soovite — vastu Ida ja Lääne vahel. Tõeline probleem on: kas Nõukogude Liit ja tema liitlased tõeliselt mõtlevad seda, mida nad ütlevad. Elu ja surma küsimuses üksi ei aita sõnade tegemisest. Enne kui meie desarmeerime, enne kui usume Helsingi kokkuleppe sõnu ja üldse Nõukogude Liidu juttu inimõiguste osas, meie soovime näha detente rakendamist Venemaal, reaalselt. Kes annab meile tagatise Helsingi kokkuleppele inimõiguste osas, kui seda rikutakse Venemaa poolt?" küsis Margaret Thatcher. Kindlasti Briti tulevase peaministri välispoliitilist kõnet kaalutakse nii Washingtonis Kui Moskvas, arvavad siinsed poliitilised kommentaatorid. Ja kui proua Thatcher saab Briti peaministriks, siis kindlasti võetakse revideerimisele Briti Sõjajõudude palgatabel.

★

„Sõjaroimar" Rudolf Hess, kes on juba 84-aastane rauk „liitlaste" rahvusvahelises vanglas Spandaus, Lääne-Berliinis, lööb taas laineid briti ajakirjanduses. Teatavasti Hess põgenes lennukil sõjapäevil (1941. a. mais) Saksamaalt Inglismaale „rahumisjonärina". Missioon ebaõnnestus — ta arreteeriti ja pandi vangla ja 1946. a. oktoobris Nürnbergis ta mõisteti eluks ajaks vangi. Vahepeal ta abikaasa Ilse Hess ja poeg Wolf Hess (elukutselt arhitekt) on üritanud mõjustada juhtivaid läänepoliitikuid, et vabastada Hessi Spandaust. Teised „liitlased" (ameeriklased, inglased ja prantslased) on „andestanud" omaaegsele Führeri asetäitjale, arvatud välja Venemaa. Viimane õigustab Hessi kinnipidamist „moraalse väitega". venelased kaotasid sõjapäevil 20 miljonit inimelu, neist 6 miljonit sõdurit! — Nüüd aga „keegi tark" Inglismaal — 43-aastane endine Briti sõjaväearst, Hugh Thomas on kirjutanud raamatu „The Murderer of Rudolph Hess", millest on avaldanud seeriakirjutuse siinne konservatiivne pühapäeva-leht „The Sunday Telegraph", milles rõhutatakse, et „Spandau vang" ei ole Rudolf Hess, vaid keegi pettur! Briti sõjaväearsti väidet toetab ka William Molloy nimeline töölispartei kandidaat ja endine Briti Alamkoja liige. Viimane olevat Hessi küsimust uurinud koos Airey Neave'iga, keda IRA mõrvas märtsi lõpus Briti Alamkoja autopargis lõhkepommiga). Hess olevat viibinud Nürnbergis" vang nr. 7-dana".

William Molley rajab oma väite — Hessi tembeldada valeisikuks! — daam Rebecca Westi (tuntud inglise ajakirjanik) raamatu eessõnale, millest selguvat, et kohtu radioloog ei olevat leidnud „Spandau vangi" juures Esimese Maailmasõja haavasid! — Dr. Thomase juttu aga ei usu lord Shawcross, kes oli Nürnbergi protsessil briti-poolseks prokuröriks, ütleb, et on ebatõenäoline, kuidas Rudolf Hess, Hitleri asetäitja pääses põgenema liitlaste käest.

Airey Neave oma raamatus „Nuremberg" (1978) kirjutab peatükis „otsuse päev" Rudolf Hessi kohta: „Ta oli igavene võõras. Võttis valveseisaku, hari, millega pühkinud vangikambrit, käes. Kui ohvitser hüüdis ta nime, Hess vastas: „Härra, siin ei ole sellist isikut kui Hess, kui Teie aga otsite numbriga vangi, siis ma olen teie mees". — Ta oli ilmselt hullumeelne, välja arvatud seaduslikus mõttes (!). Tema saatus, need möödunud kolmkümmend aastat, jäävad selle sajandi ülimalt traagiliseks. Inglased on teinud ülima, et teda (Hessi) vabastada Spandau vanglast. Tänapäeval on ainult venelased, kes ei tunne halastust selle vana ja segase mehe vastu, kelle vastu tõstetud süüdistus ei olnud väga kõva. Kuid enne kui protsess algas, olid just inglased ja venelased, kes tugevasti süüdistasid teda. — Psühhiaatrid katsete abil tegid kohtule ettepaneku, et ta (Hess) ei ole seaduslikult vaimuhaige. Kas ta püüdis jälgi segada? Kohtunikud esiteks, mõtlesid, et ta tegi seda, kui ta (Hess) ütles, et on simuleerinud mälu kaotust, kohe kohtuprotsess jätkus. On üsna tõenäoline, et tema tõeline kujutlus oli uskumus, et ta on kõlbuline kohtualusena ja ta mälu kaotus oli tõeline." — Nii Airey Neave, kes viibis noore inglise juristina Nürnbergi protsessil ja võis teha tähelepanekuid Rudolf Hessi isikust. — Ja proua Ilse Hess kirjutas Gailenburgist 1952. a. septembris raamatu „Prisoner of Peace" eessõnas: „Mees, kes täielikult oli haaratud ideest tuua rahu ja lõpetada Teine Maailmasõda, loovutades oma ministrikoha ja Juhi asetäitja ameti, ja kes oli valmis ohverdama oma elu selleks, lõpetas poliitvangina — need kaksteist aastat esiteks Inglismaal ja nüüd Saksamaal".

Vana Rudolf Hessi ei lasta rahus surra. Nüüd tahetakse temast teha isegi aferist, valeisik!

★

Sellest ajast alates, kui venelased okupeerisid Eesti Vabariigi, ei ole inglise ajakirjanduses enam palju kuulda „Eesti" nime. See on nagu ilmaime, kui vahest leiad siinses tõsisemas pressis („Daily Telegraph", „Guardian" ja varem „Times") Eesti-nime, literatuurist rääkimata. Kuid ühenduses Airey Neave'i (proua Thatcheri endine poliitiline nõuandja) raamatuga sõjakurjategijate teemal üks peatükk on pühendatud „mittearmastatud filosoofile". Juttu on Alfred Rosenbergist, kes 1946. a. poodi Nürnbergi protsessi otsusega sõjasüüdlasena. A. Neave kirjutab Rosenbergi isiku kohta ms.: „Tema kuulsus rajaneb raamatul „Kahekümne sajandi müüt", mis on ebaintelligentne natsi-ideoloogia. Hitler nimetas seda raamatut eraviisiliselt „ebaloogiliseks rumaluseks" (!), kuid autorile ütles, et „et raamat on väga intelligentne" (!). Goebbels kutsus seda „ideoloogiliseks rõhituseks" (!).

Raamat ründab kristlust, milles Rosenbergi sõnadega, „see õilistus ainult fakti tõttu, kuna sakslased uskusid sellesse". Ma ei leidnud Nürnbergi protsessil ühtki nimekat natsi, kes seda raamatut oleks lugenud. Prokuratuur möönis, et seda raamatut olevat müüdud 1944. a. üle miljoni eksemplari, kuid Hitleril võis olla õigus, et raamatu edu oli tingitud rünnakust katoliku kiriku vastu.

Rosenberg uuris mind jõllitavalt. Ta oli erinev teistest kaebealustest ja need vaatasid teda välismaalasena. Ta tuli Eestist nõndanimetatud rahvussakslaste perekonnast (tegelikult baltlane). Ta oli tumedavõitu ja tema välimuses ei olnud midagi saksapärast. Paljud natsid arvasid, et temal on juudi verd ja ta on ainuke Rosenbergi-nimeline aarialane maailmas. Tal kindlasti oli juudi armuke." Nii inglise juristi ja poliitiku arvamus Alfred Rosenbergist.

Oskar Angelus oma memuaarides „Tuhande valitseja maa" (1956) on aga teisel arvamusel „koolivend Alfred Rosenbergist". Selles peatükis endine Eesti Omavalitsuse sisedirektor kirjutab „Saksa idaminister ja koos temaga hukatud kolleegid pole esimesed, kes surmati sõja kaotanud maa juhtide võitjate poolt. Ajalugu, eriti vanem tunneb küllalt niisuguseid juhtusid. Uus oli ainult väline külg: rahvusvaheline kohus suure propagandaga ja mõne kaassüüdlasega kohtuniku osas. See viis vastab meie arenenud tsivilisatsioonile, sest peetakse ebaõiglaseks ja ülekohtuseks saata inimesi kärata teise maailma. Bolshevikele oli Nürnberg eriti kasulik. Seal mõisteti need inimesed surma, keda nad oma kätte ei saanud. — Sest kurjategija mõiste asendati suhtelise kurjategija mõistega; võitja ei ole kunagi süüdi, võidetu aga alati" (lk. 23).

Nende ridade kirjutaja nägi 1942. a. mais Tartus Alfred Rosenbergi natsikindrali univormis, kui ta oma eskordiga saabus, et külastada Tartu ülikooli raamatukogu ja aulat, kellele andis seletusi tolleaegne ülikooli rektor Edgar Kant.

ARTO

UUDIS!

Kogu suveks Soome!

Meie uued 7—90 päevased APEX-hinnad* annavad teile nüüd võimaluse nautida SOOME SUVE täiemõõtmeliselt 90 päeva. Aga kui teie aeg on piiratud lühemaajaliseks puhkuseks, siis on see aeg ka kohandatud 7-päevaseks miinimum seal olekuks, et teie puhkuse aja valik oleks väga paindlik ja sobiv.

★ Suveaeg: 1. 6.—14. 9.
★ Talveaeg: 15. 9.—31. 5.
★ Hind hakkab kehtima: 15. maist 1979
★ Miinimum reservatsiooni aeg: 30 päeva enne
★ Maksu tähtpäev: 30 päeva enne ärasõitu
★ Lastepiletid: 2/3 täiskasvanute piletihinnast (2—11-aastased)
★ Sülelapsed: 10% täiskasvanute piletihinnast (alla 2-aastased)
★ Tühistamismaks: $50.00
★ Hinnad järgmistest linnadest Helsingisse, Turusse või Tamperesse.

	Talvehooajal	Suvehooajal
CALGARY	$519.00	$660.00
MONTREAL	$435.00	$566.00
NORTH BAY	$543.00	$674.00
OTTAWA	$459.00	$590.00
SASKATOON	$519.00	$660.00
SAULT STE. MARIE	$489.00	$620.00

	Talvehooajal	Suvehooajal
SUDBURY	$547.00	$678.00
THUNDER BAY	$489.00	$620.00
TORONTO	$459.00	$590.00
VANCOUVER	$549.00	$695.00
WINDSOR	$541.00	$672.00
WINNIPEG	$489.00	$620.00

* Ülaltoodud hinnad vajavad valitsuse ametlikku kinnitust.
Võtke ühendust oma reisibürooga või järgnevate Finnair'i büroodega

FINNAIR

8 King Street East
Toronto, Ont.
M5C 1B5
(416) 362-1511

625 President Kennedy Ave.
Montreal, Que.
H3A 1K3
(514) 282-1173

Reserveerige meie kaudu kõikidele ülalpool mainitud lendudele! Helistage:

KOHO TRAVEL

191 Eglinton Ave. E. Toronto, Ontario M4P 1K1

TELEFON (416) 485-9437
või AINO KAING, 757-5080

KORRALDAME HOTELLIDE RESERVATSIOONE, AUTODE RENTIMIST, RINGSÕITE (SIGHT-SEEING TOURS)

Ontario Provintsivalitsuse poolt loaga varustatud. Litsentsi nr. 1141985.

Seda kõige on võimalik reserveerida ainult ühe telefonikõnega.

Korraldame viisasid ja passe.

TEHKE RESERVATSIOONID ÜLALNIMETATUD LENDUDELE EESTI REISIBÜROO KAUDU

KIWI TRAVEL

TELEFON 466-4813
TORONTO EESTI MAJA, 958 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4K 2R6

ERIK UDAM PROTSESSIB VALLANDAMISE PÄRAST

STOKHOLM — Nagu varem Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskuse poolt teatatud, vallandati Erik Udam KGB survel oma töökohalt Vabariikliku Restaureerimisvalitsuse juures 2. novembril 1978. Kuna Udam leidis, et teda on vallandatud ebaseaduslikult, nõudis ta kohtu kaudu vallandamise otsuse tühistamist. Kohus lükkas 17. jaanuaril 1979 nõudmise tagasi. Mitte nõustudes kohtuotsusega esitas Udam kassatsioonikaebuse Eesti NSV ülemkohtule. Ülemkohus kohtunik Liivaku eesistumisel tühistas 23. veebruaril 1979 tagasilükkamise otsuse.

Erik Udami vallandamise küsimus tuli uuesti arutamisele 12. märtsil 1979 Tallinna Oktoobri rajooni (Mustamäe piirkond) rahvakohtus. Kohus, mille eesistujaks oli kohtunik Säärd, otsustas, et Udami vallandamine elektriinseneriprojekteerija ametkohalt Vabariikliku Restaureerimisvalitsuse juures oli ebaseaduslik. Kohus mõistis Udamile 151 rubla kahjutasu töölt sunnitult äraoldud aja eest.

Kuna Udam on kogu aeg nõudnud vallandamise otsuse tühistamist, 12. märtsi kohtu otsus aga kõneleb ainult vallandamise otsuse ebaseaduslikkusest, siis andis Erik Udam 22. märtsil 1979 uue kassatsioonikaebuse Eesti NSV ülemkohtule.

Erik Udam on sündinud 10. juulil 1938 Tallinnas. Lõpetanud Tallinna 22. keskkooli. Mõisteti detsembris 1955 rahvusliku sisuga üleskutsete valmistamise ja ülespanemise eest Tallinna 2. keskkooli teadetetahvlile 6-aastaks sunnitööle. Vabanes 1956 seoses Stalini hukkamõistmisega. Lõpetas Tallinna Polütehnilise Instituudi. Arreteeriti teistkordselt 1962 Türi-Allikul ja mõisteti detsembris 1962 koos Enn Tarto, Toivo Uibo, Jarmo Kiiki, Valdo Reinarti ja Priit Sillaga 5½-aastaks sunnitööle „Eesti Rahvuslaste Liidu" nimelisest organisatsioonist osavõtmise pärast. Vabanes 1967. Seoses KGB arvete õiendamisega Eesti Demokraatliku Liikumise esindajate kallal 1974—75 kutsuti Erik Udam tunnistajana eeluurimisele. Oli 1976 sunnitud KGB survel oma töökohalt lahkuma. Kevadel 1977 tegi KGB-major Albert Molok talle pakkumise organiseerida 200.000 rublalise tasu eest KGB poolt kontrollitavad Helsingi-grupid. Udam paljastas 1. juunil 1977 Moskvas kindral Pjotr Grigorenko korteris läänegajakirjanikele korraldatud pressikonverentsil KGB provokatsioonilise pakkumise. 16. novembril 1977 korraldas KGB Udami korteris läbiotsimise, tuues ettekäändeks Leedu Helsingi-grupi esimehe Viktoras Petkuse vastu tõstetud süüasja. 16. jaanuaril 1978 kuulati Erik Udam üle Viktoras Petkuse süüasjas KGB-major M. Zhukovi poolt. Ühenduses okupatsioonivõimu poolt Vilniuses 1978. a. suvel lavastatud protsessiga kimbutas KGB korduvalt Erik Udamit.

Arvo Pärt Eestist muusikapidustustele Soome

OULU (M. E.) — Kuhmo on pisike küla Ida-Soomes Oulu kõrgusel ja asub umbes 50 kilomeetri kaugusel N. Liidu piirist läände. Alates aga aastast 1970 on küla saanud tuntuks mitmel pool maailmas seal korraldatud Kammermuusikafestivalide tõttu.

Igal suvel kutsutakse keegi kuulus muusikategelane kusagilt maailmast aukülaliseks ja tänavu osutus selleks eesti helilooja Arvo Pärt. Tema kontsert algab 1. augustil ja pakub soome muusikasõpradele ebatavalise võimaluse tutvuda ühe Nõukogude Liidu väljapaistva heliloojaga.

Kuhmosse on oodata peale Arvo Pärdi umbes nelikümmend kunstniku üheteistkümnest riigist ja kontserte peetakse kokku üle 30.

Kümne päeva jooksul (27. juulil—5. aug.) korraldatakse päeviti 1—4 kontserti. Osa neist toimuvad kõrvalkülades, mõned kirikutes ning koolides.

Kuhmo Kammerfestivalide kunstiliseks juhiks on Jaapani päritoluga viiulikunstnik Yoshiko Arai-Kimanen, kelle abikaasa Seppo Kimaneni algatusel loodi Kammermuusikapeod Kuhmosse. Praegu töötab Seppo Kimanen Helsingi Festivalinädalate juhina alates 1977. aastast, tema naine aga jätkab tööd Kuhmos.

Tiibklaverid — Pianiinod
Petrof, Bluthner, Forster, j.t.
Uued ja renoveeritud.
Kitarrid, akordionid ja teised.
MUUSIKARIISTAD
Parandus. Üürimine.

REMENY
house of music Ltd.
553 Queen St. W., Toronto M5V 2B6, Ont. — Tel. 363-1966, 363-2750

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7
Tel. 862-7115

Endel Krepp:

Kardetakse 100.000 venelase toomist Eestisse

STOKHOLM — Kardetakse, et olümpiamängude ettevalmistamise ettekäändel, samuti plaanitsetud Toolse uue üleliidulise nafta väljaveosadama ehitamisega ja Sillamäe laiendamisega tuuakse Eestisse 100.000 venelast, ütles esimees E. Krepp Eesti Rahvusfondi aastakoosolekul.

Üliõpilasi ja noori Eestis vaatlevad võimud viimastel aastatel kui eesti rahvusluse võimalikku taimelava ja olevat kavatsus muuta Tartu Ülikool üld-nõukogudelikuks uurimiskeskuseks, selle tagamõttega, et siis suureneks mitte-eestlaste üliõpilaste arv Tartus. See oleks suureks hädaohuks eesti omakultuurile.

Vastupanu venestamisele on vaatamata 38. aastat kestnud nõukogude valitsust ja okupatsiooni siiski veel tugev, mida kinnitavad Eestit külastanud välisajakirjanikud ja turistid.

Inimõiguste küsimus N. Liidu mõjusfääris ei ole paranenud, vaid poliitiline surve rahvale on suurenenud. Kuid ka Läänes ei olda inimõiguste küsimuses järjekindel ei taheta avalikult süüdistada N. Liitu inimõiguste rikkumises äritehingute huvides. President Carter'i inimõiguste aktsioon on välja kutsunud vastu aktsioone N. Liidus. Ametlik Soveti propaganda on hakanud tegelema ka inimõiguste küsimustega oma moodi. Näiteks on hakatud 10. dets. pidama suure hoolega inimõiguste päeva. Olümpia mängudel tahetakse nähtavasti ka muljet jätta nagu eksisteeriksid vabadused, muuseas ka usuvabadus nõukogude süsteemis.

Ajaloo hindamisel on senised seisukohad muutmatud. Iga katset seletada Eesti iseseisvust teisiti, kaldudes kõrvale Baltikumi „ajaloolisest" seosest Venemaaga, või seletada Eesti, Läti ja Leedu annekteerimist teisiti kui kohaliku töölisklassi võitluse tulemusena, vaadeldakse kui nõukogude vastast hoiakut ja seega ka kui kriminaalset tegu.

„MEIE ELU"
lugejad, ärge unustage oma sõpradele soovitamast
„MEIE ELU"

Meie Noored

MEIE MÄNGUD

Minul ja mu sõpradel on mitmesuguseid mänge mida ajaviiteks harrastame. Üsna tavaline neist on peitus, loomaaed, „ümber ilma", „pahandus", „domino" ja „igale õige paik". Neid on huvitav mängida kambaga, enamasti neljakesi. Kui aga eile Triina juurde läksin oli ta ise välja mõelnud ühe uue mängu, mida ta mängis kahekesi oma emaga. Avaldasin arvamist, et selles mängus võiksid ju olla ka rohkem osalisi, kuid mind ta siiski mängu ei võtnud, tohtisin vaid pealt vaadata. Mängu nime ta mulle ei ütelnud ja minu meelest oli see mäng õige veider. Nimelt ta ema pidi olema väike laps ja Triina ise selle lapse ema.

Ta saatis oma ema laua äärde kõrgtoolile istuma, asetas talle pudrukausi ette ja meelitas: „Söö nüüd ometi, täna on söögiks su lemmikpuder." „Ei taha", nurises „beebi". „Pane shokolaadi ja mett peale, siis söön."

Triina tõi nõutud maiustused lauale. „Ei taha seda sorti mett, too seda tumedat, mida pankookidcle peale määritakse", trotsis „beebi" edasi. Triina läks kööki, mõtles seal veidi, tuli siis oma „lapse" juurde tagasi ja manitses: „Kui sa nüüd ei söö ainustki lusikatäit, lähed esiku nurka, kus istud ja mõtled seni, kuni sul isu tuleb!"

Lapseosa mängija aga ei liigutanud näppugi, vaatas altkulmu ja ajas keeleotsakese suust välja. Ta asetatigi lubatud paika.

Arvasin, et see mäng on mulle igav ja lähen meelsamini Tipsiga tahaaeda jalutama. Kutsu Tipsi tunneb mind, ta otse norib minult omal kombel jalutuskäiku, kuid esikust kostis hüüd „Ema, ema nüüd ma söön, kuid enne too mulle siia klaas piima, ma täna ei taha oma kruuki!"

„Sul on ju kõha ja kõht haige, arst ei lubanud külma piima anda!" hüüdis Triina vastu ja läks kööki midagi toimetama.

„Ei taha sooja piima, ma siis üldse ei joo!" kostis esikust. „Küll on mul selle lapsega raske", pöördus nüüd väike „ema" minu poole, kuigi ma mängus polnud. Ma ei osanud muud vastata, kui vanaemalt kuuldud lauset „Enne ei mõisteta ema raskusi, kui ükskord ise ema ollakse..." Ma ei tea, kas Triina mu ütelusest aru sai, ta on ju minust palju noorem.

Triinale vist muutus see mäng ka igavaks. Ta hüüdis esikusse: „Emme tule kohe nurgast ära, lõpetame selle mängu, sest Tiiu-Reet tahab midagi muud teha. Kui tädi elutuppa tuli, tahtis ta teada, kuidas mulle meeldis see pisike „näidend" igapäevasest elust. Ma ei ole ju arvustaja, kuid vastasin talle, et „näitlejad" olid väga elulised ja tõetruud...

Õues seisis tegevuseta kollane kiik. Mina eiutasin nüüd uue mängu. Kumb meist püsib kauem kiigel, Triina või mina. Kiik oli kaheistmeline ja kõrvuti istudes panime oma püsivuse proovile. Tore oli vuhiseda läbi õhu ikka kõrgemale ja hoogu andes veel kõrgemale. Midagi nagu vuhises südame alt läbi. Märkasin, et aianurgas rohi sinetas. „Kas esimine sinilill või krookus?" tekkis minu küsimus. Unustasin meie püsivusmängu. Lohistasin jalgu vastu tärkavt muru, peatasin kiige ja „vupsti" olingi esimest sinist õiekest imetlemas.

„Mina võitsin!" hõiskas Triina.

„Võitsid küll kiigel, sest ma lasin sind võita, aga mina võitsin ka, nägin siin esimese sinise kevadlille, mida sina ei märganud."

Ma ei tea, kas Triina hüppas kohe ülevalt alla mu juurde aianurka, aga tuuleiilina oli ta koos Tipsiga mu kõrval kevadlille imetlemas. Ta silmadesse oli valgunud õnnesädemeid.

„Praegu ei ole mu emme enam mängult laps-jonnipunn vaid kallis ema, kellele ma selle sinise lille pean viima!"

„Kes see päriselt jonnipuhn siis on või ei olegi teda?"

Triina ei kuulnudki mu küsimust, võibolla ta ei tahtnud sellele vastata ja ruttas koos haukuva Tipsiga tuppa emmele lille viima.

Hella Leivat

Käole

Käokene, kuku, kuku —
üle saare, üle salu,
üle põsastiku, palu.
Kukku, kukku!

Käokene, kuku, kuku —
üle kuuse kullalise,
üle mätta mullalise.
Kukku, kukku!

Käokene, kuku, kuku —
üle haljendava heina,
üle ununenud leina.
Kukku, kukku!

K. E. Sööt

Kõneleme esivanematest

MINEVIKU EMA

V. A. KIMBERG-KOTKAS

Täna on emadepäev ja täna mõtleme oma kauge-kauge-kauge mineviku emale. Tema oleks nüüd meie kauge-kauge-kauge vanaema. Kui me ütleme, vanaema, siis tavaliselt mõtleme vana, hallipäist vanaema. Ja, kui nüüd ütleme kauge-kauge-kauge vanaema, siis ei oskagi me ette kujutada, kui vana ja hallipäine võis olla meie kauge mineviku vanaema.

Aga täna, emadepäeval, maalime endale igaüks ise temast oma mõttekujutuses ühe pildi. Aga üheskoos maalime ka pildi ja see oleks järgmine: meie mineviku kauge vanaema oli noor ja ilus. Tal olid pikad läikivad juuksed, sest tookord olid noortel neidudel ilusad pikad juuksed. Tal olid roosad palged ja säravad silmad. Ta oli noor neiu.

Nädalalõpul läksid noored kiigele, kus nad laulsid, mängisid ringmänge ja lõid tantsu, — sinna läks ka meie mineviku vanaema. Ta kandis villast värvilist seelikut, linast tikitud pluusi ja vööd. Peas oli tal lintidest pärg. Seal ta kohtas meie-kauget-kauget-kauget vanaisa. Ka tema oli noor, ilus ja mehine. See noor, tore mees võttis selle kena neiu ja asetas lindipärja asemele tanu tema pähe. Temast sai nüüd naine, ema ja taluperenaine.

Nüüd ei olnud tal enam aega kiigele minna, vaid noor mees tegi hälli ja sinna panid nad oma esimese lapse. Kui esimene laps oskas juba käia, siis häll jäi järgmisele lapsele ja jälle järgmisele. Meie esivanematel oli palju lapsi.

Mida rohkem lapsi majja sündis, seda rohkem tööd ja muret tuli ka noorele emale. Riided mida lapsed vajasid, kasvasid põllul linana, või lamba seljas villana. Et sellest riiet saada pidi noor ema töötama küll põllul, küll ketrama ja kuduma. Aga ta oli virk ja hoolas ja töökas. Ja ema ei nurisenudki, tal ei olnud aegagi nuriseda ega aega mõeldagi, et tal oli raske ja kiire.

Hall udu ei olnud veel maha langenudki ja kukk ei olnud veel laulnudki, aga tagatoas voodilauad juba nagisesid ja põhukott kahises, noor ema tõusis, et minna lauta lehmi lüpsma. Lehmad tulid varakult lüpsta ja karjamaale saata, sest hommikune kastene rohi maitses neile hästi. Ja, mida paremini kari sõi, seda rohkem oli piima ja võid lastele ja perele anda. Ema mõtles alati lastele. Mõtles ka siis, kui pärast lüpsmist pidi äratama oma kõige vanema lapse, et teda karja saata. Vahel see karjus oli veel üsna tilluke, aga ka tema pidi oma kohustust täitma. Ema aitas talle märsi üle õla, seal oli tükk koredat leiba ja lähkris piim. Sellest jätkus lõunani.

Kui kõik talu loomad olid söödetud, pidi ema perele toitu keetma. Hommikuks keedeti kõrti ja igaüks sai ka tüki leiba. See oli küll lihtne toit, aga see andis jõudu, meie esivanemad olid tugevad, terved.

Emal ei olnud aega, põld ootas töötegijat, aga ta ei saanud sinna lihtsalt minna, ta viis sinna kaasa ka väikesed lapsed. Ja ilus vana laul räägib meie esiemadest:

„Ema viis hälli heinamaale
kandis kiigu kesapeale.
Pani käo kiigutama,
suvilinnu liigutama...

Kuigi emal endal ei olnud aega oma väikest last kiigutada, siis laulik ütleb, et ema jättis selle töö lindude hooleks, kägu kiigutas ja suvilind laulis unelaulu. Heinamaale minnes seoti häll allapainutatud kaselatva, kus tuul seda kiigutas ja kaseotsas linnuke laulu laulis.

Siis, kui meie esivanemad veel ei kirjutanud, emad voki kõrval ja kangaspuude ääres õpetasid lastele ka rahvalaule ja leelutamist. Neid kanti põlvest põlve edasi.

Meie kauged-kauged-kauged vanaemad puhkavad ammu mullas. Kui nad said vanaks, nende nägudele tuli palju murekortse mida raske elu, tuul ja päike olid sinna kirjutanud. Nende seljad oli ettepoole vimmas, tõstmisest ja kandmisest, nende käed olid koredad mullast ja tööst. Nende silmade sära oli varakult kustunud suitsutare kibedast suitsust ja nende ihu kattis kore tugevriie — aga nende südamed olid soojad ja hellad.

Nüüd, kui oleme vaadelnud oma kauget mineviku vana-vana-vanaema, siis ütleme talle oma lihtsa tänu ja küsime lauliku sõnadega: „Millal maksan memme vaeva, hea ema piima vaeva...?" Neile ei ole meil enam midagi võimalik teha, aga me võime oma emale midagi rõõmu ja üllatust valmistada. Ja me mõtleme ka kindlasti seda, et meist igastühest saab ka kord kauge-kauge-kauge-kauge vanaema oma laste ja laste-lastele. Siis oleme meie need mineviku esivanemad.

Minu ema aupäev

Emadepäeval ma läksin lillepoodi ja ostsin oma emale lilli. Kui ma poest välja tulin, kolm poissi võtsid need lilled mu käest ja tegid need kõik puruks. Ma hakkasin nutma. Poisid tulid minu juurde ja palusid andeks, et nad mu lilled purustasid.

Me kõik läksime siis koos tagasi poodi ja poisid ostsid mulle uued lilled. Mu meel sai uuesti rõõmsaks ja ruttasin koju.

Minu koju jõudes ema ikka veel magas. Ma andsin talle lilled, kui olin teda paitades äratanud ja soovisin talle kenasti „Õnnelikku emadepäeva."

Anne Käärid
Toronto E. S. Täienduskool

Minu ema ei tööta

Minu ema ei tööta.
Ta tõuseb kell kuus ja toidab
me linnu, koera ja meresea.
Ajaks, kui päiksekiir kõrgemalt
loidab
on valmis pakitud lõunaeine meile
hea.
Järgmiseks teha tal hommikusööki;
mõnus peekonilõhn meid meelitab
kööki.
Peale selle peseb ta puhtaks nõud.
Ajaviitest kodus tal pole põud.
Ta kraamib kööki ja põrandaid
nühib
ja tubades tolmu kõik mööblilt
pühib
ning peseb pesu nii laadungit kaks.
Nüüd tempo tal läheb kiiremaks.
Kui pesu kuivab, siis vahepeal
on aega tal kaevata aias seal
ning pügada hekid.
Siis välja tuulduma tuua tekid.
Veel tarvis linnupuurist puhastada
puru
ja kui ilm lubab, lõigata muru.
Varsti kell on 12 ja Kadri tuleb
sööma.
Siis koogiks peab munad vahule
lööma.
Selle järgi peab Kadri uuesti kooli
viima
ja tagasitulles ostma piima.
Järgmisena kavas on värvida vaja
vannituba ja väljast räästa alt
maja.
Toomas jälle on kasvan'd nii umbes
üks vaks —
püksid vaja lasta tal pikemaks.
Ja kui ta juba õmblustööga on
hoos,
siis varsti ehk on mul uus kleitki
koos.
Juba kell on kolm. Jäta pooleli
kõik, mis teha vaja
ja auto garaazhist jälle välja aja!
Ta kokku korjab Lisa ja ta sõprade
pundi
ja sõidutab kõik nad masinakirjatundi.
Peale selle jõudnud aeg on pesu
triiki'
ja Toomase püksid pressida viiki.
Nüüd õhtusöök varsti on ootamas
ees.
Ja et lõuna ajal supp veidi üle kees,
siis tuleb puhastada pliit.
Tõesti aeg käest kaduda tahab siit!
Kui õhtusöök söödud, vaja pesta
jälle nõud,
kuigi veidi juba raugema hakkab
jõud.
Peale seda on mõnel kontrollida
kodutöö
ja ennäe! — sa päris käsi kokku
löö —
ongi kell üksteist. Aeg minna voodi.
Järsku Toomasel mälu uuesti pähe
loodi
ja sellejärgi ema kohe
voolima peab talle plasteliinist
lohe.
Tal vaja seda on homme koolis.
Kell on üks öösel ja ema peaaegu
tukub toolis.
Aga sellest on hea,
et minu ema ei tööta!

HELLE REIKMAN

SAAKS KOJU TAGASI!

Oh, kui saaks koju tagasi oma vanasse armsasse mesipuusse, oma kalliste seltsiliste hulka! ohkas mesilane Meelik. Küll siis oleks veel elugi ilus! Küll siis oleksid ilusad veel lilled ja luhad, ja töö — meekorjamine nendelt — oleks see päris mängu- ja ilupidu.

Aga lootust koju tagasi jõuda polnud mingisugust, kui polnud jõudu lennata isegi ühelt taimelt teisele...

Siiski... Kuna Meelik seal niiviisi endamisi käebas ja nukrutses, tõusis päike ikka kõrgemale. Paljud lilled, mis öösel külmas ja vihmas olid sulgenud omad õied, avasid need soojas päikesepaistes uuesti. Ja Meelik polnud esialgu tähelegi pannud, et just tema kõrval teise pika kõrre otsas oli lahti löönud imeilus kollane õis, millest tuli magusat meelõhna. Seda lõhna tundis Meelik juba tükk aega, kuid ta arvas, et see tuleb kaugemalt luhalt. Liigutades end aga veidi, et rohkem päikese poole pöörduda, märkas ta lõhnavat õit enda läheduses. Viimase jõu võttis mesilane kokku, et sellele õiele lennata. Vahemaa oli vahest ainult mõnikümmend sentimeetrit, aga kui pikk ja raske oli see lend Meelikule! Ei iialgi oma elus polnud ta sellist rasket ja „pikka" lendu teinud! Aga ometi see õnnestus! Ta istus õiel ja oli nüüd kõrgel sooja päikese paistel, mitte enam külma, kastest ja vihmast märja maapinna läheduses, kust tõusis jahedust ja niiskust. Ja peagi tundis ta eneses uut jõudu. Tardumus ta liikmetest kadus. Ta lehvitas tiibu, lendas teisele, veelgi kõrgemale õiele, soojendas end sealgi ja jatkas siis lendu õielt õiele juba üsna tugevate tiibadega ja jõulise lennu surinaga.

Päike paistis soojalt, lilled lõhnasid, niit säras pärast eelmise päeva vihma, taevas oli sinine ja õhk vaikne. Kui ilus see kõik oli! Mis nüüd muud kui aga rõõmsat tantsu lööma luha kohal õhus nagu muretu kirju liblikas! Päris uskumatu oli, et öö oli nii kole ja surm nii ligidal.

Aga Meelik polnud siiski liblikas. Ta oli valusa õpetuse saanud ja polnud enam nii kergemeelne ning kergeusklik kui varem. Tema soov oli rutem koju saada, see oli kõik. Lilled ja luhad olid ilusad ainult siis, kui elu oli korras ja tegevuseks mitte paljas ilutsemine.

Seepärast jättis Meelik lillelise luha maha ja hakkas ringi lendlema, otsides oma kodutaru. Kuid selle leidmine oli raske. Siin-seal kohtas Meelik teisi mesilasi ja päris neilt oma kodu järele, aga keegi ei teadnud talle midagi juhatada. Ta oli oma kodust kaugele sattunud, kõik teised mesilased olid talle võõrad.

Mõnd inimelamut silmates lendas Meelik selle lähedale ja otsis sealt oma kodu. Aga ikka asjata. Nii mõnegi inimelamu juures oli küll mesipuid, kuid need olid võõrad. Ja neis elutsevad mesilased ei teadnud Meelikule midagi juhatada.

Niiviisi ringi lenneldes tundis Meelik jälle vihma liginemist. Tal oli pärast möödunud päeva ja ööd vihma ees aga niisugune hirm, et ta lausa meeleheitesse sattus. Mis teha, kuhu pääseda?" Silmates ühes elamus lahtist akent, lendas ta sellest sisse, et aga pääseda vihmapiiskadest, mis juba langema hakkasid. Niiviisi pääses ta tõesti vihmast.

(R. Rroht'i jutustustekogust „Laaned ja Veed")

Minu kodu

Maja, kus elan, on meie oma, minu isa ehitas selle ise. See on Toronto äärelinnas Willowdale'is. See on seitsme toaga. Meil on suur pere. Mul on kolm venda ja neli õde. Ma magan ühes toas oma õega, Linda on ta nimi. Meil on suur tuba, see on roosa ja meil on valged kardinad.

Meie majas kasvab palju lilli, kaktuseid ja alpikannikesi, need õitsevad väga ilusasti. Meil oli ilus valge- ja mustakirju kass, tal oli neli väikest kiisut, keda me pidime ära andma. Meil oli ka ilus sinine budgie, ta nimi oli Sissa. Lind rääkis vahetevahel, kui ta oli üksinda. Meie tagaaias on mitu suurt puud, mille otsas on linnupuurid. Suvel tulevad linnud sinna elama. Meil on ka palju oravaid. Üks, kelle nimi oli „Charlie", tuli meie käest võtma toitu, kui me teda kutsusime.

Ma olen siin sündinud, mulle meeldib siin elada. Sellel tänaval ei ole nii palju autosid sõitmas ja ma tunnen kõiki inimesi ja lapsi kes elavad sellel tänaval.

Julia E. Lindau
Toronto E. S. Täienduskool

Ma aitan oma ema

Kui ma ema aitan, on tal heameel. Hommikul korraldan ise oma voodi. Mõnikord pesen nõusid või aitan ema söögivalmistamisel. Kui ema on väljas, siis söödan mina koera ja kõnnitan teda tänaval. Vahest pesen ja kuivatan sööginõud. Ka oskan ma põrandat pühkida!

Kevadel aitan ema lilli istutada ja talvel puhastan meie autot lumest ning püüan isegi hommikueinet keeta.

Kui virgalt püüan ema abistada ja hea töö teen, saan emalt isegi raha.

Mulle alati meeldib aidata ema!

Ingrid Kängsepp
Toronto E. S. Täienduskool

Kelleks saada?

Olen veel noor, et tõesti teada kelleks saada, kuid mulle meeldib olla hokimängija, minule on alati sport meeldinud. Käin ka praegu mängimas juba kolmandat aastat. Minu isa tahab, et ma oleksin lendur. Kui ma oleksin lendur, siis teeksin seda ainult lõbu pärast, aga ma ei taha olla mitte elukutseline lendur.

Mul on ka mõni teine asi mõttes. Ma olen proovinud televisioonis lastesaadetes mängida, ka see meeldib minule, kuid minu süda on praegu hokimängu juures.

Alan Meiusi
Toronto E. S. Täienduskool

Tartu — mu isa kodulinn

Tartu asub Tartumaal, kagu Eestis, Emajõe kallaste peal. Emajõgi on ilus ja lai jõgi. Seal saab supelda ja paadiga sõita. Üle jõe on ehitatud mitu silda. Nendest kõige kuulsam on „Kivisild", mis lasti sõja ajal puruks. Tartus on üks suur park mille nimeks on „Tähtvere park". Selle ääres on Tähtvere linnaosa. Minu isa elas seal „Hermani tänaval". Tartus on suur ülikool ja seal elab palju üliõpilasi ja professoreid. Minu isa elas ühes kahekordses majas, suure aia sees. Seal oli palju puid ja põõsaid ja sai kasvatada palju aedvilja. Majas elas kaks perekonda. Tähtvere väli on kõrgemal muust linnast. Teel sinna on suur park ja selle keskel Toomemägi ja Toome-org. Tartus elas enne sõda umbes 60,000 elanikku.

Ülle Träss
Toronto E. S. Täienduskool

Tule minu juurde elama...

Sügavast ööst igivana kuu paistab minu pimedasse linnakorterisse. Ma ei tööta, aga kirjutan palju. Mõtlen tihti sinule, mu vend, aga sellest ajast, mil surm sind võttis, ei saa sa enam minule mõtelda.

Mäletan, kuidas me kahekesi pilkasime ja naersime neid, kes uskusid vaime. Sa alati ütlesid mulle: „Mängi, mängi mulle kitarri, sest mul on tuju maalida!" Sa olid väga hea joonistaja ja minu mängu saatel veel parem.

Meie ema oli töökas ja ta pani ka mind isa abiks tööle, mille eest sain kuldraha. Sina olid sel ajal juba mitmendat aastat linnas. Mina olin koolis kui mind kutsuti välja ja öeldi, et mu ema on surnud. Seisin koridoris ja ei teadnud mida teha. Ma tulin sinu juurde, kust läksime koos koju. Sinu juures olles pöördusid akna poole ja ütlesid: „Siis nüüd on see juhtunud, mida ma ammu salaja kartsin..."

Pärast seda jäid sina väga haigeks ja lahkusid. Mäletan ikka su sõnu: „Oleks veel palju tööd teha, pea on täis ideesid, kuid ...

Sul ei ole enam ihu — hinge tuba. Tule minuga elama! Tule tööta minu kaudu! Võta kaasa kõik oma ideed, rikasta mu huumori, mida mul ei ole ja mu irooniat, mis mul puudub.

Tule ja naera oma surma üle!

Henrik Visnapuu
1937. a.

Mida minust oodatakse

Ma arvan, et esimeseks minust oodatakse ausat inimest. Siis minust oodatakse üht tublit eestlast, samal ajal minust oodatakse korralikku kanadlast ja veel minust loodetakse head soomlast. Ma arvan, et ei ole võimatu täita ühtki neist lootustest. Kui inimene on aus, on siin ilmas kergem edasi saada ja ka on omal hea südametunnistus. Tahan ka saada tubliks eestlaseks, sest ma tean see on minu isa kõige suurem soov. Ma ei taha unustada ka olla hea soomlane, kuna minu ema ja vanavanemad soovivad seda kindlasti. Siis ühiskond ja maa kus elame on Kanada ja nii minust peab tulema korralik kanadlane.

Elina Pilvet
Toronto E. S. Täienduskool

Suvised tegevused

Möödunud suvi oli väga huvitav suvi, sest ma tegin väga palju asju. Varsti peale seda, kui eesti kool oli lõppenud, käisin Jõekäärul malevate spordivõistlustel. Ma auhinda ei saanud, aga mul oli ikka hea meel, et ma osa võtsin. Peale seda kui kanada algkool oli lõppenud, olin veel vähe aega Torontos. Siis läksin üheks nädalaks oma onu juurde Kingstoni lähedale. Onul on päris suur maa, ja maja just järve ääres. Maja on kõrgel mäe otsas ja sealt saab vaadata kaugele järvele. Onul on kaks last, nende nimed on Laura ja Cameron. Onu viis mind kanuuga ümber väikeste saarte. Seal oli tõesti tore olla! Peale seda, kui sain onu juurest koju, läksin koos emaga Simcoe järve äärde vanaema ja vanaisa juurde suvitama. Õde ja isa läksid Kotkajärvele laagrisse. Kui laager oli läbi, tuli ka õde maale. Seal oli ka palju teisi sõpru. Oli väga lõbus! Mängisime palli, ujusime ja käisime sõitmas ialgratastega. Ehitasime metsa puu otsa maja. Torm lükkas puu koos majaga maha. Nüüd on meil maa peal maja. Kui algas näitus, ma tulin linna. Käisin näitusel koos oma sõbra Hillariga. Kõige enne läksime Ontario Place'i. Seal mängisime mini-golfi ja käisime „Childrens' village's". Peale seda läksime tagasi näitusele, ja seal möödus päev väga kiiresti. Peale seda käisime terve pärega laevaga sõitmas Georgian Bays. Laeva peale läksime Parry Soundis. Ilm oli päris ilus, aga kui tuul puhus suure vee poolt, oli üsna külm mõnikord. Käisime ka Balti olümpiaadil võistlemas. Seal võitsin ühe medali. Sügisel pidin hakkama käima uues koolis, mille nimi on Zion Heights Junior High School. Esimesel päeval oli meil koolis vaja olla ainult üks tund. Suvel sõbraga mängides juhtus, et üks kivi lõi mu põlve, mis tegi valu mitu päeva. Nüüd püüan koolis õppida hästi.

Robert Paju
Toronto E. S. Täienduskool

Naabri kass

Naabri peres vaata imet,
Kass on kollane, kui sinep.
Luusib ümber meie tare
Keel tal punane ja kare.

Miks ta tare ümber luusib,
Hiilib, kõht on vastu maad.
Silmad põlevad, kui nuusib,
Kõtt, kas minema sa saad!

Tare taga meie tibu,
Valge kana ja ta pere.
Päikse paistel neil on lõbu,
Nurjatu saab üle kere.

V. A. Kimberg-Kotkas

Lehekülg „Meie Noored" ilmub Kanada Eesti Õpetajate Ühingu üritusena. Toimetajad: Hella Leivat ja Helle Reikman. Toimetuse aadress: c/o Hella Leivat, 16 Cortland Ave., Toronto, M4R 1T8 Ont.

KIRJANDUS · KUNST · KULTUUR

OKUPEERITUD NÄITEKIRJANDUS SIRBI JA VASARA VAHEL

Näib, et kolmkümmend aastat okupatsiooni, propagandat, poliitika tunde ja suuri eeskujusid pole suutnud sünnitada ühtegi Nõukogude kangelast okupeeritud Eesti nooremas lavakirjanduses. See tähendab, et nende pikkade aastate ja valitsuse retseptide järele kasvatatud näitekirjanike sugupõlv pole suutnud teemida peremehe rahulolu veel vähem heakskiitu. See ehmatama-panev fakt on saatnud terve rea okupantide teatriteadlasi ja kriitikuid vedama noorema põlve Maarjamaa näitekirjanikke kohtulaua ette, nagu võime lugeda Sirp ja Vasara 14-dast numbrist 1979. Kohtunikeks on Veera Maksimova, Samuil Aljoshin, Eduard Bobrov, Vassili Tshitskov, Georgi Polonski, Leonid Zhuhhovitski, ja Afanissi Salõnski. Isegi näitlejad saavad oma sauna, et nad ei suuda liha ega verd neile paberkujudel sisse pumbata. — „Näen siin põhjust tõsiseks järelmõtlemiseks", hoiatab Maksimova, kuna Aljoshin soovitab vaataja emotsionaalset mõjutamist. „Kui vaataja on erutatud, siis hakkab ta mõtlema ja tuleb meiega kaasa." Orienteeruda ei tule mitte ajule vaid südamele." Bobrov'i retsept on: „Dramaturgia peatee on suurte karakterite loomise tee." Tshutskov leiab et „... teoste kangelased on tihti funktsionaalsed, neil puudub saatus." Kuna Polonski vihjab juba selgelt parteiliinile, kui peab Eesti dramaturgia peaülesandeks oluliste probleemide käsitamist rahvusliikkude karakterite kaudu või äraseletatult — eesti vöökirjadega vene kangelast. Zhuhhovski heidab ette, et noored kirjutavad armastusest oma maa vastu, mitte aga maad ennast, ja isegi seda, miks teatavas tükis „(Poiste sõidud) on tegevus viidud sõjaaega, mitte tänapäeva. Ja kui siis teises lavastuses (Õhtusöök Viiele) see on viidud tänapäeva, siis leiab Zhuhhovski, et seal polnud tõelist tragöödiat, vaid ainult alkoholitragöödia. „Meie ülesanded peavad ulatama kaugemale", — see tähendab klassivõitluseni. — Kuid mida teab okupatsiooni all üleskasvanud noor sellest tragöödiast? Ehkki ka seal on kaks tugevalt piiritletud klassi kompartei ja muu rahvas. Kui noor on ka liiga teadlik selles, et esimese puudutamine on tabuu. Siin lööb Zhuhhov otse naela pihta: „... eesti näitekirjanikke kammitseb argus, kunstniku kodanikujulguse puudumine." — Kui õige! — Aga sarnast kodanikujulguse demonstratsiooni keegi ei trükiks veel vähem lavastaks. Ja autoril oleks garanteeritud ühe otsa pilet vanglasse. Siin on Zhuhhovil retsept varuks kuigi üsna lahja leeme jaoks: „Väga raske on tõepoolest luua suurt, uut, sest selline looming saab sündida ainult võitluses, kokkupõrkes rumalate inimeste arvamustega. Et seda suuta, tuleb ennast ületada, leida endas kodanikukutsumust, parteilist meelekindlust! jne."

On imestustäratav, et kommunistide äärmiselt viimistletud ja rafineeritud spionaazhisüsteemi kõrval pole leitud ühtegi uut ideed koduseks tarbeks. Aina vanad tüütuseni kulunud klisheed. Nähtavasti on partei liin kaitstud nii läbipääsmatu elektrifitseeritud traataiaga, et isegi suured tuusad ei julge sellele läheneda... ...Siiski lastekirjanik Lev Ustinov on leidnud uue salarelva. — „Teil ei ole teatrit, mis pidevalt mängiks 9—14-aastastele. Ent paljud kogemused on näidanud, et kui ei tehta teatrit sellele eale, siis annab see hiljem mitmeti tunda." — Nähtavasti koolide ja komnoorte pesukojad ei tule küllalt hästi toime ajude pleegitamisega. Õõnsad sõnad on kui hane selga vesi. Aga peab puudutama südant, mitte aju nagu eelpool märgiti. Ja kus oleks selleks parem võimalus? Lapse hing on ju valge leht ja kes sinna esimesed kriimud või kriipsud peale tõmbab, see jätab need kogu eluks. Teater peab meile enne kõike jätma elamuse, sisendama meisse illusoorse tõelikkuse — ning seda ei suuda teha kooliõpetaja oma laua tagant, ega komsomol oma kõnepuldilt.

H. S.

Värsid Mulgi murrakus

Ääremärkusega: „Et ei ununeks emakeel ja ei kaoks mälestused", saatis üks lugeja meile väljalõike Tartus ilmuvast ajalehest mulgi murdes värsipõimikuga.

Toome neist paar Viljandimaa murdeala kõige läänepoolsema, Halliste kihelkonna kaunikõlalises ja pehmekoelises murrakus.

Miu sünnikotus

Miä sündü raagun remmelgide aigu
Väikü veskejärve viirisel;
Sündü süküstähti tõusu aigu
Mõtsamühünä nink tuulte tiil.
Eit endä järve väsün luiki parv,
Kosut siivü pikäss rännütiiss.
Makas allün väsün väeti miis,
Kasvat siivü pikäss rännütiiss.
Luige lätsiv' lumi perän,
Pakane pand kaane järvele.
Veske süä tassapisi tukse,
Senigü sai jällek keväje.
Nõnna tullive nink kätsiv' aaste ...
Remmelg vahtse ennäst järveviin.
Nink ku süküs luikega ol lännü,
Jälleki kurt rasse tali iin.
Rästä külgü surtsike tei pesä,
Kast lennül siivü vaiksen järveviin.
Väikü miis ta kärmet lendü kajje,
Esi kurten siiässilmä iin.
Päiv läbü sidist surtsipoja pesän,
Ku emä nendel' vällänt süvvä tõi.
Päiv läbü iki kennik kummit vesken
Nink vesiratas lainit vatuss lõi.
Üits süküspäiv ol pesä jäänü tühäss,
Es selet änäp linde poesi silm.
Nink vesiratta viireden ka temä
Sõs sirüt siivü — ehen lai mailm.
Et mia sündü remmelgide varrun
Vana Sakalama servä pääl,
Väikü veskejärve vete viiren —
Sest kõnel miul' kõrd õnsa emä ääl.

Nüssikü *

Tii nigü libist künkäst ala.
Ruun peris sõrgip kuurme iin.
Lämm südäsuine palat üläl
Nink igi nõret löünü siin.
Al oru üsan sinet vesi
Nink küutsup jahe lehistü.
Ruun üttesuudu parme sähmip ...
A lähüksel om Nüssikü.
Kerk väikü järve vete viiren
All tare längün puie seän.
Tad nigü petepilti kajjen
Mia ruuna viimes kinni peä.
Ku kenäste siin kivi loksve
Nink kuurme usse viirevel
Järv lõhnas, sahiseve lehe ....
All sammal peiten katuse.
Kuurm kuurme perän lävve sõiten
And koti veske embüse,
Kun jahutusti piinen tolmun
Na rändäv, etes koluse.
Sõs veskekivi tassa loksen
Ta kottal ämblik võrke veäp.
Al võllikamren seinä viiren
Iir oma latsil pulmi peäp.
Täüs jahutusti suu nink kossu
Mia kõnni vällä lävele
Nink näe ku ruun om lehti vilün
Püstjala suiken unele.
Sõs siniselget järve kajjen
Ni esiendän mõtel mia:
Kül imekaunis olet Sa,
Me südäsuine Mulgima!

* Nüssikü (s.o. Lüpsiku) ehk Kuustle vesiveski kunagise Abja mõisa lähistel. Hävinud.

Kai Käärid'i tantsutrupi liikmed Eve Lilleorg, Vera Grayson. Ees põrandal Anne Käärid. Trupp esineb Rahvapeol 26. mail.

SEITSE TEATRIT SOOVIVAD ANDA ETENDUSI

STOKHOLM — Põhja-Ameerikast ja Rootsist soovivad ESTO '80 raames etendusi anda seitse teatrit, kuid nelja jaoks on ruumi, selgub teatritoimkonna esimehe Heino Annik'u jutuajamisest „Välis-Eestile".

— Maksimaalselt on võimalik pakkuda täiskasvanuile neli lavastust. Esineda soovivad Põhja-Ameerikast ja Rootsist seitse teatrit, järjelikult saavad esineda kaks teatrit Põhja-Ameerikast ja kaks Rootsist. Nendele liitub aga tingimata lasteteatri lavastus, milleks tõenäolikult kujuneb teeneka lasteteatri lavastaja Ao Vaksi looming, mis kantakse ette Stokholmi Eesti Algkooli kevadpeol 1980 ja leiab kordamist juulis Ülemaailmsete Eesti Päevade ajal.

Lavateoste võistlusele tuli sisse üle neljakümne käsikirja, milledest auhinnati 11. Kuna osa neist on mõeldud televisioonis esitamiseks ja raadiokuuldemängudena eetrisse saatmiseks, siis tekib küsimus kuidas seda läbi viia.

Heino Annik ütleb:

— Ettekanne võib toimuda väga hästi eesti keeles ja eesti näitlejatega, kusjuures tekst jookseb ekraanil rootsi keeles. Selles punktis on häid kogemusi soomekeelsete saadete alusel. Kui rootsi televisioonipublik vaatab ingliskeelset või poolakeelset filmi rootsikeelse tekstiga, siis ei peaks olema erilisi raskusi vaadata eestikeelset teatrit samalaadses esituses.

Kontaktid tv ja raadio vastavate instantsidega on loodud, praktilised resultaadid selguvad omal ajal.

Loodetavasti juba eelolevaks sügiseks on perspektiivid selgunud, kaasa arvatud eestikeelsete kuuldemängude eetrisse saatmise võimalus Rootsi Raadio kaudu, mis võibolla aitab üldse kaasa eestikeelsete raadiosaadete tekkimiseks Rootsis.

Sellel taustal on üllatav, et seni „Ameerika Hääl" ega „Vabaduse raadio" pole huvi näidanud lavateoste võistlusel laekunud materjali esitamise vastu,

kuigi nende saated on suunatud eestikeelsele publikule ja nendes saadetes on kirjandusteoseid eetrisse loetud täies ulatuses. Et „Radio Liberty" Stokholmi esindaja Karin Saarsen-Karlstedt mind intervjueeris ühenduses näidendivõistluse tulemustega, ei tähenda kuidagiviisi seda, et oleks tekkinud huvi kuuldemängude või muude uute draamateoste lavastamiseks ja ülekandeks suurte raadiokeskuste kaudu. Võistluse tulemused õigustaksid seda, kuna autoreid pole mitte ainult Rootsist ja Põhja-Ameerikast, vaid ka Inglismaalt ja Austraaliast, võibolla isegi kodumaalt.

Soome „Tundmatu sõdur" tutvustab end Venemaal

Tänini Nõukogude inimestele tundmatud Soome sõdurid Lahtinen, Hietanen, Rokka ja Vanhala koos teistega lähevad nüüd Venemaad „vallutama". See rahulikul kombel, sest aastal 1980 tõlgitakse vene keelde väljapaistva soome kirjaniku Väinö Linna sõjaromaan „Tundmatu sõdur" (Tuntematon sotilas).

Teose kirjastajaks on „Progress" ja see ilmub seerias Soome kirjanduse raamatukogu (Suomalaisen kirjallisuuden kirjastosarja).

Linna „Tundmatud sõdurit" pole senini Nõukogude Liidus trükitud, välja arvatud ainult mõned katkendid ajalehes Eesti keeles, aga autori teistest teostest on vene keeles ilmunud kaks esimest osa trigoloogiast „Siin Põhjatähe all" (Täällä Pohjantähden alla). Nii kolmas osa kui ka „Tundmatu sõdur" pole venelastele senini meeldinud, sest nende teemadeks on Soome ja N. Liidu vaheline sõda. Miskipärast nüüd lubatakse seda episoodi lugejaile esitada soomlaste poolt vaadatuna.

Sügisel saab 25 aastat sellest, kui „Tundmatu sõdur" läks võidueteele soome ja teiste rahvaste lugejate hulka: romaan on ilmunud 19-nes keeles. Teos on ilmunud ka Tshehhoslovakkias ja Ida-Saksamaal, kus sellest hiljuti tuli juba neljas trükk.

J. M.

Pooltuhat numbrit „Newsletter'it"

„Newsletter from Behind the Iron Curtain", number 500 on ilmunud Väljaandja on ERF (Eesti Rahvusfond) Stokholmis koos lätlastega. See on nähtavasti ainukene nii pikka iga näinud ingliskeelne Eesti probleeme käsitlev väljaanne. Algusaastail, 1947. a. peale, NL ilmus iga nädal umbes 300 lehekülge aastas, nüüd mõnda aega ilmub ta ainult neli korda aastas ja postiolud on ka aeglasemaks muutunud, nii et uudisväärtus on kahanenud. Kuid teated on siiski levinenud, ja talletatud. Aegajalt ilmus NL ka saksa ja prantsuskeelsetes väljaannetes, ja lühemat aega trükiti neid isegi USA-s ja Kanadas. Kõrgpunktis oli levik 2000 eksemplari ümber.

Uudislehena oleks kasulikum kui NL ilmuks sagedamini kas või paarileheküljelisena kui uudisi vähe, kuid raha on probleemiks. NL aastatellimine maksab viis dollarit, aadress: Estonian Information Centre, Wallingatan 42/1, S-111 24 Stockholm, Sweden. (Torontos ka Northern Publications kaudu).

Newsletter Nr. 500 sisu: Ülevaade deporteerimistest ja nn. amnestiatest ühe hiljuti Baltikumis valminud kokkuvõtte järele; Niedre protsess; ERF märgukiri olümpiakomiteele Tallinna regatta avamisepäeva edasilükkamise vajadusest kuna seega tahetakse märkida 21. juuli anastamist 40. aastapäeva. Pisiteated nagu Tallinnas olla ruumi 3,000 regatta külastajale ja 500 ajakirjanikule, seks puhuks avatakse Stokholmi-Tallinna vaheline lennuühendus. Kehakultuuri alal tegelejad pidid töötama vähemalt 25 tundi möödunud ehitushoo-ajal konstruktsioontööl — kokku 11,545 tundi (ei mingit arvude ümardamist!) kuid septembriks oli tehtud vaid 2,834 tundi. Olümpia puhuks valmistatakse 145 liiki mälestusesemeid, kuid seda arvu peetakse väikseks. Rohkem aga ei saa teha, kuna sõidud Moskvasse heakskiidu saamiseks teevad asjad kalliks.

„Kakskümmend usklikku Eestis" on saatnud protestikirja Soome parlamendile kui need arutasid seadus-eelnõu mis pani Soome tollimeestele kohustuse otsida piibleid nõukogude alale sõitvate turistide pakkidest. See seadus hakkas maksma k.a. alul. Eestis pole piibleid trükitud 1940 a. saadik, öeldakse. Juttu on veel Andres Küng'i eestiainelistest raamatutest ja et Tallinn kinkis Kotka linnale Lenini bronksist kuju. Üle kolme lehekülje on toodud Mart Niklus'e konfiskeeritud autobiograafia mille venekeelne koopia siiski jõudis väljamaale.

E. A.

RAHVAVIIS VÕIDUTSEB

Eesti sümfoonilist muusikat Laulupeol

110. üldlaulupidude aastapäeva tähistavate sündmuste sarjas — 25. kuni 27. maini Torontos — antakse ka traditsiooniline sümfooniakontsert.

Sümfooniakontserdi sisuliseks korraldajaks ja dirigendiks on ELLPA poolt kutsutud dr. Roman Toi.

Dr. Toi on sümfooniakontserdi kava kujundanud väljudes kahest printsiibist: 1. vaadeldes mõningaid ajaloolisi aspekte ja nende kajastusi eesti sümfoonilises heliloomingus ning 2. rõhu asetamisega rahvaviisile eesti sümfoonilises literatuuris.

Ajalooliste aspektide valguses seisab kavas kaks helitööd: Mihkel Lüdigu „Avamäng-fantaasia" ning Roman Toi kantaat „Sina suudad". Esimene loodi aastal 1906, teater Vanemuise avapidustustel esitamiseks ja tcine siin Torontos pühendatuna Eesti Vabariigi 50. aastapäevale.

Sümfooniakontserdi kava erineb veel tavalisest sümfoonia kavast selleläbi, et esineb rohkem lühemaid teoseid. Nõnda leidub kavas kaheksa helindit seitsmelt eesti heliloojalt.

Kontserdi esimene osa rakendub meie vanameistrite helitööde esitamisele. Mihkel Lüdigi kõrval kuuleme veel Artur Kappi pea kammermuusikalist „Pala kahest rahvaviisist".

Cyrillus Kreeki vaimukatest rahvalaulu seadete kaleidoskoopilisest varandusest esitatkase „Meil aiaäärne tänavas" ja „Oles mu heli ennitses". Heino Elleri mitmekülgsest sümfoonilisest loomingust on kavas süit „Muusikat keelpillidele". Kogu süit heliseb stiliseeritud eesti rahvaviisi rakendamisest ning lõpeb lõiguga, mille pealkirjaks on „Kodune viis".

Võõrsil elavate heliloojatena rakenduvad seekord Kaljo Raid, Johannes Tall ja Roman Toi.

Kaljo Raidilt kuuleme osa tema nõudlikust, juba Tallinna Ringhäälingu sümfooniaorkestri poole esitettekandele toodud „Variatsioone orkestrile". Selles teoses heliseb selgesti stiliseeritud eesti rahvaviisiline toon ja tunnetus.

Johannes Talli „Meditatsioon" cellole ja keelpillidele on kirjutatud 1965. a. ning tema praeguses elukohas Michigani ülikoolis korduvalt ette kantud. Sellest üsna kaasaegse stiilimaitsega loodud teosest kõlab taas vastu loomulik ühendus eesti rahvalauluga.

Traditsioonilist vokaalmuusikat teostavad noortekoor LOOTUS mida juhatab Rosemarie Lindau ning kammerkoor ESTONIA. Koorid ühinevad nii a capella lauludeks — Tuudur Vettiku „Noktürn" ja Kaljo Raid „Oh mina väike mehekene" — kui koos sümfooniaorkestriga kontserdi lõpunumbrina esitatavaks Roman Toi kantaadiks „Sina suudad".

Vajalikke soolo-ülesandeid kantaadis täidavad seekord bariton Avo Kittask ja bass Andres Raudsepp. Tsello soolo on äsja Remeny auhinna võitnud Elisabeth Dolini käes.

Orkestriks on East York Community Symphony, mis juba pikemat aega on Torontos harrastanud sümfoonilist muusikat ja oli lahkelt nõus ennast rakendama ka eesti muusika teenistusse.

LEE FURS võtab suveks karusnahkesemeid külmutusruumi hoiule

TASUTA TOOMINE JA VIIMINE

LEE FURS

707 Mt. Pleasant Rd., Toronto, Canada M4S 2N4
Telefon 483-6851

Omanik L. LEE

Tiina Loite nimekate üliõpilaste hulgas

Sel kevadel lõpetab New Jersey osariigis Fairleigh Dickinson nimelise ülikooli New Yorgi noorte perest Tiina Loite.

Ta oli 1977/78 a. oma ülikooli ajalehe peatoimetaja, järgnenud kuue aastase vaheajale, esimese naisüliõpilasena seda ülesannet täitmas. Ta on praegu esimeseks naisüliõpilaseks selle suure ülikooli tegevust ja majandust korraldavas Board of Trustees koosseisus. Ülikoolil on kolm campust: Rutherford, Madison ja Teaneck, juhtimiskeskusega Rutherfordis. Tiina Loite valiti Rutherfordi campuses käesoleva aasta lõpetajate klassi presidendiks ja aastaraamatu toimetajaks. Ta võttis hiljuti üliõpilaskonna delegaadina osa Hilton hotellis toimunud USA Põhja-Ida majandusala eksekutiivide foorum-õhtueinest, kus üks peakõnelejaist oli Kongressi senaator Henry Jackson. Fairleigh Dickinsoni ülikoolis valiti väljapaistvate hinnete, tegevuse ja tulevikuväljavaadetega noorte hulgast üksteist õpilast, kelle andmed ilmuvad „Who is Who in American Universities and Colleges". Tiina Loite kuulub nende hulka olles sellega valitud Ameerika Ühendriikide akadeemiliste eliit-noorte perre.

Tiina Loite on sündinud New Yorgis arhitekt Manivald Loite ja abikaasa Silva tütrena. Ta kuulub korp! Filiae Patriae perre.

Marie Under Soome ringhäälingus

HELSINGI (M. E.) — Uuendusena esitati Soome ringhäälingus 21. aprillil Marie Underi äsja ilmunud luulevalimik „Puutarhan syksy" (Sügis aias). Saade kuulus seeriasse „Kirjakanava" ja selle koostas Tuovi Monola. Soome keeles oli kuulda luuletused Sirelite aegu, Sügis aias, Laululind, Pihlad, Ehtides, Päiksevann, Sügisemaru, On siiski kurb, Ahastaja, Lind poegadega, Põgenik ning Ääremail II.

Deklameerijad olid Marja-Riitta Mattila, Esko Karppanen ja Heldi Tamm.

Saade kestis pool tundi, mille jooksul Tuovi Monola kõneles luuleraamatu sünnist, Marie Underi elukäigust, luuletegevusest Eestis ja mujal. Kõvas analüüsiti poetessi loomingut kuni ajani, mil ta pagulase raskele teele astus (Põgenik ja Ääremail II).

„LUULE ON VASTUHAKK TÜRANNIALE"

Film Eesti NSV kultuurielust Rootsi TV-s

HELSINGI (M. E.) Nime all „Baltikum — en kulturexpedition" esitas Rootsi TV tunnise saate Eesti praegusest kultuurielust. Selles käidi nii Tallinnas kui ka Tartus. Rootsi saateid vaadatakse ka Soomes. Sama saadet näidati möödunud sügisel Soomes ja see on tehtud koostöös kõikide Põhjamaadega. Seeriasse kuuluvad kultuuriekspeditsioonid ka Läti- ja Leedumaale.

Kavas käsitleti Eesti ajalugu, selle iseseisvust 1918—1940, Saksa okupatsiooni aega ning kommunismi perioodi. Küüditamistest ei kõneldud. Kaamera käis mitmel pool Tallinnas ja Tartus, nagu Toompeal, Viru väraval, Pikal Hermann'il, Linda sambal, Kadrioru pargis praeguses Riiklikus Kunstimuuseumis — endises presidendi lossis, Emajõel, Toomemäel, „Vanemuises" jne.

Isikutest esinesid Priit Pedaja laudes luuletaja Jaan Kaplinski sõnadele loodud meloodia kitarri ja suupilliga, milles muuhulgas öeldi, kuidas „kõik, mis sai valmis eile, ei täna sõrmis püsi". Vaatajale jäi mulje, et Kaplinski suhtub kriitiliselt nõukogude rezhiimisse, sest luuletaja lausus ka, et „luule on vastuhakk türanniale".

Pärast Tallinna Noorsooteatri tapmise ja pagulas-teemalist etendust intervjueeriti teatridirektorit Kalju Komissarov'it. Noor, moodsalt riietunud näitleja-trubaduur-luuletaja Juhan Viiding luges omi luuletusi ning seletas oma kultuuritegevust.

Eesti keele ajaloost ja praegusest kirjanduslikust elust ajas juttu kirjanik Vladimir Beekman rootsi keeles. Vahel kuuldi võib-olla tänapäeva kõige kuulsama eesti estraadilaulja Jaak Joala meloodiaid („Meri, mu tuhandenäoline meri" jt.)

Modernismist eesti kunstis rääkis maalikunstnik Tiit Pääsuke võrreldes seda läti ja leedu kunstiga. Nendes riikides on tema arvates näha rohkem Prantsusmaa mõju ja Eestis on moes pop-kunst, siiski mitte samas tähenduses kui läänes „noorem eesti kunst on iseseisev ja julge".

Tartu ülikooli ühes auditooriumis, intervjueeriti akadeemik Paul Aristet, kes laulis rootsi keeles vana rootsi rahvalaulu. Sõjatules venelaste poolt hävitatud ja praeguse uue teatri „Vanemuine" direktor Kaarel Irdi intervjueeriti ka. Järgmisel korral viiakse rootsi TV-vaatajad Riiga.

Eesti Üliõpilaste Selts andis stipendiume

STOKHOLM — Seoses Eesti Üliõpilaste Seltsi 109-da aastapäeva tähistamisega Wenner-Gren Center'is Stokholmis, kus Konrad Mägi kunstist ja kunstnikuisiksusest ettekande pidas tehn.dr. Ervin Pütsep, tegi Sihtasutus Eesti Üliõpilaste Selts 100 aastat tänavused stipendiumid teatavaks dr. Henno Lender.

2500 krooni määrati Montrealis elutsevale üliõpilasele Mark Teosele ja 3000 krooni prof. Arthur Võõbusele tema ingliskeelse teose väljaandmise toetamiseks.

Esimees Enn Kohh tegi teatavaks ka Lundi koondise otsuse määrata seltsi juures asuva A. Schönbergi Fondi tänavune stipendium 3000 krooni suuruses üliõpilasele Wilhelm Rootsile Stokholmis.

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused ja testamendi-pärandused on tulumaksuvabad.
Annetaja soovid täidetakse.
EESTI MAJA, 958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6

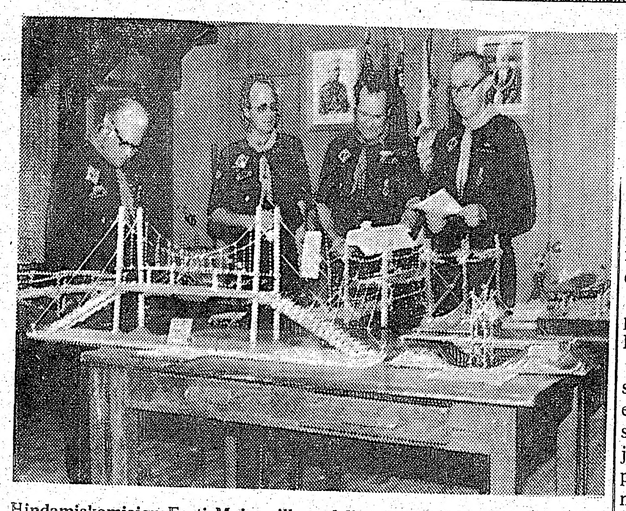

Hindamiskomisjon Eesti Majas sillamudelitega mis olid seekordse skautide salgavõistluse ülesandeks. Vasakult: skautmastrid Valter Piigli, Ivar Nippak, Silver Kask ja Ervin Aleve.

KALEVI KOPRAD EHITASID PARIMA SILLA

Eesti Skautide Maleva Kanadas kahekümnekolmas salgavõistlus lõppes äsja. Võistlusele, mis kestis terve talve, registreerus 13 salka. Lõpetasid 11 salka.

Peale üksuste sisemise töö on salgavõistlus talvekuudel ainuke kogu malevat haarav üritus, olles aastate jooksul läbi teinud mitmed muudatused. Võistluse algaastatel tegeldi väga palju ainestikuga, mis kuulub eesti täienduskooli valdkonda, nagu kodumaa maateadus ja ajalugu. Võistlusalasid oli kolm. Nüüd on neid ainult üks käsitades peaasjalikult skautlikku tarkust või salga loovat tegevust. Näiteks 1979. a. salgavõistluse teemaks oli silla mudeli ehitamine. Salgajuhi eestvedamisel pidid poisid kavandama, materjalid hankima ja ehitama silla üle jõe.

Aprillikuu jooksul toodi poiste poolt Toronto Eesti Majja 11 hästiehtud silla mudelit, mis asetati Kalevi lipkonna toas laudadele. Hindajateks olid maleva staabi liikmed: salgavõistluse korraldaja skm. Ivar Nippak, skm. Silver Kask, skm. Valter Piigli ja skm. Ervin Aleve.

Kui hindajad olid oma töö teinud ja elektroonarvuti kõik punktid ritta seadnud selgus, et selleaastase salgavõistluse võitis Toronto Kalevi lipkonna Viru rühma Kopra salk koosseisus: salgajuht Paul Poolsaar, abijuht Sven Reitav. Liikmed: Lennard Tralla, Robert Liiholm, Carl Pihlberg, Erik Nippak, Peeter Poolsaar ja Erik Halling. Võitjale salgale anti jüripäeva paraadil üle igavesti rändav auhind — „Põhjakotka" lipp.

Teise koha saavutas Vikingu lipkonna Hai salk, kolmanda koha Kalevi lipkonna Vambola rühma Sulevi paadimeeskond.

Kõik võistlusest osavõtnud mudelid viiakse suvel Kotkajärvele, kus on võimalik neid näha üksuste laagrite ajal. Eeloleval suvel teatavasti ei toimu suurlaagreid, vaid ainult lipkondade laagrid.

ÜLESKUTSED VANGISTATUD VABADUSVÕITLEJATE TOETAMISEKS EI ANDNUD TULEMUSI

Eestis vangistatud Vabadusvõitlejate abistamise toimkonna kirjalikele üleskutsetele ja kirjutistele ajalehtedes oli eesti organisatsioonide ja koguduste reageerimine tagasihoidlik, ütles esimees A. Nõmmik oma ülevaates EKN koosolekul. Toimkonna ringkirjadele ei vastanud ükski võitlejate ühing ega kogudus.

Seepärast toimkonna juhatus otsustas loobuda avalikest üleskutsetest ja ringkirjadest ning pöörduda otseselt isikute poole, kes on tahtelised vangistatud vabadusvõitlejatega kirjavahetust pidama ja nendele toetuspakke saatma.

Selleks koostati kartoteek kõigi käepärast olevate andmetega iga vangistatud vabadusvõitleja kohta, koos perekonnaliikmetega ja vangistusest vabastatute nimedega. Need andmed antakse igale vangistatuga kirjavahetust pidavale isikule koos kõigi vajalike juhenditega kirjavahetus pidamiseks ja toetuspakkide saatmiseks kodumaale, vanglasse või vangilaagrisse. Sellel teel on saavutatud paremat edu ja uusi lubadusi eriti Eesti Liit Kanadas juhatuse poolt.

Toronto Majandusklubi esimees, Alfons Pajuste lubas tasuda esialgselt iga vangistatud vabadusvõitlejale saadetud paki kulu.

Toimkond on otsinud sidet mitmete rahvusvaheliste organisatsioonidega, kes on lubanud võtta oma peale vangistatute eest hoolitsemise, nagu Helsingi Accords Legal Defence Committee, International Red Cross ja UNO Human Rights Commission, et nõuda N. Liidult vangistatutele inimväärset kohtlemist. See ei ole andnud nimetamisväärseid tulemusi.

Viimasel ajal on toimkonnal olnud ühendus European Regional Organization of the World Anti-Communist League'ga (EUROWACL). Sellesse organisatsiooni on koondatud Euroopa rahvaste anti-kommunistlikud organisatsioonid. Kaasatöötamise õigus on põhikirja kohaselt ka eksiilis asuvatel ikestatud rahvaste anti-kommunistlikel organisatsioonidel. Organisatsiooni eesmärgiks on enesemääramise õiguse taotlemine kõigile rahvastele.

EUROWACL esindajad võtsid osa ülemaailmse anti-kommunistliku liidu (WACL) 12-ast konverentsist Paraguais. Konverents lõppes 29. apr. Sellele konverentsile sõites peatus Torontos Austria anti-kommunistliku liidu esindaja hr. Novak ja oli ühenduses siinsete anti-kommunistlike ajakirjanikega. Abistamise Toimkonna esimees kasutas seda kokkusaamist selgitamiseks EUROWACL suhtumist N. Liidus vangistatud vabadusvõitlejate abistamise küsimuses ja sai kinnituse, et seda EUROWACL võtab täie tõsidusega ja aitab nende olukorra parandamisele kaasa otseselt või WACL kaudu.

Evald Torokveid mälestades

On inimesi, kes oma eluaja jooksul suudavad palju korda saata ja Evald Torokvei oli üks nendest.

Nüüd, kus tema ootamata lahkumisest on mõned nädalad möödunud meenutame mõnda selle erakordse eestlase tegevusest.

Evald Torokvei elutööks kujunes plastikatööstuse arendamine kogu Põhja-Ameerika ulatuses.

Eestlaste seast on kujunenud palju suuri mehi ja naisi mitmesugustel erialadel, kelle kuulsus ja saavutused on ületanud kodumaa piirid. Majandus-tööstusinimesi nende seas polnud. Meie kodumaa oli kaugel maailma majanduskeskustest ja lühikese iseseisvuse perioodil ei leidnud mehi, kelle edukus ulatunuks väljapoole kodumaad. Ka need, kes kodumaalt iseseisvuseajal lahkusid, polnud võimelised erilisteks saavutusteks.

Eestlaste eksoodus kolm aastakümmet tagasi Põhja-Ameerika kontinendile tõi sinna palju võimelisi mehi. Kahjuks nende parimad aastad olid tollal osaliselt möödas ja seetõttu nende majanduslik täisedu, kuigi paljudel juhtudel küllaltki märkimisväärne, piirdus lühema perioodiga ega jõudnud täie kõrguseni.

Evald Torokvei polnud mitte noorukе, kuid noor, julge ja ettevõtlik küllalt, et asutada oma iseseisev tööstus uuel seni vähetuntud plastika tööstusharul, kui ta saabus Kanadasse kolm aastakümmend tagasi.

Toronto eestlaskond mäletab selle linna moodsa allmaaraudtee peajaama seinal seivat hiigelpanood Evald Torokveiga hoides käes Kanada viiedollarilist öeldes: „See oli kõik, mis mul oli, kui tulin Kanadasse". Nüüd pole seda panood Bloori allmaaraudtee seinal, ega pole Evald Torokveid. Tema mälestussambad aga püsivad — neid on mitu Toronto idalinnas, Los Angelesis, Edmontonis, Montrealis, Bahamas ja mujal, kus kerkisid selle ettevõtte tööstused ja laod ning teenistust leiavad tuhanded.

Evald Torokvei oli järjekindel oma tööstuse arendamisel. Tema tööstusprodukt plastik nii paljudes erivormides oli võrdlemisi uus produkt mille kohandamine ja viimistlemine inimkonna teenistuseks määras tööstuse edu. Tuli pidevalt leida uusi ideid ja lahendusi. Kadunu oli pidevas kontaktis Itaalia ja Saksa selle ala uuendustega, külastades sealseid näituseid, väljapanekuid ja uuendusi järjekindlalt.

Evald Torokvei oskas alati oma vaimuka huumori ja meeldiva hoiakuga oma ümber koondada arvukaid kaastöölisi ja sõpru. Eriti aga oskas kadunu oma perekonda tema tööstustegevuses kaasa tõmmata ja kaastööks innustada.

Loodame, et see vaim ja ind jätkub ja see eestlaste suurim tööstus väljaspool kodumaa piire areneb edasi edukalt tema poegade juhtimisel.

Puhka rahus, tubli eestlane!

N. K.

Kandidaadid kõnelesid Vancouveri eestlastele

Pühapäeval, 6. mail toimus Vancouveris sealsete eestlaste kohtumine seniste parlamendiliikmetega Vancouverist Simma Holt'i (liberaal) ja Ron Huntington'iga (konservatiiv), kes mõlemad kandideerivad ka eelolevatel valimistel. Kohtumine toimus pärast jumalateenistust Vancouveri eesti kiriku saalis, mis oli täis osavõtjaid. Peale eestlaste olid kohal ka läti ja leedu rahvusgruppide esindajad. Kokkutulekuks oli Torontost Vancouveri sõitnud Balti Liidu esimees Laas Leivat.

Kokkutulek oli organiseeritud Eestlaste Kesknõukogu Kanadas abiesimehe Vancouveris E. Lepnurme poolt. Koosoleku algul pidas palvuse õp. T. Vaga ja sissejuhatava sõnavõtuga esines abiesimees E. Lepnurm, kõneldes KGB kommunistlikust öönestustööst vabas maailmas, mis end ka Kanadas tunda annab. Seejärele Balti Liidu esimees L. Leivat kõneles Balti Liidu tegevusest.

Parlamendiliige Simma Holt kõneles peamiselt oma kogemustest Euroopa julgeoleku konverentsil Belgradis. Tema kokkuvõte on, et nii Helsingi kokkulepe kui ka hilisem Belgradi konverents on suur pettumus lääneriikidele. Need konverentsid ei ole andnud seda, mis neilt loodeti.

Ron Huntington oma sõnavõtus käsitas Kanada sisepoliitilisi küsimusi, rõhutades, et praegune valitsus oma seadusandlusega majandusellu sekkudes tekitab seal raskusi ja takistab majanduselu vaba arengut.

Pärast vaheaega näidati kokkutulekul kahte filmi Vene sunnitöölaagreist — lühifilmi okupeeritud Lätist ja J. Shifrini filmi „The Prisonland". Esimese kohta andis seletusi läti baptisti õpetaja Smits, kes ise on välja pääsenud Venemaalt, ja „The Prisonlandi" saamislugu selgitas L. Leivat, kes tõi filmi Torontost. Kokkutuleku lõpul esines L. Leivat lühikese sõnavõtuga eestlastele, tervitades neid Eestlaste Kesknõukogu Kanadas poolt.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas: 1 a. $24.00, 6 k. $13.00, 3 k. $8.50 USA-sse: 1 a. 26.00, 6 k. $14.00, 3 k. $9.00. Ülemeremaadesse: 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa Ülemeremaadesse: 1 a. $23.50, 6 k. $11.75.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

SURMA LÄBI LAHKUNUD ABIKAASAT, ISA JA VANAISA

ARTEMI KUKK'E

sündinud 6. augustil 1910
surnud 5. mail 1979

mälestavad leinas

abikaasa HELENE
tütar LIA perekonnaga

Puhka rahus!

LAHKUS MEILT IGAVESTI MEIE ABIVALMIS VEND

ARTEMI KUKK

sündinud 6. augustil 1910
surnud 5. mail 1979

mälestavad kurbuses

ÕED ja OMAKSED Kanadas, Rootsis ja Eestis

Puhka rahus!

LAHKUS MINU KALLIS ABIKAASA

AUGUST ESOP

sündinud 10. detsembril 1899 Raplas
surnud 30. aprillil 1979 Ottawas

leinab

KATI
SUGULASED Kodumaal

SURMA LÄBI LAHKUNUD SÕPRA

AUGUST ESOP'IT

sünd. 10. dets. 1899, Raplas
surnud 30. aprl. 1979, Ottawas

mälestavad leinas

EKL ja SÕPRUSRING OTTAWAS

ARMAST SUGULAST

HARALD SUURALLIK'UT

mälestavad leinas

HELGA PANCHENKO
DAGMAR KAASIK

„MEIE ELU" TALITUSES TORONTO EESTI MAJAS MÜÜGIL
WINTARIO ($1.00)
THE PROVINCIAL (5.00)
LOTO CANADA ($10.00)
LOTERIIPILETID.

Valmis uus nimekiri

hiljuti avaldatud teostest mis puudutavad Eestit. „Selection 12" sisaldab 87 nimetust jaotatud kolme ossa: bibliograafia ja ajakirjad (11 teost), keel ja kirjandus (20) ning ajalugu, poliitika jne. (kokaraamatud ka!). Teosed on peamiselt inglise ja saksa keeltes. Nimekiri saadetakse tasuta. Küsida (eesti keeles): Northern Publications, 37 Groveland Crescent, Don Mills, Ontario, M3A 3C4, telefon: (416) 447-8958. Ka varasemad valiknimekirjad on veel saadaval. Kuue aasta jooksul on nimekirja võetud umbes 350 pealkirja.

Lahkunud kauaaegset seltsi liiget

AUGUST ESOP'IT

mälestab sügavas leinas

OTTAWA EESTI SELTS

VEETKE PUHKUS FLORIDAS

AQUA-MAR-MOTELLIS

Kuulsa „INTRACOASTAL WATERWAY" ääres.

☆ Motellis De-Luxe korterid ja muud tänapäeva mugavused. ☆ Üks blokk ookeani randa, ligidal öö-klubidele ja äridele.

☆ SOODSAD SUVEHINNAD ☆

Alates 1. maist
555 N. Riverside Dr., Pompano Beach,
Florida 33062, tel. 305-943-8800

Omanikud OSS ja MAIRE RIISMA

OOTAMATU SURMA LÄBI LAHKUNUD ARMAST ABIKAASAT, ISA JA VANAISA

HARALD SUURALLIK'UT

sündinud 22. aprillil 1909 Tallinnas
surnud 7. mail 1979 Torontos

mälestavad kurbuses

abikaasa SELMA
POEG ja TÜTRED perekondadega
ÕDE perekonnaga Eestis
VEND perekonnaga Torontos

Mälestades armsat kaasvenda

JOHANNES TÜNDER'IT

lahkunud 15. aprillil 1979 Austraalias

KORPORATSIOON ROTALIA

Puhka rahus, armas

LEO KIIN

sündinud 4. augustil 1924 Eestis
surnud 6. mail 1979 USA's

Mälestavad leinas

LISANNE ja ARMIN
MARGARIDA ja ENN
IRJE-ANN, PIILU ja KALLE

OMA ARMAST UNUSTAMATUT ABIKAASAT, ISA, VANAISA JA ÕEMEEST

LTN. JAAN KÖBLER'IT

sünd. 15. juunil 1903
surn. 11. mail 1974

tema 5-dal surma aastapäeval

mälestame sügavas leinas

abikaasa VERONIKA
tütar SIRJE perekonnaga
VILLEM VIIA

Lugupeetud ja kallist
sõpra, Jõekääru naabrit

AURELIE JÜRGENS'it

mälestame sügavas leinas

VALLY ja
HARALD RÄGO

Lugupeetud ja armast klubi liiget

ARTEMI KUKK'E

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

Kauaaegset head tuttavat

ARTEMI KUKK'E

mälestab kurbuses

ARTHUR EDASI

ARTEMI KUKK'E

mälestavad

THEODOR OLUPER abikaasaga
EVALD HERMA abikaasaga

Kauaaegset sõpra

ARTEMI KUKK'E

mälestavad leinas

Puhka rahus!

H. TOOTS abikaasaga
R. SEPA abikaasaga

Armast „onu"

ATSO MATKUR'IT

mälestavad

RISTIPOEG ÕE ja VENDADEGA
JUTA ja LAURENCE

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS

Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.

Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 13. mail EMADEPÄEVA JUMALATEENISTUS kell 5 p.l. Kohvilaud. Eeskava. Emadepäeva kõne prl. Merike Toomes.

Pühapäeval, 20. mail JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul.

Pühapäeval, 27. mail PIHIPÜHA JUMALATEENISTUS kell 1.30. Armulaud leerilaste vanematele, vanavanematele ja tuttavatele.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeval ja neljapäeval kl. 6—8 õ. kiriku käärkambris.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.

Jutl. Kaljo Raid.

10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont.
M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL
kl. 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühapäeval, 13. mail kell 10.30 PÜHAPÄEVAKOOL, kell 11 TERVITUS JA TÄNU EMADELE. Esinevad pühapäevakooli lapsed, juniorid ja noortekoor.

Kell 6 õhtul „Calgary trio", tunnistab ja laulab. Kõneleb Vello Post.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS

Stone Church,
45 Davenport Rd.

Jutl. Allan Laur

6 Wiarton Crt.
Thornhill, Ontario
L3T 2P4
tel. 889-0591

EVANGEELIUMI NÄDALA JUMALATEENISTUSED:

Teisipäeval, 8. mail kell 7.30 õ.
Neljapäeval, 10. mail kell 7.30 õ.
Laupäeval, 12. mail kell 7.30 õ.
Pühapäeval, 13. mail kell 3 p.l.

Kõnelevad pastor Helmut Rüdmik, misjonärid Rita ja Carl O. Hagwall Tshiilist ja dr. Allan Laur. Koor, solistid ja lauluansamblid. Pühapäevasel jumalateenistusel esinevad lapsed emadepäeva kavaga.

Teisipäeval, 15. mail kell 7 õ. PALVETUND, Allan Laur.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS

20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223.
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077.

Pühapäeval, 13. mail kell 11 hommikul EMADEPÄEVA JUMALATEENISTUS. Lauluettekandeid. Kõneleb jutl. E. Saraoja.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS

Kirik: Redeemer Lut. Kirik,
Bloor & Indian Rd.

Õp. T. Nõmmik

501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478

Laupäeval, 19. mail kell 2.30 p.l. VABAÕHU JUMALATEENISTUS perekond Hõbe-Põdra talus (Hwy 48 ja Royal Beachi Rd. nurgal). Laululehed.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti kl. 6—7.30 õ. kodus, muul ajal vastavalt kokkuleppele.

TORONTO EESTI S. P. ADVENTKOGUDUS

Christuskirches
804 Broadview Ave.
691-2848
Allmaaraudtee vastas põhja poole.

Laupäeval, 12. mail, kell 9.30 hom. HINGAMISPÄEVAKOOL. JUMALATEENISTUS kell 11 hom. Jutluse aine: „Metsaline, selle märk ja nime arv 666."

Samas lasteklassi Emadepäeva kava.

KÕIK TERETULEMAST.

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS

817 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto M4P 2L1
Kiriku telefon 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto M4N 1L8
telefon 483-4103

EMADEPÄEVA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 13. mail kell 11 hommikul. Laulab Pühapäevakooli koor Margit Viia juhatusel. Esineb noorte instrumentaal-ansambel Inga Korjuse juhatusel. Piiblitund kell 10 hommikul. Leerieelsed kell 11 hommikul. Laulavad leeriealiste pühapäevakooli koorid Margit Viia juhatusel. Mängib noorte instrumentaal ansambel Inga Korjuse juhatusel. Viiulil Marja-Leena Roos, harpsikordil Ivar Luksep ja Tarmo Teng.

PALVETEENISTUS kolmapäeval, 16. mail kell 7 õhtul. Kuulutab August Liivoja.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 20. mail kell 11 hommikul.

NAISRINGI KOKKUTULEKUD kolmapäeviti kell 6 õhtul.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

Eesti arst valvekorras

12. ja 13. mail
Dr. T. Kuutan 751-6141
19., 20. ja 21. mail
Dr. H. Tari 922-3824
26. ja 27. mail
Dr. J. Marley 921-7777

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR

Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1912
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777

24-tundi telefonivalve

KORTERID

Üürile anda

MÖBLEERITUD TUBA KÖÖGI KASUTAMISEGA

Avenue Rd. ja Gottinghami rajoonis.
Tel. 924-1351.

OPTIKUD

J. RATAS

Optika- ja Kellasepäri
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251

PRILLID
parimas kvaliteedis nagu Christian Dior, Rodenstock, Zeiss jne.
Soft contact-lenses.

KELLAD
Omega, Tissot, Bulova, Accutron

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA

4812 Yonge Str.
(Sheppardi lähedal)

Willowdale
221-1159

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor

733 Mount Pleasant Rd.
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002
(lõunapool Eglintoni)

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA
KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
PLASTIK-
PÕRANDARIIDEID,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO

POKO'S MEAT PRODUCTS ARIDES:	376 College St.
	319 Danforth Ave.
	767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris	484 Queen St. W.
Balint Book Store	246 Spadina Ave.
„Meie Elu" talituses	958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen	141 Danforth Ave.

THUNDER BAY

Finnish Book Store	168 S. Algoma St.

SUDBURY

Wolfe's Bookstore	133—135 Durham St. E.

Reisid ja puhkus

KALLIS EUROOPA

Kuulujutud kõrgetest hindadest Euroopas vastavad enamikus tõele. Hinnad $2.— kohvitass, $3.— gallon bensiini ja $100.— hotelliruumi eest on tõsi. On möödunud aeg, kus $5.— oli päeva kuludeks. Vaesed ja odavad maad on muutunud rikasteks. Saksa mark, mis maksis 25¢ on nüüd 67¢. Isegi Itaalia liir on tõusnud meie langeva dollari vastu viimase 12 kuu jooksul. See kõik on meid mõtlema pannud, kas võime veel endale lubada puhkuse veetmist Euroopas.

Euroopa riikide rahaväärtuse tõus on muutnud mitmete riikide kodanikud reisijateks. Sakslasi ja rootslasi võib kohata kõikjal ja kalli rahaga võivad nad hinnad veelgi kõrgemale ajada.

Ainukene hea omadus selle juures on, lennuliinid omavahelise võistluse tõttu on sõiduhinda palju alandanud.

Esimest korda on sõiduhind Londonisse ja tagasi 299.—. Reservatsioonid tuleb teha 90 päeva varem.

Samuti on saadaval odavahinnalised „charter" lennud teistesse Euroopa maadesse.

Kuid mida teha kõrgete hotelli hindadega ja samuti kohalike ringsõitudega? Nendele küsimustele on mitmeid vastuseid. Kui tahetakse muuta oma harjumusi ning teha majanduslikke plaane kavatsetava reisi odavamaks läbiviimiseks, tuleb vältida suurlinnade kallihinnalisi hotelle ja kasutada enam ruume eramajades või pansionitüüpi hotelle, mis on tunduvalt odavamad.

Auto kasutamine ja suurlinnade vältimine on ökonoomne viis Euroopa tundmaõppimiseks. Suurlinnade vaatamisväärsustega tutvumiseks on soovitav kulude kokkuhoiu suhtes ööbida lähedal asuvas väikelinnas.

Samuti on kulude suhtes soovitav kasutada bussituuri, kus kõik on üldise hinna sisse arvestatud. „Eureil passi" omamine annab võimaluse kõiki vaatamisväärsusi näha soodsa hinnaga. „Eureil pass" on maksev 15-nes riigis Lääne-Euroopas ja müüakse reisibüroode kaudu väljaspool Euroopat. 21-päevaseks piiramatuks sõiduks maksab see $276.—. Samuti võib kulude kokkuhoiuks kui võimalik kasutada juuni ja juuli kuu asemel mai kuud, mis on tunduvalt odavam. Samuti tuleb hoiduda kallistest riikidest ja oma reisid sooritada seal kus majandus on enamvähem sarnane Kanadaga.

Reisitshekid vahetada alati pankades, kus need arvestatakse vastavalt kursile, kuna hotellides sageli püütakse seda teha nii odavalt kui vähegi võimalik. Ka on soovitav võtta reisitshekid Saksa või Shveitsi rahas, kuna need on stabiilsemad kui meie oma dollar mis sageli võib langeda üleöö. Ettekavatsetud reisi plaanitsemine on väga tähtis.

Odavad „charter" lennud tulevad ette maksta vähemalt 30 päeva varem, samuti odavad bussituurid müüakse kiiresti läbi. Suuremates linnades peaksid hotellitoad olema reserveeritud, kui seda tehtud ei ole, leiate et ollakse Euroopas rohkem vastutulelikumad, kui oleme sellega harjunud siin. Bussiliiklus on Euroopa maades parem, kui on seda Kanadas.

Hans Kivi

DANA'S FABRICS
ELEGANTSES KVALITEEDIS PARIM KANGASRIIETE VALIK SUURIM KOGU EUROOPA KANGAID
Meie spetsialiteet on villased, puuvillased, siidi ja linased riided.
Külastage meid ja kogege sõbralikku teenistust.
15 BALMUTO STREET, TORONTO
(Yonge ja Bay vahel, lõunapool Bloori)

NOORTE UJUMISVÕISTLUSE TULEMUSED

Spordiselts Kalevi 80. aastapäeva tähistaval ujumisvõistlusel Torontos 28. aprillil saadi järgmised tulemused:

Vabalt 400 jardi. Tüdrukud: 1. Maria Lemberg 4:34.5 (rekord), 2. Tiia Ruukholm 5:17.5. Poisid: 1. Hillar Lainevool 4:36.5, 2. Michael Sadul 4:50.1, 3. Hillar Ruukholm 5:02,3, 3. Toomas Palo 5:20.5.

Liblik 25 j. 10. ja alla). Tüdrukud: 1. Valia Reinsalu 17.0 (rekord). Poisid: 1. Robert Reiman 17.3, 2. Ken Ahlberg 18.0, 3. Roderic Burki 18.8. 50 j. (11 ja 12 a.) Türdukud: 1. Leigh Himel 43.9, 2. Molly Parum 46.0. Poisid: 1. Hillar Ruukholm 32.2 (rekord).

Vabalt 25 j. (8 a. ja alla) Tüdrukud: 1. TiinaLockie 19.6, 2. Tamara Tambre 23.0, 3. Laura Randmaa 31.0. Poisid: 1. Toomas Olvet 25.9, 2. Peter Trosztmer 27.9. 50 j. (9 ja 10 a.) Tüdrukud: 1. Valia Reinsalu 32.5 (rekord), 2. Julie Lockie 37.1, 3. Tiina Randmaa 47.6, 4. Lisa Pilvet 48.5, 5. Ruth Küng 49.2, 6. Johanna Parum 55.5. Poisid: 1. Robert Reiman 32.5, 2. Ken Ahlberg 35.5, 3. Robert Burki 36.4, 5. Andrus Küng 47.4. 50 j. (11 ja 12 a.) Tüdrukud: 1. Tiina Ruukholm 30.5, 2. Lisa Lockie 31.6, 3. Leigh Himel 37.0, 4. Elina Pilvet 43.7. Poisid: 1. Hillar Ruukholm 27.4 (rekord), 2. Paul Praakel 33.5, 3. Chris Medri 48.9, 4. Erik Türk 53.9. 100 j. (13 ja 14 a.) Tüdrukud: 1. Maria Lember 1:02.3 (rekord). Poisid: 1. Hillar Lainevool 58.7, 2. Toomas Palo 1:06.0. 100 j. (15 ja 16 a.). Poisid: 1. Kalev Entmaa 58.0, 2. Michael Sadul 58.0, 3. Hillar Heine 1:07.4.

Selili 25 j. (8 a. ja alla). Tüdrukud: 1. Tiina Lockie 23.2, 2. Tamara Tambre 32,2. 3.Laura Randmaa 35.1. Poisid: 1. Toomas Olvet 28.2, 2. Peeter Trosztmer 33.0. 25 j. (9 ja 10 a.). Tüdrukud: 1. Valia Reinsalu 18.0 (rekord), 2. Julie Lockie 21.5, 3. Lisa Pilvet 21.6, 4. Tiina Randmaa 25.2, 5. Ruth Küng 25.7. Poisid: 1. Robert Reiman 17.6, 2. Ken Ahlberg 19.6, 3. Rod Burki 21.7, 4. Andrus Küng 25.2, 5. Robert Trosztmer 39.3. 50 j. (11 ja 12 a.). Tüdrukud: 1. Tiina Ruukholm 38.0, 2. Lisa Lockie 39.1, 3. Molly Parum 44.3, 4. Leigh Himel 46.2, 5. Elina Pilvet 55.3. Poisid: 1. Hillar Ruukholm 34.9 (rekord), 2. Paul Praakel 43.1, 3. Chris Medri 53. 1. 100 j. (13 ja 14 a.) Tüdrukud: 1. Maria Lemberg 1:18.4. Poisid: 1. Hillar Lainevool 1:11.6, 2. Toomas Palo 1:16.5.

Rinnuli (8 a. ja alla). Tüdrukud: 1. Tiina Lockie 29.6. 9 ja 10 a. tüdrukud: 1. Valia Reinsalu 20.3 (rekord), 2. Julie Lockie 22.2, 3. Ruth Küng 29.0, 4. Tiina Randmaa 31.8. Poisid: 1. Andrus Küng 29.5. 50 j. (11 ja 12 a.). Tüdrukud: 1. Tiina Ruukholm 39.7, 2. Lisa Lockie 44.3, 3. Molly Parum 48.4. Poisid: 1. Paul Praakel 47.0. 100 j. (13 ja 14 a.). Tüdrukud: 1. Maria Lember 1:28.0. Poisid: 1. Hillar Lainevool 1:16.9, 2. Toomas Palo 1:17.1. 100 j. (13 ja 14 a.) 1. Kalev Entmaa 1:09.3.

Eristiil 100 j. (10 a. ja alla). Tüdrukud: . Valia Reinsalu 1:24.8 (rekord). Poisid: 1. Robert Reiman 1:21.3, 2. Ken Ahlberg 1:34.6, 3. Rod Burki 1:41.2. 11 ja 12 a. tüdrukud: 1. Tiia Ruukholm 1:16.9, 2. Lisa Lockie 1:23.0, 3. Molly Parum 1:37.2, 4. Leigh Himel 1:42.9. Poisid: 1. Hillar Ruukholm 1:11.1 (rekord), 2. Paul Praakel 1:35.2. 100 j. (13 ja 14 a.) Tüdrukud 1. Maria Lember 1:15.6. Poisid: 1. Hillar Lainevool 1:08.3, 2. Toomas Palo 1:15.1. 200 j. (15 ja 16 a.) 1. Michael Sadul 2:42.4.

„MEIE ELU' 'talituses on müügil kõik paguluses ilmunud ilukirjandus ja suures valikus heliplaadid.

KUHU MINNA?

☆ Reedel, 11.—13. maini Trent '79 Trent ülikoolis.

☆ Laup., 12. mail Toronto Eesti Ap. Oigeusu koguduse näitemüük-perekonnaõhtu Peetri kiriku saalis algusega kl. 5 õ.

☆ Pühap., 13. mail Täienduskooli Emadepäeva aktus Eesti Majas algusega kl. 2 p.l.

☆ Teisip., 15. mail Toronto Eesti Vanemgaidide koori kevad-esinemine Eesti Maja noorteruumis algusega kl. 8 õ.

☆ Reedel, 25., 26. ja 27. mail Põhja-Ameerika Eestlaste Üldlaulupidu Torontos.

☆ Laup., 26. ja 27. mail Eesti Kunstnike Koondise Kevadnäitus Eesti Majas kl. 12—10 õ.

☆ Pühap., 27. mail Gert Helbemäe muusikaline näidend „Oleksin laululind" Eesti Rahvusteater Kanadas esituses Ryerson'i teatris algusega kl. 5 õ.

Kuldujuja Tiina Lusik USA meistervõistlustel

Aprilli keskel Los Angeleses toimunud Ameerika „Short Course Championships" võistlustel ujus kaasa viiel alal ka meie tuntud noorujuja Tiina Lusik. Temavanuseid oli seal kaheksast sajast USA tippujujast paarkümmend, mida tuleb pidada Tiina suurimaks saavutuseks ujumise alal, kuigi seekord medalit ei võitnud. Meie naisujujatest on varemalt nii kaugele jõudnud ainult Evi Kosenkranius 1976. aastal.

USA-s toimub aastas kaks tippujujate meistervõistlust, millest osavõtt on vastavate normide alusel võimaldatud 30—40-nele hooaja parimale igal võistlusalal. Kevadist nimetatakse „Short Course" võistluseks, kus ujumine on jardides. Sügisel toimub „Long Course" võistlus meetrites.

Kõik Tiina Lusika poolt ujutud ajad Los Angeleses oleksid uued Välis-Eesti rekordid kui uskuda jardidest meetritesse ümberarvestuse tabelit, mida USA ujumisklubides kasutatakse. Jääme siiski ootama Tiina saavutusi eeloleval suvel meetribasseinis.

AED
Aubrieetsiad

(Aubrietia) ristõieliste (Cruciferae) sugukonnast. Loodustlikult leidub Kaukaasias.

Harilik aubrieetsia (A. deltoidea). Õied lillakassinised. Õitsemiseaeg mai-juuni. Kõrgus 3—4 tolli.

„Eyrei" algliigist lillakam, heledam ja hilisem. Õitseaeg mai-juuni. Kõrgus 3—4 tolli.

„Dr. Mules". Õied tume-sinakas lillad. Massiline õitsemine mais ja juunis, üksikute õitena aga kogu suve. Kõrgus 1¾—3 tolli. Õiterohke.

„Leichtlini". Õied karmiinpunased. Õitseaeg mai lõpust juulini. Kõrgus 4—4¾ tolli.

„Pinardii". Õied liilakassinised. Õitseaeg mai algusest juuni keskpaigani. Kõrgus 6—7".

Tauria aubrieetsia (A. tauricola). Õied lillakas-sinised. Massiline õitsemine mais ja juunis, vähemal määral aga kogu suve kuni sügiseni, eriti vihmasel suvel. Väga õiterohke, eelmistest aubrieetsiatest külmakindlam. Kõrgus 3—4 tolli. Kõigi aubrieetsiate igihaljad hallikasrohelised lehed moodustavad ilusad padjandid, mis massilise õitsemise ajal kattuvad üleni õitega, nii et lehti pole enam nähagi. Eelistavad päikesepaistelist kasvukohta, kuid kannatavad ka kerget varju. Kasvavad paremini kergel lubjarikkal pinnasel, lepivad siiski ka tavalise aiamullaga. Aubrieesiad sobivad nõelaslehelise leeklillega (Phlox subulata), metsülasega (Anemone silvestris Draba). Paljundamine jagamisega, pistikutega, seemnetega.

J. S.

Vestlus köögiviljadest

Klubi talvine tegevus lõppes laudkonnavestlusega teemal „KÖÖGIVILJAD". Vestlusest võtsid osa M. Lepik, Koidula Ruberg, Leida Homits, Valve Janson ja E. Kuris.

M. Lepik vaatles erinevate suurustega köögiviljade kasvatamiseks sobivaid aedu. Ta leidis, et väga pisikeses aias peaks kasvatama murulauku, tilli, peterselli, rabarberi ja salatiks kasutatavaid võililli. Järgnevalt demonstreeris taimede kasvatamiseks vajalikke nõusid ja potte. Edukalt kasvab potis näiteks kurk Pot Luck. Idanemise soodustamiseks peab enne külvi aiamaad tugevasti kastma. Köögivilja maa raiskamise väldime, kui kasutame ettenähtud vahekaugusi ridade vahel.

Föderaalvalitsuse juures seemnete kontrollijana töötav Koidula Ruberg leidis, et seaduses ettenähtud köögiviljade idanemisprotsendid on erinevad. Tillil on see 50%, kaalikal ja kapsal aga 80%. Uutena nimetas peedi lehtedega spinatid ja magusate söödavate kaunadega herneid. Järgnevalt vaatles uusi võtteid nagu näiteks seemnete katmist väetisega ja ka haiguste tõrjeainega Captan'iga.

Leida Homits andis ülevaate köögiviljade kasvatamisest väikeses aias ja seejuures tekkinud probleemidest. Ta leidis et neljast tomati taimest sai väike perekond küllaldaselt saaki. Salat ja redis kuuluvad ka väikesesse aeda. Köögiviljade kõrval kuuluvad väikesesse aeda ka kindlasti lilled.

Valve Janson vaatles põõsaskõrvitsaid (Zucchini), nende kasvatamist ja ka kasutamist. Need kasvavad igas mullas. Kuus taime annavad küllaldaselt saaki väikesele perekonnale. Kasutame neid kuivatatult, toorelt ja ka praetult.

E. Kuris andis ülevaate taimsetest putukamürkidest. Esiletõstmist leidis lühiajalise mõjuga Rotenone. Sõnavõtja vaatles Malathioni, Methoxychlori, Carbaryli (Sevin), Diazinoni, Chlördane jt. tõrjeaineid. Informatiivse trükisena soovitas Ontario Valitsuse juurest saadavat ja Ministry of Agriculture and Food kirjastusel ilmunud (Publication #64)" 1979—1980 INSECT AND DISEASE CONTROL IN THE HOME GARDEN". Sõnavõtja andis lõpuks kodusel teel valmistatava ja valge kärpse samuti ka lehetäi tõrjeks kasutatava tõrjeaine koostise.

T. E. Aiandusklubil on suvel kavas korraldada paar õppekäiku. Täpne koht ja aeg teatatakse hiljem.

EKs

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Ingemar Korjuse kontsert

Bass-bariton Ingemar Korjuse kontsert toimus St. Lawrence Music Centres 4. mail väljamüüdud saalile. Kontsert oli kavandatud 20. aprillile, kuid haigestuse tõttu lükati hilisemale kuupäevale. Terve kava oli pühendatud John Dowland'i, Johann Sebastian Bach'i, Henri Duparc'i ja Franz Schuberti loomingule. Klaveril saatis William Aide. Kontsert helilindistati CJRT-FM poolt raadios edasiandmiseks.

Kontsert kujunes meeldivaks muusikaliseks üllatuseks. Eriti kava teises osas Franz Schuberti lauludega võisime kogeda ja nautida noore laulja suuri võimeid. Tema lauluõpetaja Toronto Konservatooriumist Megan Rutledge ütles, et Ingemar on saavutanud kõrgema taseme viimase 9 kuu jooksul ja tema laulukarjäär kannab teda tulevikus rahvusvahelisele kuulsusele. Nii õpetaja kui ema olid ülimalt õnnelikud. Kontserdil viibis palju eestlasi. Lähemas tulevikus sõidab Ingemar abikaasaga Saksamaale, et laulda Düsseldorfi ooperis järgmisel kahel aastal.

elna

Põhjala Tütred tänavad

Põhjala Tütarde lipkond tänab lugupeetud kaasmaalasi, kes meie 30-da aastapäeva puhul aitasid kujundada meeldiva ja meeldejääva sündmuse. Täname kõiki noorte vanemaid ja vanemate kogu juhatust, samuti E. Rubergi, pr. Sõrmust, Eesti Abistamiskomiteed, „Meie Elu", Scandinavian Shoppe ja Ratas Optical, väärtuslikkude võitude eest meie loteriile. Täname kõiki sõpru heade soovide, tervituste ja kingituste eest.

Põhjala Tütarde Juhtkogu

„Varrak" lõpetab ilmumise?

Kuukiri „Varrak" lõpetab korrapärase ilmumise kui ta ei saa majanduslikku lisa oma toetajatelt. Asja ilmunud maikuu numbris toimetaja H. Riga ütleb, et ajakirjal on 170 tellijat, kuid vaja oleks 250. Jatkuvad artiklid lõpetatakse „Varraku Sabas".

Ontarios (RR 4 Warkworth, Ont.) mõni aasta tagasi ilmuma hakanud väljaanne, mis nimetab end „peamiselt ainult lugeja-kirjade vihikuks" ja osaliselt ingliskeelne, kujunes üsnagi mitmekesiseks mõttevahetusfoorumiks.

Charter Lend
Lääneranniku suvepäevadele
$245.—
Kiwi Travel — Toronto Eesti Majas
466-4813

NALJAD

Üks kodanik Leipzigis kiidab sotsialismi majanduslikke saavutusi:

„Veel eile olime kuristiku äärel, aga juba täna oleme ühe sammu võrra edasi."

☆

Kurdab üks omaarust iludus:

„Mehed muutuvad järjesti häbematumaks. Kujuta ette — eile tahtis üks tüüp mind pimedas suudelda. Kas sa saad sellest aru?"

„Kui see asi pimedas juhtus, siis väga hästi," salvab sõbranna.

☆

Üks naine seisab bigaamia eest kohtulaua ees. Ta oli abielus kahe inglasega. Kohtunik küsib:

„Mis on teil enda kaitseks öelda?"

„Olen ainult ühega abielus, sest teine või esimene streigib enamasti."

☆

„Kas on võimalik, et 80-aastane vene baabushka võidab 1980. a. Moskvas kuldmedali?"

„Põhimõtteliselt küll, kui olümpiamängude kavasse võetakse N. Liidu rahvussport — sabasseismine."

☆

„Mis usku on idabloki elanikkond?"

„Ilmselt muhameedlased."

„Kuidas sa selle peale tuled?"

„Nad ei söö sealiha."

★

„Miks kardab Brezhnev põrgut?"

„Ta kardab, et saab seal Karl Marxi käest keretäie."

Pedestri Jaan

ÜKS PUHKUSE LUGU

Hotelli luksuslik vestibüül elustus iga kord kui lennuvälja limusiinid üksteise kannul oma elavat koormat hotellide vahel ära jagasid. Registreerimise kiirendamiseks kandsid külalised ise oma nime ja koduaadressi letile selleks jäetud kaartidele. Võtnud vastu sellise poolikult täidetud kaardi ühelt noorelt daamilt, küsis ametnik:

„Kas teil on reservatsioon tehtud?"

Saanud eitava vastuse, heitis ta kiire pilgu kaardile ja ütles summutatud häälel, tõstmata silmi kaardilt:

„Mrs. Green, mul on kahju, kuid selle maja eeskirjad ei luba üürida tube üksikutele daamidele. Kahju, kuid . . .," kehitas ta õlgu virilalt naeratades.

Daam, keda selline kohtlemine ilmselt erutas, vastas iga sõna rõhutades:

„Ma pole üksik — olen abielus naine".

„Ma mõistan Mrs. Green, kuid määrav on fakt, et olete üksi ja üksikutele daamidele meie ei saa kahjuks tube üürida, olgu nad siis abielus või mitte".

Mrs. Greeni nõudlikkusest ja registreerimisametniku järelandmatusest arenenud konflikti suutis lahendada ainult hotelli mänedzher pärast seda, kui Mrs. Green oli teda veenda **jõudnud, et tema üksiolek** on ainult ajutine,(kuni tema abikaasa saabumiseni umbes nädala pärast ja ta registreeriti hotelli sisse.

Oli juba pärastlõuna, kui Mrs. Green järgmisel päeval linnast osturetkelt tagasi hotelli jõudis. Ilm oli põuaselt palav ja ta ei jätnud juhust kasutamata, et karastada ennast hotelli supelrannas.

Kui ta vees olles võis näha ainult üksikuid supluse harrastajaid, siis rannal päevitus-lavatsitel leidus ainult üksikuid vabu lamamiskohti.

Siin aeles pikkades ridades isandaid ja matroone kaugeist paigust, kes olid laskmas endid põuast vaevata ilu ja prestiižhi nimel ja vahetamas mõtteid äriasjade ja spordisündmuste kohta, või kõnelemas rõivastusest, kehakaalu probleemidest, mõjukaist sõpradest ja oma perekonna liikmete saavutistest.

Vaevalt oli Mrs. Green ühes sellises kehade allees oma lavatsi sisse võtnud, kui tema naabrid mõlemalt poolt oma katsesarved välja sirutasid. Ja enne kui hotelli valjuhääldaja jõudis kuulutada õhtueine serveerimist, oli elulooliste andmete peajoonte vastastikkune vahetamine juba lõpule viidud.

„Kas tei abikaasa saabub varsti?" küsis Mrs. Rosen ühel päeval Mrs. Greenilt, kui see ikka jälle üksinda oma päevituslavatsi juurde ilmus.

„Nüüd ei lähe enam kaua", vastas see ilmse muretusega.

Kui ühel päeval Mrs. Green oli valjuhääldaja kaudu vestibüüli kutsutud, jäid ta päevitusnaabrid põnevusega tema naasmist ootama.

„Kas teie mees telefoneeris?", võttis teda vastu naabrite küsimus.

„Ei mulle saadeti ära, mõned uued kleidid Galerii Beatrice'st."

See uudis kõrvaldas tulipunktist Mr. Greeni saabumise küsimuse ja kui jutt kaldus üksikute moemajade vooruste võrdlemiselé, tegi Mrs. Green kokkuvõtte:

„Mind huvitab kvaliteet, mitte hind."

Hoolimata naabrinnade näilisest südamlikkusest uskus Mrs. Green tajuvat mingit ebasiiruse õhkkonda. Ja ühel päeval dushi all meresoola enesest maha uhtudes tundis ta ära **rõivastumisruumist kostuva** Mrs. Roseni hääle:

„. . . päevast päeva oma mehe tulekut oodata. Mina küll ei . . ."

„Ma lihtselt ei läheks ilma mehe-ta", katkestas lause Mrs. Silveri hääl.

„Võibolla nende abielu polegi nii harmooniline, nagu Mrs. Green seda välja paista laseb."

„Võibolla tema mees ei tunnegi temast nii väga puudust."

„Kas tal üldse meest ongi", viskas Mrs. Rosen välja proovipalli.

„Kes võib teada, mis lind see Mrs. Green on. Vaadake ainult, kuidas mehed ta ümber lipitsevad, ükskõik, kus ta ka ei liiguks."

Kui ühel päeval valjuhääldaja jälle Mrs. Greeni vestibüüli kutsus, ütles Mrs. Rosen emaliku hellusega:

„Ma loodan, et see on teie abikaasa."

Kui teda mänedzheri kabinetti juhatati, mõtles Mrs. Green:

„Vist soovitakse jälle teada, millal mu mees tuleb."

Peale mänedzheri oli ruumis veel kaks härrat. Vanem neist istus kirjutuslaua kõrval, kuna noorem ukse ette seisma jäi.

„Palun istuge, Mrs. Green," osutas mänedzher sohvale. „Need härrad on politseist."

Mrs. Green tarretus oma istmele ja tajus ainult nagu läbi une, kuidas vanem detektiividest tema ette seisma jäädes ennast tutvustas, oma ametipassi näitas ja küsis:

„Kas teie õige nimi on Miss Renate Potter?"

Mrs. Green tundis kogu jõudu enesest lahkuvat ja ta oma häälgi kajas talle võõrana, kui ta pead noogutades sosistas: „Jah olen."

„Ja teie olite maaklerite Dalton, Fox ja Co. teenistuses?"

Saanud ka sellele jaatava vastuse jätkas detektiiv:

„Teid süüdistatakse firma raha omastamises. Olete arreteeritud."

Sellele järgnenud pausi katkestas Miss Potter sosistades:

„Ärge pange mind raudu, palun."

„Saatke Miss Potter oma tuppa riietuma", instrueeris detektiiv oma nooremat kolleegi.

Nagu kergendust tundes oma saladusekoormast vabanemise üle, hakkas Miss Potter toibuma äsjasest vapustusest ja ta mõttekäik hakkas taas keerlema silmapilgu pisiprobleemide ümber.

Oma toaust avades ütles ta detektiivile:

„Teie ei tarvitse koridoris seista kui ma riietun. Mul on kaks tuba."

„Ma tean, me olime seal juba sees."

„Ma olen nüüd valmis," ütles Miss Potter veidi aja pärast tänavariietuses magamistoa uksele ilmudes. „Ma usun, teil tuleb minuga koos korraks randa tulla — mul jäid sinna mõned asjad maha."

Kui nad kõrvuti ranna suunas kõndisid, pistis Miss Potter oma käe detektiivi pihku, öeldes:

„Palun unustage hetkeks, et olete politseinik. Kõndigem sealt päevitajate vahelt läbi nagu paar tavalisi suvitajaid.

Miss Potter säras nagu muretu kooliplika, kui ta detektiiviga käsikäes oma lavatsi juurde jõudes ja sealt oma pudipadi kokku korjama hakkas oma endiste uudishimust lõhkeda ähvardavate naabrite hindavate pilkude all.

„Jätate oma naabrid maha", püüdis Mrs. Rosen sisse murda uudiste salakambrisse.

„Ja ka selle hotelli," vastas Miss Potter naeratades.

Miss Potter koos saatjaga olid juba silmist kadunud, kui Mrs. Rosen tähendas:

„Huvitav paar need Greenid. Proua oli alati nii elav ja jutukas, kuid professor Green käitub nagu mõni automaat."

„Ja näeb välja rohkem, nagu mõni politseinik kui teadlane," täiendas Mrs. Silver.

ILMUS MÜÜGILE
EPP-KARIKE JURIMA-SONIN
heliplaat
„ESTONIAN SONGS"
Hind $8.00 pluss Ont. müügimaks 7%.
Postiga tellides lisandub saatekulu.
Müügil „MEIE ELU" talituses
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII
võtab tellimisi vastu alumiinium uste, akende ja välisseina katete tööde peale (aluminium siding). Neljas värvis alumiiniumist veerennid ilma jätkudeta (ühes tükis). Tasuta hindamine.
Töö kiire ja korralik.
H. OSSO, tel. 884-4558 ja 832-2238, Richmond Hill, Ont.
Met. lic. nr. B 888